

ΤΟ 1821 ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΨΗΦΙΔΕΣ ΤΟΥ 2021

Το Β1 του Ζαννείου Προτύπου Γελ Πειραιά δημιουργεί...

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

«Ο Θεός υπέγραψε τη λευτεριά της Ελλάδος και δεν την παίρνει πίσω»

Θ. Κολοκοτρώνης

Υπεύθυνες καθηγήτριες
Μιχαλακοπούλου Λ.
Βεντούρη Ελ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ.
1. Αντί Εισαγωγής	2-3
2. Ο δρόμος μου και /ή οι δρόμοι γύρω μου που μου «θυμίζουν» το 1821	2-4
3. Πηγαίνοντας από το σπίτι μου στο σχολείο μου ποιους ήρωες «συναντώ»	5-48
4. «Όταν πεθάνουμε θα μας κάνουνε αγάλματα ,πλατείες»: Το Μεγάλο μας Τσίρκο, Ιάκ. Καμπανέλης, μονόλογος του Κολοκοτρώνη. Ποιους ήρωες έκαναν αγάλματα και πλατείες στον Πειραιά;	48-53
5. Δύο ήρωες που αξίζουν να τους γνωρίσουμε: Κολοκοτρώνης (το σχολείο μας), Καραϊσκάκης (πλατεία, άγαλμα, δρόμος, Γήπεδο)	54-62
6. Και μια που μιλάμε για το γήπεδο :αθλητισμός το 1821. Ομοιότητες ,διαφορές. Πίνακες και δημοτικά τραγούδια για αυτόν.	63-65
7. 2021:πανδημία covid -19 . Τρεις ήρωες «συνομιλούν» μαζί μας εμψυχώνοντας μας μέσα από τις εμπειρίες τους	65-66
8. Ως γνήσιοι απόγονοι των ηρώων του 1821 θέτουμε ρητορικά ερωτήματα της καθημερινότητάς μας σε αυτούς.	66-69
9. Μουσουλμανικό νεκροταφείο: οι Τούρκοι δεν άφησαν μόνο Έλληνες νεκρούς στην πόλη μας.	69-70
10. Πώς ήταν η πόλη του Πειραιά τα παλαιότερα χρόνια; Μια προσέγγιση μέσα από το χαρτογραφημένο υλικό του Ιδρύματος της Αικατερίνης Λασκαρίδου	70-72
11. Πώς η πόλη μας και το σχολείο μας τιμά φέτος το 1821.	73-76
12. Περιήγηση στην πόλη του Πειραιά.	76-82

1.Αντί εισαγωγής...

Πολύ συχνά λαμβάνουμε από τους νέους μια αρνητικότητα απέναντι στην Ιστορία. Το παρελθόν αποτελεί για τους περισσότερους μια βαρετή αφήγηση κατά τη διάρκεια ενός δώρου την εβδομάδα, όπου απλά ο καθηγητής αφηγείται γεγονότα, ημερομηνίες και πρόσωπα, που καμία σχέση δεν έχουν με την καθημερινότητά τους αλλά και με το ασαφές μέλλον τους. Για τους περισσότερους, η Ιστορία είναι κάτι παλιό, ανούσιο και περιττό. Η πραγματικότητά τους περιλαμβάνει το σήμερα με την τεχνολογική εξέλιξη και μία αδιόρατη ειρωνεία για το χθες. Ο τόπος τους, είναι συχνά στη σκέψη τους μία αυτοδημιούργητη οντότητα και όχι μία κουκίδα στο συνεχές γίνεσθαι της Ιστορίας.

Με αυτές τις σκέψεις αποφασίσαμε να ενεργοποιήσουμε τους μαθητές μας δίνοντάς τους εναύσματα, προσπαθώντας να τους εμψυχήσουμε την αίσθηση της συνέχειας στην αλυσίδα της ζωής αλλά και της παρατήρησης. Οι προβληματισμοί μας δεν περιορίστηκαν σε ένα γενικόλογό πλαίσιο αλλά αποφασίσαμε να ενεργοποιηθούμε στο «στενό» τοπικό πλαίσιο της καθημερινότητάς μας. Πόσοι, αλήθεια από τους σημερινούς νέους και όχι μόνο, νομίζετε ότι γνωρίζουν τις οδούς, από τις οποίες περνάνε καθημερινά ή συνδέουν την απλή ονοματολογία τους με ιστορικά γεγονότα; Δυστυχώς δεν είναι πολλοί. Δεν μιλάμε κατηγορητικά. Ο στόχος μας δεν είναι προφανώς να «κουνήσουμε το δάχτυλο» ρίχνοντας ευθύνες. Ο παιδαγωγικός μας ρόλος ήταν, είναι και ευελπιστούμε να είναι διαχρονικά να αφυπνίσουμε αυτό που όλοι οι μαθητές μας έχουν: κριτική σκέψη και αναπαραγωγική δυνατότητα.

Ένα τελευταίο στοιχείο που χαρακτηρίζει την προσπάθειά μας είμαστε εμείς: οι δύο εμπλεκόμενες εκπαιδευτικοί. Πάντοτε ή έστω συχνά τα προγράμματα περιορίζονται ή «προσδιορίζονται» από ετικέτες! Τα φιλολογικά τα τρέχουν οι φιλόλογοι, τα θετικά είναι αυτοπεριοριζόμενα στους έχοντες την αντίστοιχη κατάρτιση και βέβαια οι συνεργασίες εξαρτώνται από τις φιλικές επιλογές! Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα καταρρίψαμε όλα τα στερεότυπα! Δύο άγνωστες μεταξύ μας εκπαιδευτικοί, αποσπασμένες σε νέο περιβάλλον, με τελείως διαφορετικές ειδικότητες ενώσαμε το όνειρό μας: μία γυμνάστρια και μία φιλόλογος συνεργαστήκαμε και όχι μόνο σε κάτι νέο. Να επισημάνουμε ότι η μία εκ των δύο μας δεν είναι καν από τον Πειραιά άρα πολύ πιθανό θα ήταν να μην την ενδιέφερε καθόλου η τοπική Ιστορία μιας πόλης που δεν γνωρίζει και όπου δεν ζει. Και όμως! Η συγκίνηση που νιώθουμε από το πέρας της εργασίας δεν περιορίζεται μόνο στο αποτέλεσμα των μαθητών μας αλλά και στη μεταξύ μας σχέση: οι άγνωστες έγιναν γνωστές, φίλες και συνοδοιπόροι σε ένα ταξίδι αγάπης και σεβασμού! Κερδίσαμε σε γνώσεις και σε συναισθήματα και βγήκαμε πιο πλούσιες και πιο δυνατές από όλη αυτή την πανδημία.

Με αυτές τις λίγες σκέψεις σας καλωσορίζουμε στην πρωτοβουλία του σχολείου μας και συγκεκριμένα κατά κύριο λόγο στην προσπάθεια του Β1 τμήματος του Λυκείου μας. Τα παιδιά, έστω και μέσα από την τηλεκπαίδευση έδειξαν έμπρακτα την εκτίμησή τους στη μάθηση (ίσως λίγο και σε εμάς) , αφιέρωσαν χρόνο και απέδειξαν αυτό που πάντα υποστηρίζουμε: ότι η μάθηση ΔΕΝ πρέπει να περιορίζεται στεγνά σε γνωστικά αντικείμενα!

Η μάθηση είναι βίωμα και ευτυχείς όσοι το επιτυγχάνουμε!!

Λένα – Λουίζα

2.Ο δρόμος μου και /ή οι δρόμοι γύρω μου που μου «θυμίζουν» το 1821

Όταν είμαστε παιδιά του 2021 , με πολλά τεχνολογικά μέσα στα χέρια μας, θεωρούμε πολλά πράγματα δεδομένα και άλλα περιττά. Ένα από αυτά ,τα οποία εντάσσονται στη δεύτερη κατηγορία είναι οι δρόμοι. Έχουμε gps γιατί να δούμε, να σκεφτούμε ή να κάνουμε συνειρμούς για κάποια ονόματα οδοδεικτών; Ίσως γιατί όλα αυτά τα ονόματα κάτι δείχνουν , σε κάποιους ή κάτι αναφέρονται που έχει σημασία... Με αυτές τις σκέψεις και με δεδομένο ότι προφανώς έχει καταργηθεί τόσο η ονοματολογία όσο και η γεγονοτολογία στην Ιστορία με αποτέλεσμα , δυστυχώς τα παιδιά να μην μπορούν να κάνουν συνδυασμούς ή αναφορές σε συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα, εμπλέξαμε τους μαθητές μας σε ένα «παιχνίδι»: έψαξαν νοητά τους δρόμους τους (και ήταν δύσκολο, αν σκεφτούμε ότι ως Πρότυπο έχουμε μαθητές από διάφορες περιοχές), τους κατέγραψαν και στη συνέχεια αποδελτίωσαν όσους αναφέρονταν στο 1821.Η αρχή είχε γίνει ...και ήταν όμορφη...

Η αποδελτίωση απαιτεί δύο κυρίως παραμέτρους: χρόνο και γνώση. Για τους μαθητές η γεγονοτολογία αλλά και ο εντοπισμός προσώπων- ηρώων που έδρασαν κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 αποτέλεσε ένα παιχνίδι ερωτοαπαντήσεων της μορφής :

- Ο Τσαμαδός ήταν δηλαδή άνθρωπος;
- Α, την ξέρουμε την Μπουμπουλίνα.
- Έχω πάει διακοπές στην Κάρυστο αλλά δεν είχα ιδέα ότι έγινε μάχη!

Παίζοντας, λοιπόν, με το τι γνωρίζουμε και τι όχι και με δεδομένο ότι οι μαθητές μας έχουν την ιδιαιτερότητα να μην προέρχονται από την «περιοχή» με σαφή τοπογραφικά πλαίσια, αφού δεχόμαστε μαθητές από την ευρύτερη περιοχή ως Πρότυπο Λύκειο εντοπίσαμε τους εξής ήρωες κατά τη μετακίνησή τους:

Μπόταση , Μπουμπουλίνας, Καραϊσκού, Τσαμαδού, Κολοκοτρώνη, Μαυρομιχάλη, Χατζηκυριακού, Ευαγγελίστριας, Κολοκοτρώνη, 25^{ης} Μαρτίου, Φλέσσα, Μπότσαρη, Κανάρη, Σαχτούρη, Σκουζέ, Μπουμπουλίνα, Δραγάτη, Καρύστου, Θηβών, Γούναρη, Βώκος, Μιαούλη ,Τσαλδάρη , Π. Π. Γερμανού, Μουρούζη, Χίου, Ναυπάκτου,

Ναυαρίνου, Τζαβέλλα, Υψηλάντου, Κουντουριώτου, Ζωσιμαδών, Διάκου, Σαχτούρη, Αφεντούλη.

Μέρος της ομάδας είμαστε και εμείς οι εκπαιδευτικοί: Ρήγα Φεραίου και Βούλγαρη και Δεληγιώργη οι δικοί μας δρόμοι , κομμάτι του προγράμματος και αυτοί.

Ενδεικτικά παραθέτουμε κάποιες διαδρομές:

- **Στέφανος Αλεξίου** :Μπόταση Μπουμπουλίνας, Καραϊσκού, Τσαμαδού, Κολοκοτρώνη
- **Κωνσταντίνα Αμπατζή**: Καυκάσου, Μαρωνείας και πλατεία Καραϊσκάκη.
- **Στέφανος Αλεξίου** :Μπόταση Μπουμπουλίνας, Καραϊσκού, Τσαμαδού, Κολοκοτρώνη
- **Βασίλαινα_Κυριακή** : Φλέσσα, Μπότσαρη , Κανάρη, Σαχτούρη , Κολοκοτρώνη, Σκουζέ , Μπουμπουλίνα , Δραγάση, Τσαμαδού
- **Έλλη Γεωργιακάκη**: Γριμπόβου, Καρύστου, 25^{ης} Μαρτίου, Θηβών, Γούναρη, Τσαμαδού, Κολοκοτρώνη
- **Αθηνά Διαμαντοπούλου** :Π.ΤΣΑΛΔΑΡΗ-ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ-ΜΟΥΡΟΥΖΗ -25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ-ΘΗΒΩΝ-ΡΕΤΣΙΝΑ-ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ-ΠΛΑΤΑΙΩΝ-ΠΥΛΗΣ-ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
- **Αναστασία Ιορδάνου**: Ξεκινάω Χίου, Αγ. Ελευθερίου, Υμητού, Μουτσοπούλου, Πειραιώς, Μουτσοπούλου, Αλιπέδου, Πύλης, Κολοκοτρώνη
- **Άννα-Ζωή Καρπούζη** :Ναυπάκτου, Μάνου Κατράκη, Ακροπόλεως, Δελφών, Ναυαρίνου, 28ης Οκτωβρίου, Δημόκριτου, Ήρας, Μαραθώνος, Τζαβέλλα, Μουρούζη, 25ης Μαρτίου, Θηβών, Ρετσίνα, Κόνωνος, Εθνικής Αντιστάσεως, Ευαγγελίστριας, Κολοκοτρώνη
- **.ΕιρηάνναΚατσιρέα**: Ζέας ,Ελ.Βενιζέλου ,Γρηγορίου Λαμπράκη, Κολοκοτρώνη
- **Κλένδρος Γεράσιμος**:1 Υψηλάντου, 2 Κουντουριώτου, 3 Πραξιτέλους , 4 Αλκιβιάδου , 5 Καραϊσκού , 6 Ευριπίδου , 7. 34ου Συντάγματος Πεζικού , 8 Ζωσιμάδων 9 Κολοκοτρώνη
- **Κούκου Εύη**:25 Μαρτίου, Αθανάσιου Διάκου, Κολοκοτρώνη
- **Μαργαρίτα Λαγωνικού**: Ζαννή, Σαχτούρη, Αφεντούλη, Ηρώων Πολυτεχνείου, 2ας Μεραρχίας, Κολοκοτρώνη

3. Πηγαίνοντας από το σπίτι μου στο σχολείο μου ποιους ήρωες «συναντώ».

Οι διαδρομές πολλές. Οι ήρωες σε κάποιες από αυτές ακόμα περισσότεροι. Μετά από συζητήσεις έγινε ο διαμοιρασμός: όλοι πήραν κάποιον «ηρωικό» δρόμο και μας παρουσίασαν ό,τι θεώρησαν σημαντικό ή απλά ενδιαφέρον.

Προφανώς το θέμα αρχίζει να περιπλέκεται όταν πρέπει να ξεκινήσουμε την αναζήτηση, την αρχειοθέτηση αλλά και την επιλογή των αναζητήσεων. Οι μαθητές αναλαμβάνουν ένα πρόσωπο ή γεγονός και αρχίζει η δομή ενός μακρόπνοου προγράμματος που στόχο έχει να ανακαλύψουν, να συνδυάσουν, να απορρίψουν και ίσως και να δημιουργήσουν τη δική τους πινελιά για το **ένα που επέλεξαν**, σε κάποιες περιπτώσεις και περισσότερα.

Στόχος μας ήταν να βρουν πληροφορίες ή εικόνες και όσο το επέτρεψε η πανδημία και η συνακόλουθη καραντίνα, να τραβήξουν φωτογραφίες του 2021 με αναφορές στο 1821. Κάποιοι δεν δίστασαν και να πειραματιστούν και στο σχέδιο, προς μεγάλη μας ευχαρίστηση.

Η προσπάθεια δική τους. Η απόλαυση όλων μας...

Στέφανος Αλεξίου :Μπουμπουλίνας.

«Ό, τι έχω για την πατρίδα το έχω»

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα (1771 – 1825)

Ηρωίδα του 21, που μαζί με την Μαντώ Μαυρογένους υπήρξαν οι δύο κορυφαίες γυναικείες μορφές της Ελληνικής Επανάστασης. Κόρη του Υδραίου πλοιάρχου Σταυριανού Πινότση και της επίσης υδραίας Σκεύως Κοκκίνη, γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1771. Γεννήθηκε πάνω στο βρώμικο πάτωμα των φυλακών της Κωνσταντινούπολης, στις 11 Μαΐου 1771. Ο πατέρας της, συμμετείχε ενεργά στην επανάσταση της Πελοποννήσου, το 1769-1770, κατά την περίοδο των Ορλοφικών. Μετά το άδοξο τέλος της επανάστασης, ο πλοίαρχος Πινότσης κρύφτηκε, για να αποφύγει τη σύλληψη. Αφού πέρασε ο καιρός, και οι Τούρκοι έπαψαν να τον αναζητούν, αλλά δεν πείραξαν και την οικογένεια του, άρχισε ξανά τις εμπορικές του δραστηριότητες και τα ταξίδια...

Σε ένα από αυτά, την άνοιξη του 1771 βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί, οι Τούρκοι τον συνέλαβαν και τον έριξαν στις φυλακές. Τον βασάνισαν επανειλημμένα, για να ομολογήσει την συμμετοχή του στην ανταρσία και από τα φρικτά βασανιστήρια, έπεσε βαριά άρρωστος. Η γυναίκα του Σκεύω, ετοιμόγεννη, αποφάσισε να πάει στην Κωνσταντινούπολη να ελευθερώσει τον άντρα της, αφού πρώτα πούλησε μέρος της περιουσίας της. Κατόρθωσε να εξασφαλίσει την άδεια να τον επισκέπτεται και να μένει κοντά του. Μέσα στη φυλακή, ένωσε τους πρώτους πόνους του τοκετού, από την συγκίνηση και την κούραση. Γέννησε την ηρωίδα, έχοντας για «μαμές», τον συγκρατούμενο του συζύγου της, τον Μανιάτη καπετάνιο Παναγιώτη Μουρτζίνο, και τον Τούρκο δεσμοφύλακα. Η νεογέννητη, βαπτίστηκε μέσα στη φυλακή από τον Μουρτζίνο, που της έδωσε το όνομα την μητέρας του, Λασκαρίνα. Μια άλλη εκδοχή της

γέννησης της μικρής Λασκαρίνας, ήταν ότι η Σκεύω, συνόδευσε τον σύζυγο της στο ταξίδι του στην Κωνσταντινούπολη και η Λασκαρίνα γεννήθηκε εκεί πριν από τη σύλληψη του από τους Τούρκους και το θάνατο του.

Μετά το τέλος του γενναίου Σταυριανού Πινότση, μητέρα και κόρη επέστρεψαν στην Ύδρα, όπου τους περίμενε μια δυσάρεστη έκπληξη. Στο σπίτι τους, είχαν κάνει κατάληψη οι αδερφές του Σταυριανού. Οι θείες της Μπουμπουλίνας το διεκδικούσαν, δηλώνοντας ότι ανήκε σε όλη την οικογένεια. Οι κουινιάδοι της Σκεύως ζητούσαν μεγάλα χρηματικά ποσά από τη χήρα, με την δικαιολογία ότι τα χρωστούσε ο αδικοχαμένος άντρας της. Ο παππούς Κοκκίνης, αν και είχε αδυναμία στην κόρη του Σκεύω, πείστηκε από το οικογενειακό περιβάλλον να μην την βοηθήσει. Την εποχή εκείνη, δύσκολα μια χήρα μπορούσε να βρει το δίκιο της. Πικραμένη, αποφάσισε να φύγει από την Ύδρα και να εγκατασταθεί στις γειτονικές Σπέτσες. Πριν φύγει όμως, έδωσε όρκο να μην ξαναπατήσει το πόδι της εκεί. Στις Σπέτσες, έμεινε με την μικρή Λασκαρίνα σε ένα χαμόσπιτο στο φρούριο, κοντά στην εκκλησία της Αγίας Τριάδας και για να τα βγάλει πέρα, κεντούσε. Το 1786, η Σκεύω παντρεύτηκε τον Σπετσιώτη πλοίαρχο και πρόκριτο του νησιού, Δημήτριο Λαζάρου Ορλώφ. Από τον δεύτερο γάμο της, απέκτησε 8 ακόμα παιδιά. Έξι γιους και δυο κόρες. Όλοι οι γιοι της διακρίθηκαν για τον αγώνα της ανεξαρτησίας. Οι κόρες της, Μάρω και Ελένη καλοπαντρεύτηκαν....

Η μικρή Λασκαρίνα, συμβίωνε αρμονικά με τα ετεροθαλή αδέρφια της, που την είχαν ανακηρύξει αρχηγό τους. Η Λασκαρίνα, παντρεύτηκε δυο φορές –όπως και η μητέρα της- με σημαντικούς καπεταναίους των Σπετσών, που τους έχασε σε ναυμαχίες στο Αιγαίο. Οι άντρες της όμως, της άφησαν μεγάλη χρηματική περιουσία, πλοία αλλά και μετοχές σε άλλα μικρότερα σπετσιώτικα. Περιουσία, που διέθεσε ολοκληρωτικά για τις ανάγκες του Αγώνα. Το 1788, παντρεύτηκε για πρώτη φορά σε ηλικία 17 ετών, τον Σπετσιώτη πλοίαρχο Δημήτρη Γιάννουζα. Η τελετή, έγινε στην ίδια εκκλησία όπου παντρεύτηκε η μητέρα της τον Ορλώφ. Με τον Γιάννουζα, απέκτησε 3 παιδιά. Τον Γιάννο, τον Γιώργο και τη Μαρία. Τα παλικάρια της συμμετείχαν στον Αγώνα του 1821, σε επιχειρήσεις του Άργους ενώ η Μαρία παντρεύτηκε τον γερουσιαστή Νικόλαο Μέξη. Ο γάμος της κόρης της έγινε όταν η Καπετάνισσα ήταν παντρεμένη με τον δεύτερο σύζυγο της. Ο Μέξης λέγεται πως πήρε αμύθητη προίκα για την εποχή, που έφτανε τα 37.500 τάλιρα.

Το 1797, η Μπουμπουλίνα έμεινε χήρα για πρώτη φορά, αφού ο Γιάννουζας πνίγηκε νότια της Ισπανίας, πάνω σε συμπλοκή με Αλγερινούς πειρατές, του Καραλή πασά της Τρίπολης. Τα χρόνια περνούσαν και η Καπετάνισσα προσπαθούσε να ξεπεράσει το πένθος της. Το οικογενειακό της περιβάλλον την πίεζε να ξαναπαντρευτεί επειδή όπως έλεγαν, τα παιδιά της χρειαζόνταν πατέρα και μάλιστα πλούσιο. Τέσσερα χρόνια μετά η Λασκαρίνα, παντρεύτηκε τον Σπετσιώτη πλοίαρχο, Δημήτρη Μπούμπουλη. Ο Μπούμπουλης, ήταν φίλος του Γιάννουζα και ήθελε από παλιά την Λασκαρίνα. Ο ίδιος, μετά τον γάμο του Γιάννουζα παντρεύτηκε και απέκτησε μια κόρη και δυο γιους. Η γυναίκα του όμως πέθανε νέα. Ο καπετάνιος έψαχνε μάνα για τα παιδιά του και έτσι η μοίρα του ενώθηκε με της δεύτερης συζύγου του. Η Λασκαρίνα Γιάννουζα, παντρεύτηκε το 1801 σε ηλικία 30 χρόνων τον

Μπούμπουλη. Οι Σπετσιώτες γρήγορα ξέχασαν το «Λασκαρίνα» και υιοθέτησαν το «Μπουμπουλίνα», με το οποίο έμεινε στην ιστορία. Μαζί του απέκτησε άλλα τρία παιδιά. Τον Νικόλαο, την Σκεύω και την Ελένη. Τον ίδιο θάνατο με τον πρώτο της άντρα, είχε και ο δεύτερος. ...

Ο Δημήτρης Μπούμπουλης, σκοτώθηκε στις 10 Μαΐου 1811, σε ναυμαχία. Στη διαθήκη του, άφησε μεγάλη περιουσία στην σύζυγο του. Τα μετρητά, έφταναν τα 300 χιλιάδες τάλιρα, το σπίτι όπου έμενε η οικογένεια στο κέντρο των Σπετσών. Στο πλοίο, όταν σκοτώθηκε ο Μπούμπουλης, υπήρχε ένα μεγάλο χρηματικό ποσό, που το πλήρωμα παρέδωσε στην Καπετανίσσα. Εκείνη, για να τιμήσει τη μνήμη του άντρα της, το μοίρασε στους ναύτες. Σε ηλικία 40 ετών, η Μπουμπουλίνα έμεινε για δεύτερη φορά χήρα με 9 παιδιά. Έπρεπε να παλέψει για την ζωή της. Ανέβηκε στο καράβι, πήρε μαζί της για «υπαρχηγό» το γιο της Γιάννο Γιάννουζα, και όργωσε τις θάλασσες....

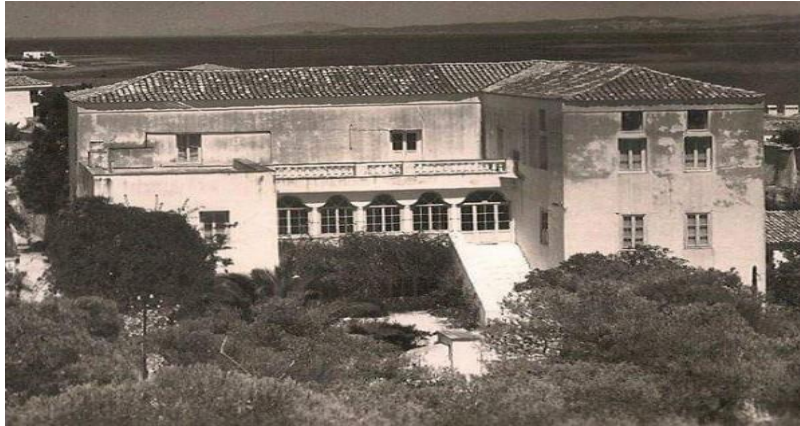
Έχοντας επιχειρηματικό μυαλό, και με τη σωστή διαχείριση κατάφερε να αυξήσει την περιουσία της. Έγινε μέτοχος σε διάφορα σπετσιώτικα πλοία και αργότερα ναυπήγησε και

τρία δικά της. Το ένα από αυτά, ήταν το περίφημο «Αγαμέμνων», το πρώτο και μεγαλύτερο πλοίο, κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821...

Ασχολήθηκε με τα ναυτιλιακά κι έγινε μέτοχος σε διάφορα σπετσιώτικα πλοία. Στην Επανάσταση του 1821 η Μπουμπουλίνα ξόδευε την περιουσία της για τη διατήρηση των πλοίων της, αλλά και για στρατεύματα στην ξηρά. Συμμετείχε με το πλοίο της «Αγαμέμνων» στον αποκλεισμό του Ναυπλίου και ανεφοδίασε με δικές της δαπάνες τους υπερασπιστές του Άργους. Έλαβε μέρος στον αποκλεισμό της Μονεμβασίας, στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και της Τριπόλεως, στην οποία μπήκε πάνω σε ένα άσπρο άλογο και έσωσε τα χαρέμια του Χουρσίτ Πασά από το μίσος των πολιορκητών.

Μετά την άλωση του Ναυπλίου, η Μπουμπουλίνα εγκαταστάθηκε στην πόλη (έδρα της προσωρινής κυβέρνησης), όπου έζησε έως τα μέσα του 1824. Εκδιώχθηκε από το Ναύπλιο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, όταν πήρε το μέρος του φυλακισμένου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, με τον οποίο είχε συγγενέψει, από το γάμο της κόρης της Ελένης με τον γιο του Πάνο. Οι κυβερνητικοί σκότωσαν τον γαμπρό της και από την ίδια αφαίρεσαν το κομμάτι γης που της είχαν δώσει για τις υπηρεσίες της στον Αγώνα.

Το αρχοντικό της στις Σπέτσες

Έτσι, η Μπουμπουλίνα επέστρεψε πικραμένη στις Σπέτσες όπου το Μάιο του 1825 σκοτώθηκε από πυροβολισμό κατά τη διάρκεια μιας οικογενειακής

λογομαχίας. Τα οστά της εναποτέθηκαν στον ιδιόκτητο ναΐσκο του Αγίου Ιωάννου.

2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Με προεδρικό διάταγμα που εκδόθηκε στην Αθήνα την 06-03-2018, μετά από πρόταση του Υποναυάρχου Εθνικής Αμυνας:

Απονέμονται στην κορυφαία ηρωίδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, για τον απaráμιλλο ηρωισμό της, την αυτοθυσία και την αφοσίωση που επέδειξε προς το Ελληνικό Έθνος, τα οποία την κατέστησαν στη μνήμη όλων των Ελλήνων και Ελληνίδων ως Εθνικό ιδεώδες:

α. Ο βαθμός του Υποναυάρχου επί τιμή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3883/2010.

β. Ο Πολεμικός Σταυρός Α' Τάξεως.

γ. Το Μετάλλιο Εξαίρετων Πράξεων.

(Αριθμ. βεβ. ΓΕΕΘΑ/Γ' ΚΛ/Γ3: Νο 0038/28.3.2018).

Μεταθανάτια έλαβε τον τίτλο του ναυάρχου από τη Ρωσία, πρωτοφανής τιμή για γυναίκα, ενώ το 2018 την τίμησε η πατρίδα και της απένειμε το βαθμό του υποναυάρχου επί τιμή, τον Πολεμικό Σταυρό Α ' Τάξεως και το Μετάλλιο Εξαίρετων Πράξεων.

Ηλίας Απέργης :Μαυρομιχάλης.

«Παχύσαρκος, αργοκίνητος, καλοστεκούμενος. Δεν φαίνεται προσανατολισμένος σε ορισμένη τάξη ή πολιτική ιδεολογία. Στην επιστήμη της γαστρονομίας, όμως, είχε σημειώσει μεγάλες προόδους: Λένε πως είναι πρόθυμος να δεχτεί διακυβέρνηση οποιασδήποτε μορφής, αρκεί να του εξασφαλίσει πλούτη, ησυχία, καλοπέραση και ασφάλεια. Μια από τις φιλοδοξίες που του αποδίδονταν ήταν και η εισαγωγή της γαλλικής κουζίνας στη Μάνη.» [Waddington 1825]

Η οικογένεια Μαυρομιχάλη αναφέρεται για πρώτη φορά το 1340 η όποια ξέφυγε από τους τούρκους στο χωριό της Μάνης. Ο γενάρχης της ονομάζεται Μιχάλης Μαυρομιχάλης. Το νεότερο μέλος καταγεγραμμένο μέλος της οικογένειας είναι η Τατιάνα Καραπαναγιώτη, Ελληνίδα πολιτικός. Από αυτούς μερικά ονόματα διακρίθηκαν πιο πολύ από τα υπόλοιπα. Για παράδειγμα ο Ηλίας οποίος πέθανε στα 27 του χρόνια μαχόμενος στα Στύρα Ευβοίας ή ο Γεώργιος ο οποίος πέρα από αγωνιστής ήταν και ο δολοφόνος του Ιωάννη Καποδίστρια. Όπως και όλοι οι υπόλοιποι Μανιάτες το 1821, ήταν πολύ καλοί στον πόλεμο και στην υπεράσπιση της πατρίδας τους αποκτώντας έτσι πρωταγωνιστικό ρόλο στα ιστορικά γεγονότα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Πετρόμπεης ή Πέτρος, ο οποίος είχε πάρει μέρος σε πολλές μάχες.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

5.Αποστολοπούλου Ευδοκία : 25^{ης} Μαρτίου´

Ο Όρκος της Αγίας Λαύρας,
πίνακας του Θεόδωρου
Βρυζάκη (1851)

Η επέτειος να γιορτάζουμε τον εθνικό ξεσηκωμό στις 25 Μαρτίου καθιερώθηκε στις 15 Μαρτίου 1838 από τον βασιλιά Όθωνα, προκειμένου να συνδεθεί με το εκκλησιαστικό γεγονός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ήταν και επιθυμία του Αλέξανδρου Υψηλάντη και της Φιλικής Εταιρείας να συνδεθεί η έναρξη της επανάστασης με μια μεγάλη εκκλησιαστική εορτή για να τονωθεί το φρόνημα των υπόδουλων Ελλήνων.

Στην πραγματικότητα, η Επανάσταση δεν ξεκίνησε στις 25 Μαρτίου 1821, αλλά λίγες μέρες νωρίτερα στην Πελοπόννησο, μία περιοχή με συμπαγείς ελληνικούς πληθυσμούς και μικρή στρατιωτική παρουσία των Τούρκων. Ο στρατιωτικός και πολιτικός διοικητής της Πελοποννήσου Χουρσίτ Πασάς βρισκόταν στα Γιάννινα για να εξοντώσει τον Αλή Πασά, ο οποίος είχε αυτονομηθεί από την

Υψηλή Πύλη. Πριν από την αναχώρησή του, ο Χουρσίτ είχε λάβει διαβεβαιώσεις από τους προεστούς του Μοριά ότι οι φήμες που κυκλοφορούσαν για τον επικείμενο ξεσηκωμό των ραγιάδων ήταν ανυπόστατες.

Αχαιοί και Μανιάτες ερίζουν για το ποιος έριξε την πρώτη τουφεκιά του εθνικού ξεσηκωμού. Στις 21 Μαρτίου αρχίζει η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον Σωτήρη Χαραλάμπη και τους Πετμεζαίους. Είναι η πρώτη πολεμική ενέργεια της Επανάστασης και θα λήξει νικηφόρα μετά από πέντε ημέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την αρχηγία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και τη συνεπικουρία του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη καταλαμβάνουν την Καλαμάτα και με διακήρυξή τους κάνουν γνωστό στη διεθνή κοινότητα τον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Την ίδια ημέρα, οι άνδρες του Αντρέα Λόντου θέτουν υπό τον έλεγχό τους τη Βοστίτσα (σημερινό Αίγιο), ενώ επαναστατικός αναβρασμός επικρατεί στην Πάτρα. Από την Κωνσταντινούπολη με προορισμό το Άγιο Όρος αναχωρεί ο Σερραίος έμπορος και φλογερός πατριώτης Εμμανουήλ Παππάς, προκειμένου να ξεκινήσει την Επανάσταση στη Μακεδονία.

Η 23η Μαρτίου είναι ο πρώτος σημαντικός σταθμός του εθνικού αγώνα και θα μπορούσε κάλλιστα να είχε πάρει τη θέση της 25ης Μαρτίου στο εορταστικό καλεντάρι της χώρας μας.

6. Αποστόλου Μελίνα: Τσαμαδού

Ο ήρωας που αποφάσισα να ασχοληθώ είναι ο **Αναστάσιος Τσαμαδός**, του οποίου το όνομα έχει δοθεί σε κεντρικό δρόμο στον Πειραιά κοντά στο σχολείο μας. Ο Αναστάσιος Τσαμαδός ήταν σπουδαίος Έλληνας αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Ήταν ένας από τους επικεφαλής των Ελληνικών δυνάμεων στην Πτώση της Σφακτηρίας και έπεσε ηρωικά στο καθήκον μαζί με τον Αναγνωσταρά και τον Σανταρόζα. Για την συνολική προσφορά του στον αγώνα, τιμήθηκε μετά θάνατον από την Ελληνική πολιτεία με τον βαθμό του Ναυάρχου.

Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1774. Χαρακτηριζόταν ως ατρόμητος ναύτης ενώ ήταν καπετάνιος του ιστορικού μπρικιού Άρης και αρχηγός μοίρας υπό τον Ανδρέα Μιαούλη. Ήταν ο πρώτος που όρμησε στη Χίο και επιτέθηκε στο ντελίνι του Καπητάν Πασά. Συμμετείχε επίσης στη ναυμαχία των Πατρών. Σκοτώθηκε στην Πτώση της Σφακτηρίας το 1825, αφήνοντας τον θάνατο.

7. Βασίλαινα Κυριακή : Κανάρης.

«Ρώτησαν κάποτε τον πυρπολητή Κανάρη, εκείνο το σεμνό ήρωα του '21, που έγινε κατόπιν ναύαρχος, υπουργός και πρωθυπουργός.

– Πως τον έκανες τον άθλο Ναύαρχε;

Κι αυτός απάντησε:

-Να, ξύπνησα εκείνο το πρωί και είπα:

Απόψε Κωσταντή θα πεθάνεις για την Ελλάδα.

Σ' αυτό το "απόψε θα πεθάνεις" βρισκόταν η ηθική δύναμή του. Η ιστορική, η αμετάκλητη απόφασή του τον έριξε στην Ελληνική θάλασσα, όπλισε τα στιβαρά του χέρια, άναψε το δαυλό, έκαψε τον τουρκικό στόλο κι έγινε ο φόβος και ο τρόμος των τούρκων θαλασσινών.»

Ηγετική μορφή του '21, στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε το 1793 ή το 1795 στα Ψαρά, στους κόλπους μιας οικογένειας με μεγάλη ναυτική παράδοση. Ο πατέρας του Μιχαήλ ή Μικές Κανάργιος ή Κανάριος διατέλεσε επανειλημμένα δημογέροντας του νησιού και από τον γάμο του με τη Μαρία απέκτησε τρία αγόρια, τον Αναγνώστη, τον Γεώργιο και τον Κωνσταντίνο.

Ο Κωνσταντής έμεινε ορφανός από μικρός και ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα με το επίθετο Κανάρης. Δούλεψε ως μούτσος στο μπρίκι του θείου του Δημήτρη Βουρέκα, που μετέφερε Σουλιώτες από την Πάργα στη Λευκάδα και έμαθε τα μυστικά της θάλασσας. Μετά τον θάνατο του θείου, ανέλαβε καπετάνιος του πλοίου του, με το οποίο πραγματοποίησε πολλά εμπορικά ταξίδια στη Μεσόγειο. Σε ηλικία 22 ετών παντρεύτηκε τη Δέσποινα Μανιάτη, κόρη γνωστής ναυτικής οικογένειας των Ψαρών, με την οποία απέκτησε επτά παιδιά.

Ο Κανάρης δεν φαίνεται να είχε μυηθεί στη Φιλική Εταιρεία, αλλά όταν ξέσπασε η Επανάσταση, ήταν από τους πρώτους που έλαβαν μέρος στον Αγώνα. Κατατάχθηκε ως απλός ναύτης στον ψαριανό στολίσκο, που συγκρότησε ο φίλος του Νικολής Αποστόλης. Από τις πρώτες επιχειρήσεις άρχισε να εξειδικεύεται στα πυρπολικά και να γίνεται ο φόβος και ο τρόμος του τουρκοαιγυπτιακού στόλου. Η φήμη του γρήγορα ξεπέρασε τα στενά όρια του ελληνικού χώρου και έγραψαν γι' αυτόν ο λόρδος Βύρων, ο Βίκτωρ Ουγκώ, ενώ ο Άγγλος ιστορικός Γκόρντον σημείωνε «είναι ο πιο έξοχος εκπρόσωπος του ηρωισμού, που η Ελλάδα όλων των εποχών μπορεί να υπερηφανεύεται».

Ο Κανάρης κέρδισε την εκτίμηση και των συναγωνιστών του και για τη σωφροσύνη του χαρακτήρα του. Γι' αυτό ανήλθε και στα υψηλότερα αξιώματα της Πολιτείας μετά την απελευθέρωση. Το 1827 αντιπροσώπευσε τα Ψαρά στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας και ήταν ένας από τους πιο θερμούς

υποστηρικτές του Καποδίστρια, ο οποίος τον χρησιμοποίησε για την καταστολή των διαφόρων ανταρσιών στη Μάνη και την Ύδρα. Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη, αποσύρθηκε από την ενεργό δράση και εγκαταστάθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου.

Κατά την Οθωνική περίοδο ανακλήθηκε στην υπηρεσία και έφθασε μέχρι τον βαθμό του υποναυάρχου. Κατόπιν διορίστηκε γερουσιαστής και αναμίχθηκε στην πολιτική με το Ρωσικό Κόμμα. Συμμετείχε στην επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, που ανάγκασε τον Όθωνα να παραχωρήσει Σύνταγμα. Μέχρι την έξωση του Όθωνα χρημάτισε επανειλημμένα υπουργός και δύο φορές πρωθυπουργός. Το 1862 ήταν ένας από τους βασικούς εκπροσώπους της αντιοθωνικής κίνησης. Όταν ο βασιλιάς, σε μια προσπάθειά του να τον προσεταιρισθεί, του ανέθεσε για τρίτη φορά την πρωθυπουργία, αυτός δεν δίστασε να καταθέσει την εντολή, επειδή ο Όθων δεν ενέκρινε ορισμένους από τους υπουργούς του.

Μετά την έξωση του Όθωνα, ορίστηκε μέλος της τριανδρίας Βούλγαρη, Κανάρη, Ρούφου και το 1863 πήγε στη Δανία ως ένας από τους αντιπροσώπους του Έθνους για να προσφέρει το στέμμα στον βασιλιά Γεώργιο Α. Στη συνέχεια ανέλαβε υπουργός Ναυτικών στην κυβέρνηση Ρούφου και δύο φορές πρωθυπουργός. Κατόπιν αποσύρθηκε της πολιτικής και ιδιώτευσε στο σπίτι του στην Κυψέλη (Κυψέλης 56), όπου καθημερινά δεχόταν φίλους και θαυμαστές του.

Στις 26 Μαΐου 1877, σε ηλικία 82 ετών, επανήλθε στην πολιτική και ανέλαβε πρωθυπουργός στην οικουμενική κυβέρνηση που σχηματίστηκε για να αντιμετωπίσει τις ενδεχόμενες συνέπειες από τον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο. Ο «ναύαρχος», όπως τον αποκαλούσε ο λαός, πέθανε επί των επάλξεων της πολιτικής στις 2 Σεπτεμβρίου 1877 και κηδεύτηκε με μεγαλοπρέπεια στο Α' Νεκροταφείο.

Οι κυριότερες πολεμικές ενέργειες του Κανάρη στην Επανάσταση του '21:

- Πυρπολεί την ναυαρχίδα του καπετάν πασά Καρά Αλή στη Χίο 2.000 νεκροί Οθωμανοί, ανάμεσά τους και ο Καρά Αλής.
- Ανατινάζει τουρκικό δίκροτο στο στενό μεταξύ Τενέδου και Τρωάδας. Επρόκειτο για την υποναυαρχίδα του νέου αρχιναυάρχου Κακλαμάν Μεχμέτ Πασά, που είχε διαδεχθεί τον Καρά Αλή. 800 νεκροί Οθωμανοί.

- Πυρπολεί τουρκική φρεγάτα κοντά στη Σάμο ,εκδικούμενος την καταστροφή της Κάσου και της πατρίδας του. 600 νεκροί Οθωμανοί.
- Πυρπολεί τουρκική κορβέτα στα ανοιχτά της Μυτιλήνης
- Και η τολμηρότερη ενέργεια του :προσπαθεί να πυρπολήσει τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας (29 Ιουλίου 1825). Το εγχείρημα απέτυχε, λόγω της απότομης αλλαγής των ανέμων

8. Γαϊτάνη Μαρίλια: Νοταράς

Γεννήθηκε το 1805 και ήταν γόνος της σημαντικής αρχοντικής οικογένειας των Νοταράδων της Κορινθίας. Διακρινόταν για το παράστημά του και τη φυσική του παρουσία και ήταν γνωστός στο περιβάλλον του ως «αρχοντόπουλο». Ο Γιαννάκης Νοταράς είχε κλείσει τα δεκαπέντε του χρόνια όταν ξέσπασε η επανάσταση. Παρά το γεγονός ότι οι Τούρκοι παρακολουθούσαν την οικογένεια των Νοταραίων, δεν δίστασε να πάρει μέρος στην επανάσταση. Ύστερα με την οικονομική ενίσχυση του θείου του **Πανούτσου** έκανε σώμα δικό του και μπήκε αρχηγός.

Τα χρήματα για τη μισθοδοσία των στρατιωτών του προέρχονταν από την οικογενειακή περιουσία. Από την πρώτη στιγμή έδωσε τέτοιες αποδείξεις ικανότητας που αν και ήταν νεαρός ακόμα στην ηλικία, του ανέθεσαν την πολιορκία της Ακροκόρινθου που την έφερε εις πέρας με επιτυχία. Για αυτό και έγινε στη συνέχεια και φρούραρχός της. Μόλις είχε πατήσει τα

δεκαοχτώ του χρόνια και έγινε αντιστράτηγος κι ύστερα από έναν χρόνο, το 1824, στρατηγός.

Ο **Ιωάννης Νοταράς** έγινε έτσι ο πιο νέος στρατηγός του αγώνα. Πήρε μέρος σε όλες τις επικίνδυνες μάχες όπως στην αντιμετώπιση του Δράμαλη. Ο Ιωάννης Νοταράς απεβίωσε στη μάχη του Ανάλατου την 24η Απριλίου του 1827. Όταν πέρασε πολύς καιρός από το θάνατο του, τότε μόνο όλοι κατάλαβαν πως το νεαρό αρχοντόπουλο, ο Γιαννάκης Νοταράς, δεν ζούσε πια.

Όσο για την Πηνελόπη Καραϊσκάκη που καρτερικά περίμενε τον Γιαννάκη να εμφανιστεί και εκτελεστεί το τάξιμο του πατέρα της Γεωργίου Καραϊσκάκη, την νυμφεύθηκε τελικά ο αδελφός του Γιάννη Νοταρά, ο Αντρίκος!

Υπήρχε ακόμα όμως για γυναίκα που τον περίμενε για χρόνια! Η πανέμορφη Σοφία Ρέντη, που για χάρη της ο Γιαννάκης κάποτε προκάλεσε εμφύλιο πόλεμο στον Μοριά πολεμώντας τον ξάδελφό του Παναγιωτάκη Νοταρά για το ποιος θα την κερδίσει. Για χάρη της είχε καταστραφεί το Σοφικό!

9. Έλλη Γεωργακάκη: Καρύστου

Στον πρώτο χρόνο της Επανάστασης από την Κάρυστο εφοδιάζονταν τα φρούρια της Πελοποννήσου και της Κρήτης. Η Εύβοια επαναστάτησε τον Μάιο του 1821 με ηγέτες τους Βερούση, Γοβιό και επίσκοπο Καρύστου Νεόφυτο, αναγκάζοντας τους Τούρκους να κλειστούν στα φρούρια της Καρύστου και της Χαλκίδας. Οι Έλληνες ηττήθηκαν σε διάφορες μάχες αλλά κατανίκησαν τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη στα Βρυσάκια. Το 1822 ο Οδυσσέας Ανδρούτσος κινήθηκε προς πολιορκία της Καρύστου αλλά γρήγορα εγκατέλειψε την προσπάθεια. Ωστόσο οι επαναστάτες είχαν επικρατήσει σε πολλά μέρη της Εύβοιας και όπως προκύπτει από οθωμανικές πηγές, ο διοικητής της Καρύστου Ομέρ μπέης ζητούσε συνεχώς από την κυβέρνησή του βοήθεια για να αντέξει στην πολιορκία. Τον Ιούλιο του 1823 εστάλη από τη Σμύρνη βοήθεια από 3.000 άνδρες και πολεμικό υλικό για την Κάρυστο και τη Χαλκίδα. Στα τέλη του 1823 οι Έλληνες υπό τον Νικόλαο Κριεζώτη έκαναν άλλη μια προσπάθεια να πολιορκήσουν την Κάρυστο μετά από μάχες στους Καραίους, το Μαρμάρι και το Αλιβέρι. Στη μάχη της Καρύστου, στις 23 Νοεμβρίου 1823, σώμα επτακοσίων Τούρκων στρατιωτών από τη Χαλκίδα επιτέθηκε στους Έλληνες πολιορκώντας την Κάρυστο. Οι Έλληνες υπό τις διαταγές του Οδυσσέα Ανδρούτσου τους απέκρουσαν με επιτυχία. Οι Τούρκοι συνέχισαν τις εκκλήσεις προς την Πύλη για ανεφοδιασμό και ενισχύσεις. Τον Μάρτιο του 1824 έφτασαν στην Κάρυστο και τη Χαλκίδα 1.000 Αλβανοί μισθοφόροι και αργότερα έφτασε και σώμα γενιτσάρων. Οι επαναστάτες έλυσαν οριστικά την **πολιορκία της Καρύστου στα τέλη Ιουνίου του 1824**. Το 1825 έγινε ναυμαχία μπροστά στο κάστρο της Καρύστου μεταξύ πλοίων των γειτονικών νησιών και του τουρκικού στόλου που συνόδευε φορτηγά πλοία με εφόδια. Τον Μάρτιο του 1826

άρχισε πολιορκία της Καρύστου από τον Φαβιέρο η οποία διήρκεσε 24 μέρες. Η φρουρά της Καρύστου νίκησε τους επαναστάτες. Σώζεται τουρκικό έγγραφο με το οποίο ο αρχηγός της φρουράς της Καρύστου διατάσσεται να αποστείλει τα κεφάλια και τα αυτιά των επαναστατών που ηττήθηκαν. Αυτή ουσιαστικά ήταν και η τελευταία πολεμική επιχείρηση της Επανάστασης στην Κάρυστο.

Θηβών: Η περιοχή που άνοιξε και έκλεισε την επανάσταση. Τις πρώτες μέρες της Επανάστασης, στις αρχές του Απριλίου 1821, ο Βασίλης Μπούσγος υπό τις διαταγές του Αθανάσιου Διάκου κατέλαβε τη Θήβα χωρίς να δώσει μάχη, ενώ οι Τούρκοι είχαν καταφύγει στη Χαλκίδα μαζί με τις οικογένειές τους. Οι επαναστάτες κατέλαβαν το ύψωμα του Ανηφορίτη, απ' όπου, μετά την επιστροφή τουρκικής φρουράς στην πόλη, εξαπέλυαν επιθέσεις μέχρι τον Ιούνιο του 1821. Εναντίον των επαναστατών της ανατολικής Ελλάδας, ο σουλτάνος έστειλε τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ Πασά, με 10 χιλιάδες πεζούς και ιππείς. Ο Διάκος με τους οπλαρχηγούς Πανουργιά, Δυοβουνιώτη και δύναμη 1500 ανδρών αποφάσισαν να εμποδίσουν την κάθοδο των Τούρκων στην Αλαμάνη. Στις πρώτες επιθέσεις των Τούρκων, οι οπλαρχηγοί αποχώρησαν, ο Διάκος έμεινε μόνος του με 18 παλικάρια και πέρασε στην αθανασία. Το **έτος 1829** ο Υψηλάντης επιχείρησε την απελευθέρωση της Θήβας της οποίας η φρουρά απαρτιζόταν από περίπου 2.000 πεζούς και 300 ιππείς. Αυτή την περίοδο, στην περιοχή της Θήβας, υπό την τουρκική κατοχή βρίσκονταν ο φράγκικος πύργος και οι συνοικίες των Αγίων Θεοδώρων και του Πυρίου. Ο Υψηλάντης προκειμένου να πετύχει τον στόχο του έπρεπε να εξασφαλίσει ότι δε θα σταλούν δυνάμεις για την ενίσχυση των Τούρκων από την Αττική και την Εύβοια. Για τον λόγο αυτό, ο Βάσσης Μαυροβουνιώτης και ο Νικόλαος Κριεζιώτης, με τη βοήθεια άλλων αγωνιστών, κατευθύνθηκαν στην περιοχή ανάμεσα στη Χασιά και το Μενίδι και στον Ανηφορίτη αντίστοιχα έχοντας τον ρόλο του αντιπερισπασμού. Πράγματι, η φρούρηση της Θήβας παραμελήθηκε ενώ ο Ομέρ Πασάς αντικαταστάθηκε από τους Νιζάμ Πασά και Οτζάκ Αγά.

Ο Υψηλάντης, λοιπόν, τη νύχτα της 18ης Μαΐου με επτακόσιους άντρες και χρησιμοποιώντας το σκοτάδι προς όφελος του, ξεκίνησε από τη μονή της Πελαγίας και κατάφερε να εγκατασταθεί στα ερείπια της Θήβας. Οι αιφνιδιασμένοι Τούρκοι με βιασύνη κατασκεύασαν δυο προμαχώνες, έναν πάνω στο Αμφείο και έναν στη νότια άκρη των Αγίων Θεοδώρων. Όσον αφορά την οργάνωση των Ελλήνων, ο Υψηλάντης έστησε το στρατηγείο του στα ερείπια του ναού του Ευαγγελιστή Λουκά ενώ τοποθέτησε τη φρουρά του με επικεφαλής τον Σπύρο Μήλιο στο λόφο του Ισμήνιου Απόλλωνα. Επίσης, ο ναός του Αγίου Νικολάου του Μορεοδένδρη μετατράπηκε σε πυριτιδαποθήκη. Τα υπόλοιπα τμήματα των δυνάμεων του Υψηλάντη παρατάχθηκαν σε

διάφορους προμαχώνες υπό τις διαταγές των Ιωάννη Ρούκη, Χριστόδουλο Χατζηπέτρο, Γεώργιο Σκουρτανιώτη, Διονύσιο Ευμορφόπουλο, Ιωάννη Κλίμακα και Στέφανο Νεβίτσα. Τις 5 ημέρες που ακολούθησαν, η μάχη μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων πραγματοποιήθηκε με τη μορφή κανονιοβολισμών και σταμάτησε όταν και τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα ανέμεναν την άφιξη ενισχύσεων. Ο Ομέρ Πασάς, όταν ενημερώθηκε για τις εξελίξεις στην περιοχή της Θήβας και του Ανηφορίτη, αποφάσισε να επιτεθεί στην τελευταία πράγμα και το οποίο έκανε με μεγάλη μανία χωρίς όμως επιτυχία με αποτέλεσμα να επιστρέψει ηττημένος στη Χαλκίδα με 300 νεκρούς και τραυματίες. Οι Έλληνες τον καταδίωξαν ως την Ξηρόβρυση όμως σώθηκε από σίγουρη αιχμαλωσία με τη βοήθεια του Καραμπάμπά.

Γούναρης : Ο άνθρωπος που θυσίασε γυναίκα παιδιά και γονείς για να σώσει το Μεσολόγγι τα Χριστούγεννα του 1822. Ο Ιωάννης Γούναρης υπήρξε Έλληνας έμπορος από τα Γιάννενα τα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης. Δέκα χιλιάδες Τούρκοι, με επικεφαλής τους Ομέρ Βρυώνη και Κιουταχή, πολιορκούν το Μεσολόγγι. Οι δυνάμεις των πολιορκημένων δεν ξεπερνούσαν του 900 άντρες. Η πολιορκία είχε κρατήσει ήδη δύο μήνες και οι Τούρκοι είχαν αρχίσει να κουράζονται. Οι ασθένειες θέριζαν το στρατόπεδο, οι μισθοί καθυστερούσαν, γίνονταν συνεχώς επιθέσεις από ομάδες κλεφτών και είχαν αρχίσει κι οι συνηθισμένες διαφωνίες μεταξύ Τούρκων και Αλβανών αξιωματικών. Τότε, ο Ομέρ Βρυώνης κι ο Κιουταχής αποφασίζουν να κάνουν μία νυχτερινή επίθεση. Για εκείνη την εποχή, οι βραδινές επιχειρήσεις δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Δεν υπήρχαν φωτοβολίδες και προβολείς και ήταν τρομερά δύσκολο να συντονιστούν τα τμήματα. Αλλά ήταν τέτοια η ανάγκη των Τούρκων να σημειώσουν κάποια πρόοδο με την πολιορκία, που ήταν διατεθειμένοι να τολμήσουν ακόμα και αυτό. Σχεδίασαν, μάλιστα, να επιτεθούν παραμονή Χριστουγέννων, όταν όλοι οι Έλληνες θα βρίσκονταν στην εκκλησία.

Η θυσία του Γιάννη Γούναρη: Ίσως το Μεσολόγγι να είχε πέσει από την πρώτη πολιορκία, αν οι υπερασπιστές δεν είχαν πληροφορηθεί τα σχέδια των Τούρκων στρατηγών. Ο σωτήρας των Μεσολογγιτών ήταν ο Γιάννης Γούναρης. Ήταν κυνηγός του Ομέρ Βρυώνη και ακολουθούσε υποχρεωτικά τον τουρκικό στρατό, γιατί κρατούσαν ομήρους όλη του την οικογένεια στην Άρτα. Ο Γούναρης γνώριζε για τη νυχτερινή επίθεση, αλλά αν τολμούσε να προειδοποιήσει τους Μεσολογγίτες, θα καταδίκαζε σε θάνατο τη γυναίκα και τα παιδιά του. Δεν δίστασε ούτε στιγμή. Ξέφυγε απ' το τουρκικό στρατόπεδο, λέγοντας πως πήγαινε για κυνήγι και ενημέρωσε τους πολιορκημένους. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο επικεφαλής των Μεσολογγιτών, προέβλεψε σωστά ότι οι Τούρκοι θα έκαναν επίθεση από την ανατολική πλευρά του τείχους, που ήταν πιο αδύναμη. Ενίσχυσαν, λοιπόν, εκείνο το τμήμα και ετοιμάστηκαν για τη μάχη. Είχαν πει σε όσους δεν πολεμούσαν να πάνε στις εκκλησίες και να κάνουν φασαρία, για να νομίσουν οι Τούρκοι ότι ο κόσμος γιορτάζει. Έτσι κι έγινε. Οχτακόσιοι Τουρκαλβανοί επιτέθηκαν στην ανατολική πλευρά του Μεσολογγίου και βρήκαν σθεναρή αντίσταση. Οι απώλειες των Μεσολογγιτών ήταν ελάχιστες, οι απώλειες των Τούρκων ξεπερνούσαν τις 500. Δυστυχώς, ο πληροφοριοδότης που έσωσε το Μεσολόγγι, ο ηρωικός Γιάννης Γούναρης, δεν σώθηκε. Οι Τούρκοι εκτέλεσαν τους γονείς, τη γυναίκα, τα παιδιά του και αρκετούς συγγενείς του.

Τσαμαδού: Ο Αναστάσιος Τσαμαδός (Ύδρα, 1774 -Σφακτηρία Μεσσηνίας, 8 Μαΐου 1825) ήταν σπουδαίος Έλληνας αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Ήταν ένας από τους επικεφαλής των Ελληνικών δυνάμεων στην Πτώση της Σφακτηρίας και έπεσε ηρωικά στο καθήκον μαζί με τον Αναγνωσταρά και τον Σανταρόζα.

10. Γιαννακάκης Δημήτρης : Μπόταση

Οικογένεια Μποτασέων

Παναγιώτης Μπότασης

Γεννήθηκε το 1784 περίπου. Ήταν αδελφός του Γκίκα. Μαζί με τους Γεώργιο Πάνου και Αναστάσιο Ανδρούτσο εξέγειρε την Ύδρα. Το φθινόπωρο του 1823 πήγε με αποστολή ως ναύαρχος του στόλου των Σπετσών στο Μεσολόγγι και έμεινε εκεί μέχρι το 1824. Έγινε μέλος του Εκτελεστικού Σώματος. Πέθανε τον Οκτώβριο του 1824 στην Αθήνα.

Γκίκας Μπότασης

Γεννήθηκε γύρω στο έτος 1797. Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης στις Σπέτσες στις 3 Απριλίου 1821 ο Γκίκας πήγε στο Κρανίδιο, από όπου ήταν η καταγωγή της οικογένειας των Μποτασαίων και εξέγειρε τους Κρανιδιώτες. Μετά από αυτό πήγε στο Άργος και συνεργάστηκε με τη Μπουμπουλίνα και ξεσήκωσε και εκεί τους κάτοικους της περιφέρειας. Προπαρασκεύασε επίσης την Πολιορκία του Ναυπλίου. Πολιτικός πήρε μέρος στην Α΄ Εθνοσυνέλευση Επιδαύρου ως παραστάτης παραστάτης νήσου Σπετσών. Πέθανε στο Ναύπλιο το 1831 πάμφτωχος.

11.Μαρίτα Δαμίγου : Μιαούλης/Βώκος

1. «Ο Μιαούλης ήταν ένας από τους τρεις που παρέδωσαν το στέμμα στο νεαρό Όθωνα και ο ελεώ Θεού βασιλιάς τον σεβόταν ιδιαίτερα. Ο γιός του, Αθανάσιος Μιαούλης έγινε **πρωθυπουργός** της Ελλάδας. Πέθανε στις 11-6-1835 από φυματίωση. Θάφτηκε στην είσοδο του λιμανιού του Πειραιά δίπλα στον τάφο του Θεμιστοκλή! Η καρδιά του φυλάσσεται στο Μουσείο της Ύδρας. Προς τιμήν του, κάθε χρόνο διεξάγονται τα *Μιαούλεια*».

Ο πλησιέστερος δρόμος, στον οποίο και βρίσκεται η κατοικία μου έχει το όνομα του **Ανδρέα Μιαούλη** (στη Δραπετσώνα)/**Βώκος**.

(Αμέσως μετά, Μάρκου Μπότσαρη. Στη συνέχεια ακολουθώ μια ευθεία (Σωκράτους και την Κόνωνος) και εν τελεί καταλήγω στην οδό Κολοκοτρώνη.....γενικότερα πολλοί ήρωες της επανάστασης . Η οδός στην οποία κατοικώ έχει το όνομα του σπουδαίου Ανδρέα Μιαούλη και βρίσκεται στη περιοχή της Δραπετσώνας- Κερατσινίου. Οι δύο περιοχές αυτές είχαν καταληφθεί από τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, κατά την εκστρατεία του για την απελευθέρωση της Αθήνας και αποτέλεσαν σημαντική στάση στην ιστορία.

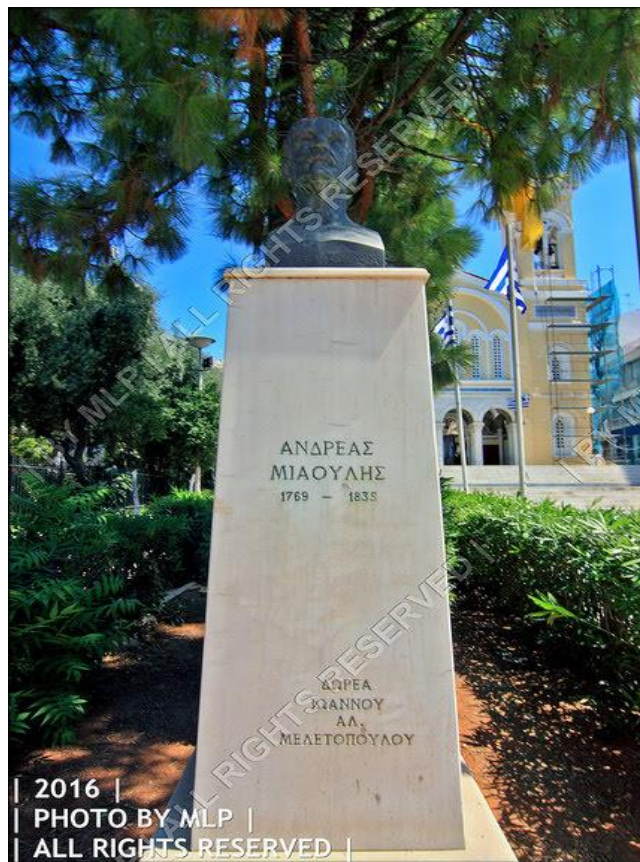
Σκοπεύω όμως να ασχοληθώ περισσότερο με το **Ανδρέα Βώκο, ευρέως γνωστό ως Ανδρέα Μιαούλη**, ο οποίος γεννήθηκε στην Ύδρα στις 20 Μαΐου 1969 και υπήρξε σημαντικός караβοκύρης, πολιτικός και ναύαρχος κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης.

Επέλεξε να ασχοληθεί με τη ναυτιλία, αποκτώντας έτσι μεγάλη περιουσία, ενώ το 1821 και υπό την διοίκησή του ο ελληνικός στόλος συμμετείχε νικηφόρα στις ναυμαχίες των Σπετσών, των Πατρών, της Μεθώνης, του Γέροντα και της Σάμου ενώ ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η συμβολή του στον εφοδιασμό της

πόλεως του Μεσολογγίου κατά την πολιορκία του. Τον Ιούλιο του 1831 αποβιβάστηκε στον Πόρο και την 1η Αυγούστου 1831, μετά από σύγκρουση με ρωσικές δυνάμεις, ανατίναξε τη φρεγάτα «Ελλάς» και την κορβέτα «Ύδρα». Η πράξη του αυτή έγινε επικριτέα από συνανθρώπους του αλλά και τους ιστοριογράφους. Το πραγματικό του επίθετο ήταν Βώκος ή Μπώκος, καθώς το παρωνύμιο Μιαούλης προήρθε είτε από τους ναύτες του, είτε από ένα τουρκικό μπρίκι που αγόρασε, με την ονομασία «Μιαούλ». Υπήρξε παντρεμένος τρεις φορές και απέκτησε επτά απογόνους. Πρώτη σύζυγος του ήταν η Ειρήνη Μπίκου την οποία παντρεύτηκε το 1792, δεύτερη η Ευαγγελίδα και τρίτη η χήρα του Κωνσταντίνου Γκιούστου. Ο Μιαούλης ήταν σχεδόν αγράμματος, ξεχώρισε όμως επειδή υπερείχε σε ευφυΐα και ναυτική τέχνη. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια ο Μιαούλης εγκαταστάθηκε στο Ναύπλιο. Τον Οκτώβριο του 1832, επιλέχθηκε από τη Βαυαρική αυλή ως ένας από τους τρεις Έλληνες που θα παρέδιδαν το στέμμα στον νεαρό τότε Όθωνα. Στις 11 Ιουνίου το 1835 και ημέρα Κυριακή ο ίδιος απεβίωσε από φυματίωση, όντας χρόνια ταλαιπωρημένος από την αρρώστια. **Απεβίωσε στον Πειραιά και η ταφή του πραγματοποιήθηκε στη σημερινή Ακτή Μιαούλη.**

Προτομή του μπροστά στον Αγ. Σπυρίδωνα

12.Αθηνά Διαμαντοπούλου : Παλαιών Πατρών Γερμανός.

«αποφασίσαμεν σταθερώς ή ν' αποθάνωμεν όλοι, ή να ελευθερωθόμεν»

Μητροπολίτης της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, μέλος της Φιλικής

Γεώργιος Κόζης ή Κόζιας ή Γκόζιας ή Κοντζιάς ή Γκοζάς ή Κοτζάς ή Γκοζιόπουλος γεννήθηκε στη Δημητσάνα της Γορτυνίας στις 25 Μαρτίου 1771, την ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής. Απεβίωσε στις 30 Μαΐου 1826, στο Ναύπλιο, ύστερα από ολιγοήμερη λειμώδη ασθένεια (τύφο).

Εταιρείας και αγωνιστής του '21. Ο κατά κόσμον Γεώργιος Κόζης ή Κόζιας ή Γκόζιας ή Κοντζιάς ή Γκοζάς ή Κοτζάς ή Γκοζιόπουλος γεννήθηκε στη Δημητσάνα της Γορτυνίας στις 25 Μαρτίου 1771, την ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής. Απεβίωσε στις 30 Μαΐου 1826, στο Ναύπλιο, ύστερα από ολιγοήμερη λειμώδη ασθένεια (τύφο).

Στη μυστική συνέλευση της Βοστίτσας (26-30 Ιανουαρίου 1821) για την έναρξη της επανάστασης, ο Γερμανός διατύπωσε επιφυλάξεις για τη δυνατότητα άμεσης επαναστατικής δράσης και ήρθε σε σύγκρουση με τον Παπαφλέσσα, που επιδίωκε την άμεση έναρξη του αγώνα. Μάλιστα, σε μία σπάνια έκρηξη οργής, τον αποκάλεσε «επιπόλαιον και εξωλέστατον».

Η αλήθεια είναι όμως ότι ο Γερμανός την 25η Μαρτίου όρκισε τους αγωνιστές στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου στην Πάτρα και όχι στην Αγία Λαύρα. Το λάβαρο της Μονής χρησιμοποιήθηκε πιθανότατα ως επαναστατική σημαία από τους Καλαβρυτινούς αγωνιστές στις 21 Μαρτίου.

Και κάποιες ακόμα πληροφορίες μια που τον βλέπω από το μπαλκόνι μου....
Λ.Β

Γεννήθηκε στη Δημητσάνα, γιος του Ιωάννη Γκόζια, χρυσοχόου και αγρότη και της Κανέλας Κουκουζή ή Κουκουζοπούλου, ενώ το κοσμικό του όνομα ήταν Γεώργιος. Οι γονείς του ήταν φτωχοί και άσημοι, ώστε δεν είναι με ακρίβεια γνωστό το επώνυμο του πατέρα

του, αφού σε διάφορες βιογραφίες έχει εμφανιστεί ως Κοτζάς, ή Κοντζιάς, ή Κόζιας, ή Γκόζιας, ή Κοζής, ενώ ο ίδιος ο πατέρας του υπέγραφε ενίοτε και ως Ιωάννης Δημητρίου. Είχε έναν αδελφό και τέσσερεις αδελφές. Η πατρική του οικία ήταν στη θέση "Κάστρο" της Δημητσάνας, λέγεται δε ότι όταν ο Κολοκοτρώνης επισκέφθηκε την Δημητσάνα κατά την εποχή του Όθωνα, επισκέφθηκε και το σπίτι του Γερμανού και ασπάσθηκε την εξώπορτα σε ένδειξη σεβασμού.

Φοίτησε αρχικά στη φημισμένη Σχολή Δημητσάνας, στο Άργος και μετέπειτα στη Σχολή της Σμύρνης

Χειροτονήθηκε διάκονος λαμβάνοντας το όνομα *Γερμανός* από τον Μητροπολίτη Άργους και Ναυπλίου Ιάκωβο. Στις αρχές του 1797 μετέβη στη Σμύρνη και υπηρέτησε δίπλα στον μητροπολίτη Γρηγόριο που ήταν συμπατριώτης και θείος του (ο μετέπειτα πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄), τον οποίον και ακολούθησε στη Κωνσταντινούπολη και στη μετέπειτα εξορία του στο Άγιο Όρος, γενόμενος αρχιδιάκονος του Μητροπολίτη Κυζίκου Ιωακείμ. Την εποχή εκείνη ανέλαβε να διευθετήσει τις διαφορές που υπήρχαν στις σταυροπηγιακές μονές της Πελοποννήσου όπου και έφερε επιτυχώς σε πέρας κερδίζοντας την εμπιστοσύνη του ανώτερου κλήρου σε βαθμό τέτοιο που επί μια επταετία διεκπεραίωνε όλες τις υποθέσεις των απόντων από την Κωνσταντινούπολη Αρχιερέων.

Κωνσταντινούπολη παρακολούθησε ανώτερα μαθήματα στην περίφημη Πατριαρχική Σχολή Ξηροκρήνης. Το 1804, ο Γερμανός συμμετείχε σε μια ομάδα από καθηγητές και μαθητές της Πατριαρχικής Σχολής Ξηροκρήνης, η οποία επιμελήθηκε και εξέδωσε ελληνικό λεξικό, το οποίο αργότερα χαρακτηρίστηκε ως «Κιβωτός της Ελληνικής Γλώσσας» Λ.Β

13. Αντώνης Ευπατρίδης: **Αδ. Κοραής**

«Ο πλούτος χωρίς παιδείαν και αρετήν τόσον είναι μακράν από το να στολίζη τον έχοντα, ώστε και κάμνει φανερωτέραν αυτού τη γυμνότητα.»

Ο Αδαμάντιος Κοραής γεννήθηκε στην Σμύρνη στις 27 Απριλίου 1748 και πέθανε στις 6 Απριλίου 1833 ο Κοραής είναι ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του νεοελληνικού διαφωτισμού και μνημονεύεται, ανάμεσα σε άλλα, ως πρωτοπόρος στην έκδοση έργων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, καθώς και για τις γλωσσικές του απόψεις στην υποστήριξη της καθαρεύουσας, σε μια μετριοπαθή όμως μορφή της, με σκοπό την εκκαθάριση των πλείστων ξένων λέξεων που υπήρχαν στη γλώσσα του λαού

Η συμβολή του Κοραή στην απελευθέρωση της Ελλάδας συνδέεται αρχικά με τη δημιουργία των πνευματικών προϋποθέσεων για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού, αλλά και με την καλλιέργεια της παιδείας και της φιλοσοφίας της ελευθερίας, ώστε το ελεύθερο πλέον Έθνος να προχωρήσει παράλληλα με τα άλλα φωτισμένα έθνη της Ευρώπης.

ταυτόχρονα άρχισε να συγγράφει κείμενα σχετικά με την κατάσταση του ελληνισμού. Με τα ποιήματα Άσμα Πολεμιστήριον και Σάλπισμα Πολεμιστήριον προσπάθησε να τονώσει τις ελπίδες των Ελλήνων για απελευθέρωση και να ενισχύσει την αγωνιστική διάθεση τους

Πλατεία Κοραή 1966

14. Αναστασία Ιορδάνου: Χίου

Η Σφαγή της Χίου:

Η σφαγή της Χίου αναφέρεται στην σφαγή δεκάδων χιλιάδων Ελλήνων της Χίου από τον Οθωμανικό στρατό. Το γεγονός συνέβη 30 Μαρτίου του 1822. Είχε προηγηθεί ο ξεσηκωμός του νησιού στις 11 Μαρτίου 1822, με την απόβαση εκστρατευτικού σώματος Σαμιωτών. Οι Οθωμανοί κλείστηκαν αρχικά στο κάστρο. Στις 30 Μαρτίου έφθασε ο οθωμανικός στόλος ο οποίος έλυσε την πολιορκία και άρχισε τη σφαγή του ορθόδοξου πληθυσμού με τη συμμετοχή και ατάκτων μουσουλμάνων που κατέφθαναν από τις ακτές της Μ. Ασίας με κάθε είδους πλεούμενο.

Η Σφαγή της Χίου → πίνακας του Ευγένιου Ντελακρουά:

Ο Ντελακρουά, έχοντας επηρεαστεί από τη βάρβαρη σφαγή και την ανείπωτη ανθρώπινη τραγωδία αυτού του ιστορικού γεγονότος, ζωγραφίζει αυτόν τον συγκλονιστικό πίνακα, καταφέροντας να αποδώσει τίτλο τιμής στην Ελληνική Επανάσταση, στην οποία συμμετείχε πνευματικά και ιδεολογικά μέσα από τον θαυμασμό του για τον λόρδο Μπάιρον που πέθανε το 1824 στο πολιορκημένο Μεσολόγγι.

συμμαχικού στόλου. Οι τρεις ναύαρχοι έστειλαν τελεσίγραφο στον Ιμπραήμ να απομακρύνει προς Αίγυπτο ή προς την Κωνσταντινούπολη τα πλοία του διαφορετικά η μόνη λύση ήταν η επίθεση... Τα συμμαχικά πλοία εκτός από τα κανόνια των αντίπαλων πλοίων είχαν να αντιμετωπίσουν και πυροβόλα από τα κοντινά φρούρια των Τούρκων στη στεριά. Η έλευση του Ρωσικού στόλου ακριβώς σε αυτή τη συγκυρία σε συνδυασμό με τη βρετανική και γαλλική ναυτοσύνη άλλαξαν τη δυναμική. Ο πλοίαρχος Χέιδεν επικεφαλής των ρωσικών πολεμικών μπήκε στο Ναβαρίνο την κρίσιμη ώρα που τα άλλα συμμαχικά πλοία είχαν υποστεί ζημιές και κάποιες απώλειες στα πληρώματά τους και έδωσε τον αέρα της νίκης στους συμμάχους σφυροκοπώντας και αυτός τον στόλο του Ιμπραήμ....

Τα πλοία σχεδόν ακουμπούσαν το ένα το άλλο. Οι σύμμαχοι νικούσαν και ο Τουρκοαιγυπτιακός στόλος ή βυθίστηκε ή οι καπεταναίοι των πλοίων παραδόθηκαν στους συμμάχους... Η νίκη του στόλου των συμμαχικών δυνάμεων στο Ναβαρίνο ήταν καθοριστική και επιτάχυνε τις εξελίξεις, οδηγώντας τελικά στην απελευθέρωση της Ελλάδας.

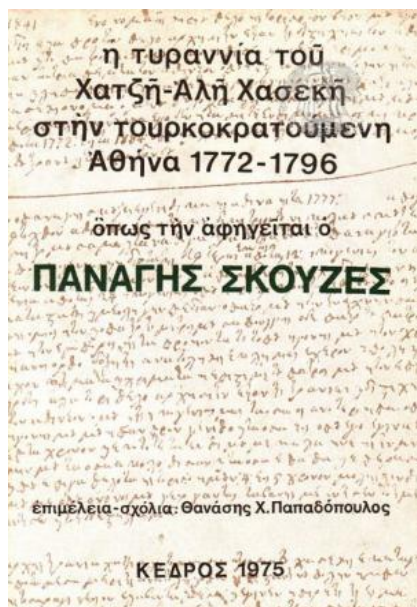

Στη ναυμαχία του Ναυαρίνου οι Μεγάλες Δυνάμεις πήραν μέρος με: 10 πολεμικά πλοία, 10 φρεγάτες, 4 Μπρίκια και 3 βάρκες. Ο Οθωμανικός στόλος αποτελείται από: 3 πολεμικά πλοία, 17 φρεγάτες, 30 κορβέτες, 28 Μπρίκια, 5 βάρκες και 5 ή 6 πυρπολικά. Οι σύμμαχοι μέτρησαν 650 νεκρούς και τραυματίες ενώ οι Οθωμανοί είχαν 6.000 νεκρούς και έχασαν 60 πλοία τους. Μετά τη ναυμαχία η Οθωμανική αυτοκρατορία δεν μπορούσε να επιβάλει όρους αλλά μόνο να συμβιβάζεται. Η επανάσταση δικαιώθηκε την ώρα που έσβηνε αλλά ο δρόμος για τον καθορισμός συνόρων ήταν ακόμη μακρύς...

16. Ειρήννα Κατσιρέα: Σκουζέ

Η **οικογένεια Σκουζέ** ήταν αρχοντική οικογένεια των Αθηνών.

Η οικογένεια Σκουζέ εμφανίστηκε τον 17ο αιώνα στην Αθήνα. Το πρώτο μέλος της οικογένειας που αναφέρεται είναι ο Νικόλαος Σκουζές (1640-1710), ο οποίος συμμετείχε στους αγώνες των Βενετών κατά των Τούρκων ενώ ήταν μέλος και στην επιτροπή που στάλθηκε στον Μοροζίνι. Δισέγγονός του ήταν ο Γεωργαντάς Σκουζές (1776-1822), φιλικός και έφορος της Αθήνας καθώς και ο Παναγής Σκουζές.

Την προεπαναστατική περίοδο η οικογένεια Σκουζέ ανήκε σε αυτές της δεύτερης τάξης και, όπως ο Παναγής Σκουζές αφηγείται, «ήτον σχεδόν μian οικογένεια από τας 24 οικογενείας όπου οι αριστοκράτες εφοβούντο ως ευκατάστατους και ολίγην παιδείαν». Οι Σκουζέοι διέθεταν μεγάλες εκτάσεις γης ενώ ήταν οικονομικά ευκατάστατοι. Βέβαια την εποχή του Χατζή Αλή Χασεκή, μπέη της Αθήνας, υπήρξαν μεγάλες οικονομικές δυσκολίες, οι οποίες τελικά ξεπεράστηκαν. Ο Παναγής Σκουζές κατάφερε να αποκτήσει μεγάλη περιουσία και να γίνει ένας από τους κοτζαμπάσηδες της Αθήνας

17. Καφετζής Διαμαντής: **Κουντουριώτης**

Γεώργιος Κουντουριώτης

Υδραίος караβοκύρης και πολιτικός κατά την Επανάσταση του 1821 και κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα. Διετέλεσε Πρόεδρος του Εκτελεστικού (πρωθυπουργός) από τις 6 Ιανουαρίου 1824 έως τις 12 Απριλίου 1826 και Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου (πρωθυπουργός) από τις 8 Μαρτίου έως τις 15 Οκτωβρίου 1848. Συνεισέφερε μεγάλο μέρος της περιουσίας του για τις ανάγκες του

Αγώνα, αλλά διέπραξε σημαντικά πολιτικά σφάλματα κατά τη διάρκεια της Επανάστασης.

Ο Γεώργιος Κουντουριώτης γεννήθηκε στην Ύδρα το 1782 και ήταν γιος του έμπορου Ανδρέα Κουντουριώτη (? - 1799) και της Μαρίας Κοκκίνη, κόρης του πλούσιου έμπορου Λάζαρου Κοκκίνη. Το πραγματικό επώνυμο της οικογένειάς του, που είχε αρβανίτικη καταγωγή, ήταν Ζέρβας. Το «Κουντουριώτης» ήταν παρατσούκλι, που επικράτησε τελικά ως οικογενειακό επώνυμο. Το έδωσαν οι συντοπίτες του σ' ένα μέλος της, τον Χατζηγιώργη Ζέρβα, που έζησε για μεγάλο διάστημα στα Κούντουρα Μεγαρίδας και μετά την επιστροφή του στην Ύδρα εξακολουθούσε να φορά την τοπική ενδυμασία του χωριού.

Μετά τη δολοφονία του πατέρα του το 1799, ο Γεώργιος Κουντουριώτης, μαζί με τον μεγαλύτερο αδελφό του Λάζαρο, ασχολήθηκε με το εμπόριο και τον εφοπλισμό. Κατά τις παραμονές της Επανάστασης του 1821 η οικογένειά τους διέθετε τα μισά από τα εμπορικά πλοία της Ύδρας και ο ίδιος εθεωρείτο ο πιο πλούσιος Έλληνας της εποχής του.

Όπως και οι περισσότεροι караβοκύρηδες της Ύδρας, ο Κουντουριώτης θεωρούσε πρόωρη και παρακινδυνευμένη την έκρηξη της Επανάστασης. Όταν, όμως, ξεσηκώθηκε ο λαός του νησιού στις 27 Μαρτίου 1821, υποχρεώθηκε να προσχωρήσει και μάλιστα να ανεχθεί τη βραχύβια λαϊκή εξουσία που εγκαθίδρυσε ο πλοίαρχος Αντώνης Οικονόμου και να διαθέσει μεγάλα ποσά και τα πλοία του για τις ανάγκες του Αγώνα.

Ο Γεώργιος Κουντουριώτης, αν και υστερούσε σε ηγετικά προσόντα έναντι του αδελφού του Λάζαρου, διακρίθηκε στην πολιτική. Συμμετείχε ως πληρεξούσιος της Ύδρας στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους (1823), στη Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας (1827) και στη Δ' Εθνοσυνέλευση του Άργους (1829).

Χρησιμοποιώντας τα χρήματά του, καθώς και την πρώτη δόση των αγγλικών δανείων, απέκτησε ουσιαστική υπεροχή έναντι των αντιπάλων του. Στις 12 Ιουνίου 1824 και αφού είχαν προηγηθεί αιματηρές αδελφοκτόνες συγκρούσεις, η κυβέρνησή του εγκαταστάθηκε στο Ναύπλιο. Μεγάλο μέρος των χρημάτων από τα δάνεια κατασπαταλήθηκαν στις εμφύλιες συγκρούσεις, στην ικανοποίηση απαιτήσεων των πολιτικών του φίλων, καθώς και μελών της οικογένειάς του.

Εγγονός του Γεωργίου Κουντουριώτη υπήρξε ο θρυλικός ναυμάχος των Βαλκανικών Πολέμων Παύλος Κουντουριώτης, ο οποίος διετέλεσε και Πρόεδρος της Δημοκρατίας

18.Κλένδρος Γεράσιμος: Υψηλάντου

Ο **στρατιωτικός Δημήτριος Υψηλάντης** υπήρξε σημαντική προσωπικότητα της Ελληνικής Επανάστασης, αν και για πολιτικούς λόγους δεν έπαιξε το ρόλο για τον οποίον προοριζόταν και για μεγάλη χρονικό διάστημα παρέμεινε ανενεργός. Ήλθε με δάφνες και περγαμηνές από την Ρωσία, αλλά γρήγορα συγκρούστηκε με τους προκρίτους, επειδή πίστευε στην ανάγκη συγκρότησης κεντρικής πολιτικής εξουσίας και οργάνωσης τακτικού στρατού. Κανείς όμως δεν αμφισβήτησε την ακεραιότητα του χαρακτήρα του και τον άδολο πατριωτισμό του. Κατ' αυτόν δύο ήταν οι μεγάλες πληγές του ελληνικού έθνους: τα εξωτερικά δάνεια και οι εμφύλιοι σπαραγμοί.

Ο Δημήτριος Υψηλάντης γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη στις 14 Δεκεμβρίου 1793 και ήταν ο δευτερότοκος γιος του επιφανούς φαναριώτη Κωνσταντίνου Υψηλάντη (1760-1816), ο οποίος διετέλεσε διερμηνέας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ηγεμόνας της Μολδοβλαχίας, και της Σάφτα (Ελισάβετ) Βακαρέσκου, κόρης σημαντικής οικογένειας της Μολδαβίας. Αδέλφια του ήταν ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ηγέτης της Φιλικής Εταιρείας και αρχηγός του ξεσηκωμού στις παραδουνάβιες περιοχές το 1821, οι Γεώργιος, Γρηγόριος και Νικόλαος Υψηλάντης, η Αικατερίνη και η Μαρία Υψηλάντη.

Μετά την βασική του εκπαίδευση στην Κωνσταντινούπολη και στις παραδουνάβιες ηγεμονίες, φοίτησε σε στρατιωτική σχολή των Παρισίων και κατά την διάρκεια των Ναπολεοντίων Πολέμων υπηρέτησε ως αξιωματικός του ρωσικού στρατού.

Μετά την κήρυξη της Επανάστασης στην Μολδοβλαχία (23 Φεβρουαρίου 1821) αποφασίστηκε να κατεβεί στην Πελοπόννησο για να αναλάβει την ηγεσία του Αγώνα ως «Πληρεξούσιος του Γενικού Επιτρόπου της Αρχής».

Ύστερα από ταξίδι 40 ημερών και με μεγάλες προφυλάξεις έφτασε στην Τεργέστη, όπου πληροφορήθηκε την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης. Έτσι αποφάσισε να επισπεύσει την μετάβασή του στην Ελλάδα. Στις 8 Ιουνίου, έφτασε στην Ύδρα, φέρνοντας μαζί του το σημαντικό για την εποχή εκείνη ποσό των 300.000 γροσιών, προσφορά της οικογένειάς του, και ένα τυπογραφείο, στο οποίο θα τυπωνόταν στην Καλαμάτα η πρώτη εφημερίδα του Αγώνα, η «Σάλπιγξ Ελληνική».

Του επιφυλάχθηκε παλλαϊκή υποδοχή, καθώς ο απλός κόσμος συνδύασε την άφιξή του με την απαρχή της ρωσικής βοήθειας στην ελληνική υπόθεση. Ο Δημήτριος Υψηλάντης ήταν 28 ετών, αδύνατος και αρκετά φαλακρός, «κράσεως δ' ήττον ανδρικής, αλλά καρδίας ανδρικωτάτης»,

όπως γράφει ο σύγχρονός του ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων.

Από την Ύδρα, ο Δημήτριος Υψηλάντης, άρχισε την οργανωτική του προσπάθεια με κύριο στόχο την δημιουργία τακτικού στρατού και στόλου και την διεξαγωγή του Αγώνα υπό ενιαία και ισχυρή πολιτική και στρατιωτική ηγεσία. Στις 12 Ιουνίου 1821, εξέδωσε την πρώτη του προκήρυξη.

Άρχισε τις συναντήσεις με τους προκρίτους της Πελοποννήσου αλλά εκδηλώθηκαν σοβαρές διαφωνίες, που απείλησαν την ομαλή πορεία του Αγώνα. Ο Υψηλάντης, επιδίωκε να θέσει τις βάσεις για την οργάνωση τακτικού στρατού και την συγκρότηση κεντρικής πολιτικής εξουσίας, ενώ οι πρόκριτοι ήθελαν ένα πιο αποκεντρωμένο και «δημοκρατικό» σύστημα, που θα έλεγχαν απολύτως.

Η διαλλακτικότητα του Υψηλάντη, είχε ως αποτέλεσμα την προσέγγιση των απόψεων για την πολιτική οργάνωση της Επανάστασης, η αναζωπύρωση όμως των αντιθέσεων εκδηλώθηκε στο τέλος του χρόνου, στο θέμα της σύγκλησης Εθνικής Συνέλευσης. Ο Υψηλάντης, με τον οποίο συμφωνούσε η μερίδα των στρατιωτικών, απηυδισμένος «από τας αδιάκοπους φατριαστικές έριδας», έφυγε.

Κατά την Α Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου εκλέχθηκε πρόεδρος του Βουλευτικού (15 Ιανουαρίου 1822), η εξουσία όμως είχε περιέλθει ουσιαστικά

στους αντιπάλους του και ο Υψηλάντης κατά την εύστοχη παρατήρηση σύγχρονου ιστορικού «δεν υπήρχε πλέον πολιτικώς». Με αμείωτο εν τούτοις το κύρος του στον χώρο των αγωνιστών και του λαού συνέχισε ασυμβίβαστος τον Αγώνα.

Μετά την Β Εθνοσυνέλευση του Άστρους (Απρίλιος 1823), αποκαρδιωμένος από τις έριδες και τις αντεγκλήσεις μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων αποσύρθηκε από τις πολεμικές επιχειρήσεις και εγκαταστάθηκε στην Τρίπολη ιδιωτεύων.

Μετά την εμφάνιση της απειλής των Αιγυπτίων του Ιμπραήμ Πασά που έθετε σε κίνδυνο την Επανάσταση και με την μεσολάβηση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, ο Δημήτριος Υψηλάντης επαναδραστηριοποιήθηκε στον Αγώνα και με σώμα 350 ανδρών απέκρουσε τον Ιμπραήμ και τους άριστα εξοπλισμένους Αιγυπτίους στους Μύλους Αργολίδας τον Ιούνιο του 1825.

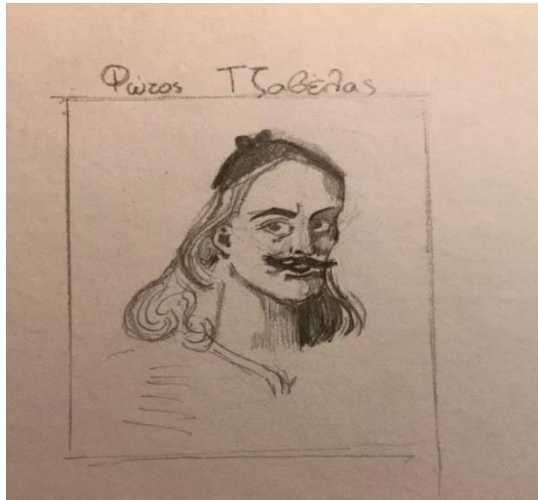
Το κατόρθωμά του προκάλεσε τον θαυμασμό του Γάλλου ναυάρχου Δεριγνί που ναυλοχούσε στον Αργολικό Κόλπο και όταν έγινε γνωστό στην Ευρώπη προκάλεσε κύμα συμπάθειας για τον Αγώνα και πύκνωσε τις τάξεις των φιλελλήνων. Ύστερα από λίγες ημέρες συγκρούστηκε εκ νέου με τον Ιμπραήμ στα Βέρβαινα της Αρκαδίας, όπου ηττήθηκε και παρ' ολίγον να αιχμαλωτιστεί. Ο Υψηλάντης αντιτάχθηκε στην απόφαση της Γ Εθνοσυνέλευσης της Επιδαύρου να τεθεί η Ελλάδα υπό αγγλική προστασία. Με την επιστολή του της 12ης Απριλίου 1826 διαμαρτυρήθηκε έντονα για την απόφαση αυτή και η Εθνοσυνέλευση την ίδια μέρα τον απέκλεισε «από κάθε πολιτικόν και στρατιωτικόν υπούργημα», με το σκεπτικό ότι «καθυβρίζει αυθαδώς τους νομίμους πληρεξουσίους του έθνους».

Με την άφιξη του Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα, ανέλαβε την αρχηγία τού στρατού της Ανατολικής Χέρσου (Στερεάς) Ελλάδος. Ο Δημήτριος Υψηλάντης πραγματοποίησε νικηφόρες επιχειρήσεις στην Βοιωτία τον Οκτώβριο του 1828, εκκαθάρισε την περιοχή από τα υπολείμματα τού τουρκικού στρατού και στις 12 Σεπτεμβρίου 1829 στην Πέτρα της Βοιωτίας διηύθυνε την τελευταία μάχη τού Αγώνα με την περιφανή νίκη των ελληνικών όπλων. Αργότερα εντάχθηκε στο αντικαποδιστριακό στρατόπεδο και μετά την δολοφονία του Κυβερνήτη, ορίστηκε μέλος τής «Διοικητικής Επιτροπής της Ελλάδος» (2 Απριλίου 1832). Κατά την διάρκεια μιας στρατιωτικής επιχείρησης περί το 1826, ο Υψηλάντης συνάντησε την Μαντώ Μαυρογένους. Η γνωριμία τους εξελίχθηκε γρήγορα σε ερωτική σχέση, από την οποία δεν προέκυψε γάμος, όπως αναμενόταν με βεβαιότητα, επειδή το περιβάλλον του Υψηλάντη διέβαλε την Μαντώ Μαυρογένους ότι διατηρούσε παράλληλα δεσμό με τον Άγγλο Έντουαρντ Μπλάκιερ, μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα με ρόλο στα δάνεια της ανεξαρτησίας. Τα κουτσομπολιά έδιναν και έπαιρναν στο Ναύπλιο και ο Υψηλάντης αποφάσισε κάποια να διαλύσει την σχέση τους. Η εξοργισμένη Μαντώ προσπάθησε να υπερασπιστεί την τιμή της και να εξαναγκάσει τον Υψηλάντη να την παντρευτεί λόγω «παρθενοφθορίας» με σειρά επιστολών της προς την Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας.

Τα διαβήματά της δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα λόγω και του θανάτου του Δημητρίου Υψηλάντη. Ο αγνότερος και ανιδιοτελέστερος από τους αρχηγούς

της Ελληνικής Επανάστασης, πέθανε στο Ναύπλιο, στις 5 Αυγούστου 1832, σε ηλικία 39 ετών.

19. Κοντογιώργη Δανάη: Τζαβέλλας

Σκίτσο μαθητή Κουνέλη Φίλιππου

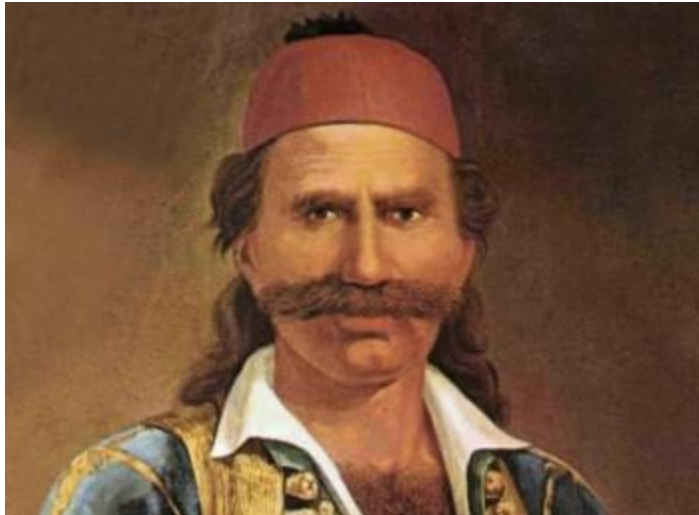

Κυριάκος Τζαβέλλας

Δευτερότοκος γιος του Φώτη Τζαβέλα. Έζησε τα πρώτα χρόνια του στην Κέρκυρα. Έγινε αρχηγός –καπετάνιος από πολύ νεαρή ηλικία, από τα 19 του χρόνια! Συνεργάστηκε με πολλούς οπλαρχηγούς, όπως και με τον Καραϊσκάκη στη μάχη της Αμπλιανής(14.7.1824)

20. Κορμάς Χρήστος: Ανδρούτσου

Οδυσσέας Ανδρούτσος

Από τους επιφανέστερους στρατιωτικούς ηγέτες της Επανάστασης του '21. Έπεσε θύμα των εμφύλιων διαμαχών κατά τη διάρκεια του Αγώνα και σκοτώθηκε από χέρι ελληνικό.

Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος γεννήθηκε στην Ιθάκη το 1788 και ήταν ο μονάκριβος γιος του ξακουστού αρβανίτη αρματολού της

Ρούμελης Αντρέα Βερούση ή Καπετάν Ανδρούτσου και της Ακριβής Τσαρλαμπά, κόρης προεστού της Πρέβεζας. Στο νησί του Οδυσσέα είχε καταφύγει η μητέρα του για να γλιτώσει από την καταδίωξη των Τούρκων, επειδή ο πατέρας του είχε ακολουθήσει τον θαλασσομάχο Λάμπρο Κατσώνη στις ανά το Αιγαίο περιπέτειές του. Εκεί βαπτίστηκε το 1792 από τη γυναίκα του Κατσώνη, Μαρουδιά, που για τον ίδιο λόγο είχε ζητήσει κι αυτή άσυλο στο νησί. Προς τιμή του ομηρικού ήρωα, του δόθηκε το όνομα Οδυσσέας. Ο ίδιος, όμως, πατρίδα του θεωρούσε την πατρίδα του πατέρα του, τις Λιβανάτες της Λοκρίδας.

Όταν ο Αλή Πασάς έμαθε πως ο φίλος του καπετάν Ανδρούτσος, που εν τω μεταξύ είχε αποκεφαλιστεί από τους Τούρκους το 1797, άφησε γιο, τον πήρε κοντά του στην αυλή του στα Γιάννενα, που αποτελούσε τότε σπουδαίο στρατιωτικό σχολείο, στο οποίο μαθήτευσαν αρκετοί Έλληνες αγωνιστές του '21. Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον μεγάλωσε ο μικρός Οδυσσέας. Εκεί έμαθε τα πρώτα γράμματα και να μιλάει ιταλικά και αρβανίτικα. Η σωματική του δύναμη ήταν παροιμιώδης και διηγούνται αναρίθμητα κατορθώματά του. Κάποιος βιογράφος του γράφει, ότι «επήδα ως έλαφος, έτρεχεν ως ίππος και ίππευεν ως Κένταυρος».

Το 1816 ο Αλή Πασάς τον έστειλε αρματολό στη Λειβαδιά, αφού τον πάντρεψε πρώτα με την Ελένη Καρέλη. Εκεί έμεινε ως τις παραμονές του 1821. Τον Οκτώβριο του 1820, μετά από διαμάχη με τους τοπικούς άρχοντες, έφυγε και τη θέση του πήρε ο Αθανάσιος Διάκος. Από το 1818 ήταν μέλος της Φιλικής Εταιρείας και ένθερμος υποστηρικτής του Αγώνα.

Μόλις ξέσπασε η Επανάσταση βρέθηκε αμέσως στις πρώτες γραμμές του Αγώνα και ανέλαβε να ξεσηκώσει τους Έλληνες της Ανατολικής Ρούμελης. Στις 8 Μαΐου του 1821 κλείνεται με άλλους 117 πολεμιστές στο Χάνι της Γραβιάς και χαρίζει στον Αγώνα μία από τις πιο δοξασμένες μάχες, που τον επέβαλε ως τον στρατιωτικό αρχηγό της Ρούμελης. Η νίκη του Ανδρούτσου στη Γραβιά έσωσε την επανάσταση από βέβαιο κίνδυνο, καθώς ο Ομέρ Βρυώνης με 8.000 άνδρες βάδιζε ακάθεκτος προς την εξεγερμένη Πελοπόννησο.

Το 1822 φθάνει στην Αθήνα και αναλαμβάνει τη διοίκηση του κάστρου της Ακρόπολης, με φρούραρχο τον Γιάννη Γκούρα. Στην Ακρόπολη έκανε διάφορα οχυρωματικά έργα και την εξασφάλισε με νερό που δεν είχε. Στο μεταξύ, νέα

εχθρικά σώματα πλημμύρισαν τη Ρούμελη. Κι επειδή ο Οδυσσέας δεν είχε αρκετές δυνάμεις να αντισταθεί, αναγκάστηκε να συνθηκολογήσει μαζί τους. Ήταν τα λεγόμενα «καπάκια» (προφορικές συμφωνίες), ένα τέχνασμα για να κερδίσει χρόνο, το οποίο όμως παρεξηγήθηκε από τους εχθρούς του (κοτσαμπάσηδες της Ανατολικής Ρούμελης και Ιωάννης Κωλέττης), που δεν τον συμπαθούσαν, λόγω της μεγάλης επιρροής που ασκούσε στο λαό.

Ο Ανδρούτσος, οργισμένος από τη συμπεριφορά των πολιτικών, παραιτείται και η κυβέρνηση στέλνει τον Νούτσο και τον Παλάσκα να τον αντικαταστήσουν. Υποψιαζόμενος ότι οι δύο απεσταλμένοι της κυβέρνησης έρχονται να τον σκοτώσουν, χάνει την ψυχραιμία του και με την ανοχή του οι άνδρες του τους σκοτώνουν. Ο Κωλέττης τον επικηρύσσει για 5.000 γρόσια και ο Υπουργός Εκκλησιαστικών επίσκοπος Ανδρούσης Ιωσήφ τον αφορίζει. Όμως, η κάθοδος του Δράμαλη αναγκάζει την κυβέρνηση να ανακαλέσει την επικήρυξη και τον αφορισμό του Ανδρούτσου, ο οποίος αναλαμβάνει ξανά δράση. Δεν κατορθώνει να εμποδίσει την κάθοδο του Οθωμανού πολέμαρχου στην Πελοπόννησο, αλλά δεν αφήνει να περάσουν εφοδιοπομπές και ενισχύσεις για τη στρατιά του.

Μετά την καταστροφή του Δράμαλη, ο Ανδρούτσος επέστρεψε στην Αθήνα και ίδρυσε δύο σχολεία στην Αθήνα και κάλεσε τον Κοραή από την Ευρώπη και τον Βάμβα από την Κεφαλλονιά να έρθουν να διδάξουν, χωρίς να εισακουσθεί. Γρήγορα, νέες στρατιωτικές επιχειρήσεις τον έκαναν να φύγει από την Αθήνα για την Ανατολική Ρούμελη. Τον Νοέμβριο του 1822 ηττάται από τον Κιοσέ Μεχμέτ στο Δαδί και παραλίγο να αιχμαλωτισθεί, ενώ τον Ιούλιο του 1823 ανακόπτει στη Βοιωτία την εκστρατεία του Γιουσούφ Περκόφτσαλη Πασά.

Ο ηρωισμός του, το προοδευτικό του πνεύμα και το ομηρικό του όνομα, στάθηκαν αφορμή να θέλουν να τον γνωρίσουν όλοι οι Ευρωπαίοι φιλέλληνες που κατέβηκαν στην επαναστατημένη Ελλάδα. Με πολλούς από αυτούς συνεργάστηκε για διάφορα κοινωφελή έργα και τον φίλο του λόρδου Βύρωνα, τον Άγγλο Έντουαρντ Τρελόνι, τον έκανε γαμπρό του, δίνοντάς του την ετεροθαλή αδελφή του Ταρσίτσα.

Η διαμάχη του και ο παραγκωνισμός του από τους αντιπάλους του ανάγκασαν τον πεισματάρη και οξύθυμο πολέμαρχο να πάρει τους άνδρες του και να έλθει στη Βοιωτία στις αρχές του 1825. Εκεί προέβη σε νέα «καπάκια» με τους Τούρκους, με σκοπό να εκβιάσει την κυβέρνηση, χωρίς όμως να προδώσει την επανάσταση. Οι εχθροί του βρήκαν μία ακόμη ευκαιρία να χαρακτηρίσουν την πράξη του αντεθνική και τον ίδιο προδότη. Η κυβέρνηση έστειλε εναντίον του ισχυρή στρατιωτική δύναμη, με αρχηγό τον παλαιό του φίλο Γιάννη Γκούρα, που από καιρό είχε γίνει ο προσωπικός του εχθρός.

Ο Οδυσσέας, αποφεύγοντας συστηματικά κάθε συμπλοκή με τα κυβερνητικά σώματα για να μη χυθεί πολύτιμο αδελφικό αίμα, αποτραβήχτηκε στις Λιβανάτες. Ύστερα από μερικές μικροσυμπλοκές στις αρχές Απριλίου παραδόθηκε στον Γκούρα (7 Απριλίου 1825), με τη ρητή υπόσχεση ότι θα τον έστελνε στην Πελοπόννησο για να δικαστεί από τη Διοίκηση.

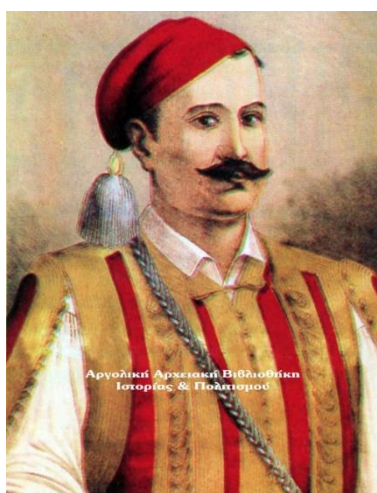
Ο Γκούρας, όμως, δεν κράτησε την υπόσχεσή του. Τον φυλάκισε στην Αθήνα, πάνω στην Ακρόπολη. Επειδή, στο μεταξύ, ξεσηκώθηκαν διάφοροι αγωνιστές, με πρώτο τον Καραϊσκάκη, για την άδικη κακομεταχείριση του

Ανδρούτσου κι επειδή ο ίδιος ζητούσε να περάσει το συντομότερο από δίκη, ο Γκούρας πρόσταξε να τον θανατώσουν στις 5 Ιουνίου του 1825.

Για να καλύψουν το έγκλημά τους πέταξαν το πτώμα του στο λιθόστρωτο του Ναού της Απτέρου Νίκης και διέδωσαν πως ο φυλακισμένος προσπάθησε να αποδράσει και σκοτώθηκε. Τον έθαψαν προσωρινά στην εκκλησία της Σωτήρας στο Ριζόκαστρο. Η αλήθεια δεν άργησε να αποκαλυφθεί και η ιστορία τον αποκατέστησε ηθικά, τοποθετώντας τον ανάμεσα στους κορυφαίους ήρωες του της Ελληνικής Επανάστασης. Μα και το κράτος τον δικαίωσε. Το 1865 έγινε με μεγάλη επισημότητα και στρατιωτικές τιμές η μετακομιδή των οστών του στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών, όπου σήμερα υπάρχει ο τάφος του.

21. Κουβάτσος Νικηφόρος: Φλέσσα

Νικήτας Φλέσσας

Ο Νικήτας Φλέσσας ήταν γιος του Δημητρίου Δικαίου ή Φλέσσα, από τη δεύτερη γυναίκα του, την Κωνσταντίνα Ανδροναίου και αδελφός του Παπαφλέσσα. Γεννήθηκε το 1774 στην Πολιανή Μεσσηνίας, χωριό στην περιοχή της Καλαμάτας. Ο πατέρας του ο Δημήτριος Δικαίος ή Φλέσσας, είχε συνολικά 28 παιδιά.

Σύμφωνα με τον Τρύφωνα Ευαγγελίδη: Ο Νικήτας Φλέσσας «γεννηθείς εν Πολιανή κατά το 1774, υπήρξε εκ των γενναιοτάτων Αγωνιστών». Διακρίθηκε σε διάφορες μάχες, όπως στην Τρίπολη, την Κόρινθο και κυρίως κατά τις μάχες

στα Δερβενάκια (Μάχη των Δερβενακίων, 26 Ιουλίου 1822)^[5] και στο Αγιονόρι (Κάστρο Αγιονόρι, Η μάχη στο Αγινόρι 28 Ιουλίου 1822), κατά την καταστροφή του Δράμαλη. Λάφυρο της μάχης εκείνης εναντίον του Δράμαλη ήταν και η περίφημη γούνα, που έφερε στη συνέχεια ο Παπαφλέσσας, την οποία του την χάρισε ο αδελφός του Νικήτας.^{[6][7]} Στην συνέχεια αναδείχθηκε σε στρατηγό και κατά την επιδρομή του Ιμπραήμ Πασά έδειξε απaráμιλλη ανδρεία. Η επιτροπή των εκδουλεύσεων τον κράτησε εις τον βαθμό του και τον τίμησε δια του αργυρού αριστείου μετά του παρασήμου του Τάγματος του Σωτήρος. Ήταν ο υπ' αριθ. 16 μάρτυρας κατηγορίας στη δίκη των στρατηγών Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και Δημητρίου Πλαπούτα.^[8] Ο Νικήτας Φλέσσας απεβίωσε^[9] στην Αθήνα, στις αρχές του Οκτωβρίου του 1846.

22.Κούκου Εύη :Μουρούζη

Ο Κωνσταντίνος Μουρούζης (Φανάρι 1786 - Κωνσταντινούπολη 4 Απριλίου 1821) από την Οικογένεια Μουρούζη ήταν Φαναριώτης πρίγκιπας, που διετέλεσε Μέγας Διερμηνέας.

Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και ήταν γιος του Αλέξανδρου Μουρούζη, ηγεμόνα της Βλαχίας και της Μολδαβίας και της Ζωής Ροζέτι/Ρωσέτη.

Νυμφεύτηκε στο Φανάρι στις 9 Φεβρουαρίου 102 τη Ραλλού Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου

Καταγόταν από παλιά φαναριώτικη οικογένεια, τα μέλη της οποίας παραδοσιακά λάμβαναν υψηλές θέσεις στον κρατικό μηχανισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Παππούς του ήταν ο Κωνσταντίνος Μουρούζης.

Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και εργάστηκε για την οργάνωση της επανάστασης. Τον Φεβρουάριο του 1821 διορίστηκε στη θέση του Μεγάλου Δραγουμάνου.

Σαράντα ημέρες μετά τον διορισμό του αποκεφαλίστηκε. Τις συνθήκες αποκεφαλισμού του περιγράφει ο ιερέας της αγγλικής πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη R. Walsh: ο Μουρούζης περνούσε έφιππος κοντά στην ακτή του Βοσπόρου, όταν τον πλησίασε κάποιος και του έδωσε μία επιστολή του Αλέξανδρου Υψηλάντη, που τον καλούσε να συμμετάσχει στην προετοιμασία του Αγώνα· ο Μουρούζης έσπευσε να ειδοποιήσει τους Υπουργούς της Πύλης. Εκείνοι τον συμβούλευσαν να τη μεταφράσει στο σουλτάνο, παραλείποντας τμήμα της επιστολής, που αναφερόταν σε πρόσωπα πολύ γνωστά. Όταν όμως ο σουλτάνος ζήτησε να του την μεταφράσει και ένας Ρωμιός κηπουρός, διαπίστωσε την παράλειψη και έδωσε εντολή να αποκεφαλιστεί· η εκτέλεση πραγματοποιήθηκε στο γνωστό κιόσκι μπροστά στον ίδιο τον σουλτάνο.

23. Κουνέλης Φίλιππος: Ζωσιμαδών

Νικόλαος Ζωσιμάς (1758-1842) & Αναστάσιος Ζωσιμάς (1754 - 1819)

Οι μεγάλοι Εθνικοί ευεργέτες
αδελφοί

Ιωάννης (1752), Αναστάσιος (1754), Νικόλαος (1758), Θεοδόσιος (1760), Ζώης (1764) και Μιχαήλ (1766) γεννήθηκαν στα Ιωάννινα. Φοίτησαν όλοι τους στην Μπαλαναία Σχολή και σε νεαρή ηλικία έφυγαν από την Ήπειρο και εγκαταστάθηκαν οι μεν Θεοδόσιος, Νικόλαος και Μιχαήλ στο Λιβόρνο οι δε Αναστάσιος, Ιωάννης και Ζώης στη Νίζνα της Ρωσίας. Ανέπτυξαν την εμπορική τους δραστηριότητα και αποκτήσανε κολοσσιαία περιουσία. Μετά τον θάνατο του Ιωάννη το 1786 οι υπόλοιποι αδερφοί αποφάσισαν να εργαστούν όλοι μαζί στην Ρωσία. Σκοπός της ζωής των Ζωσιμάδων ήταν η ενίσχυση εκπαιδευτικών και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων.

Το 1793 πεθαίνει ο Θεοδόσης, άφησε όλοι την περιουσία του στα αδέρφια του με εντολή να ενισχύσουν τις σχολές των Ιωαννίνων. Οι αδερφοί του εκτέλεσαν την εντολή του δίνοντας ένα μεγάλο ποσό για την συντήρηση του σχολείου των Ιωαννίνων και για την ίδρυση βιβλιοθήκης σ' αυτό.

Ταυτόχρονα διαθέτουν μεγάλα χρηματικά ποσά για την ενίσχυση νοσοκομείων, Προκειμένου να ενισχύσουν την εκπαίδευση στην Ελλάδα αναλαμβάνουν και χρηματοδοτούν τις εκδόσεις πολλών συγγραμμάτων λόγιων του ελληνικού διαφωτισμού. Από το 1805 οι εκδόσεις κλασσικών συγγραφέων του Αδαμάντιου Κοραή πραγματοποιήθηκαν με δαπάνη των αδερφών Ζωσιμά.

πτωχοκομείων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και την Ρωσία.

Το 1809 φεύγει από την ζωή ο Μιχαήλ το 1819 ο Αναστάσιος και το 1828 ο Ζώης. Ο Νικόλαος συνεχίζει με το ίδιο πάθος τις δωρεές και διέθεσε το απαιτούμενο ποσό για την ίδρυση της Ζωσιμαίας Σχολής στα Ιωάννινα, ανοικοδομεί τις κατεστραμμένες εκκλησίες των Ιωαννίνων και ιδρύει ένα γηροκομείο ενώ διέθεσε και σημαντικά ποσά σε ιδρύματα της Ρωσίας.

Ο Νικόλαος Ζωσιμάς πέθανε το 1842, στην διαθήκη του άφησε ένα σημαντικό ποσό στην νεοσύστατη Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και στο Ελληνικό Κράτος την πλούσια συλλογή του, Ρωμαϊκών και Ελληνικών Νομισμάτων.

Όλα τα αδέρφια ήταν μνημένα στην Φιλική Εταιρεία (ο Ζώης ήταν γνωστός ως «Πατήρ των Φιλικών») και διέθεσαν τεράστια ποσά για τον αγώνα της απελευθέρωσης της Ελλάδας.

24.Μαργαρίτα Λαγωνικού: Αφεντούλη

Μιχαήλ Κομνηνός Αφεντούλης

Ο Κομνηνός Αφεντούλιεφ ή Αφεντούλης (1769-1855) ήταν Ρώσος αξιωματικός ελληνικής καταγωγής. Πρόκειται για μια αινιγματική, αμφιλεγόμενη προσωπικότητα. Είναι γνωστός κατά κύριο λόγο για τις ενέργειές του ως διοικητής στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου του 1822-1823.

Γεννήθηκε το 1769 στη Νίζνα της Ρωσίας από γονείς για τους οποίους οι πληροφορίες περιορίζονται στην ευτορία τους, την ελληνική τους καταγωγή και τη συγγένειά τους με την οικογένεια των Υψηλάντηδων. Απ' όσα γνωρίζουμε, φοίτησε στη στρατιωτική σχολή της Πετρούπολης και έφτασε έως και τον βαθμό του ταγματάρχη, στη συνέχεια λέγεται ότι υπηρέτησε στο διπλωματικό σώμα και ενώ ο ίδιος ισχυρίστηκε πως υπηρέτησε στο πλευρό του Τσάρου για 27 χρόνια, η ιδιότητά του στο σώμα καθώς και η συνεισφορά του εκεί ευρύτερα είναι ανεπιβεβαίωτες.

Βρέθηκε στην Ελλάδα την περίοδο έναρξης της επανάστασης ακολουθώντας τον Αλέξανδρο Κατακουζηνό, με σκοπό να υποστηρίξει το επαναστατικό κίνημα. Τότε, ζητήθηκε από τον προαναφερόμενο να γίνει διοικητής της Κρήτης, εντούτοις εκείνος αρνήθηκε και, αντ' αυτού, κατά μερικούς πρότεινε να πάρει ο

Μιχαήλ τη θέση του, ενώ κατ' άλλους ο ίδιος προσφέρθηκε από μόνος του. Εν πάση περιπτώσει, ο Υψηλάντης ενέκρινε την τοποθέτηση του.

Έπειτα από μία, όπως χαρακτηρίζεται από πολλούς, εντυπωσιακή άφιξη, τόσο οι κάτοικοι όσο και οι οπλαρχηγοί έδειξαν αρχικά σ' αυτόν εμπιστοσύνη και υπάκουσαν στις εντολές του. Παρ' όλ' αυτά, τελικά, στο θέαμα της διοίκησής του διατυπώθηκαν αντιφατικές απόψεις όσον αφορά τον ίδιο και τις ενέργειές του: κατά κάποιους, ο Αφεντούλης υπήρξε ένας άνθρωπος με στρατιωτικές και διοικητικές ικανότητες που ενδιαφερόταν για την εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης και την απελευθέρωσή της, ο οποίος όμως βρέθηκε να διοικήσει μια άγνωστη γι' αυτόν περιοχή σε μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδο και επομένως για αυτό δεν απέδωσε ιδανικά. Άλλοι, αποδίδουν την ατελέσφορη διοίκησή του στην αλαζονεία και την αυταρχικότητά του. Οι υποψίες προς το άτομό του άρχισαν να αυξάνονται όταν αυτοανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος και η αρνητική στάση απέναντί του αποκορυφώθηκε την άνοιξη του 1822, όταν όχι μόνο φάνηκε απρόθυμος να συνεργαστεί είτε με τους τοπικούς αγωνιστές είτε με την ανώτερη διοίκηση, αλλά και οι μάχες που πραγματοποιήθηκαν υπό τη διοίκησή του την ίδια περίοδο δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Αντιλαμβανόμενος τη σοβαρότητα της κατάστασης, ο ίδιος ζήτησε να παραιτηθεί, αίτημα το οποίο χωρίς δυσκολίες έγινε αποδεκτό.

Εξαιτίας της επικρατούσας ατμόσφαιρας, τα κίνητρά του καθώς και η εγκυρότητα των παρασήμων, της σφραγίδας, μέχρι και του ονόματός του τέθηκαν υπό αμφισβήτηση. Έτσι, κατασχέθηκαν τα έγγραφά του και ο ίδιος τέθηκε υπό περιορισμό. Αργότερα, επέμεινε ιδιαίτερα στην ανάκτηση των εγγράφων του ώστε να αποδείξει την κατ' εκείνον αλήθεια για τη φύση της δράσης του στην Κρήτη.

Προς το τέλος της ζωής του ο Μιχαήλ Αφεντούλης βρίσκεται στη Φλωρεντία όπου και αποβιώνει εν έτει 1855 και κηδεύεται στο κοιμητήριο της ελληνικής κοινότητας στο Λιβόρνο.

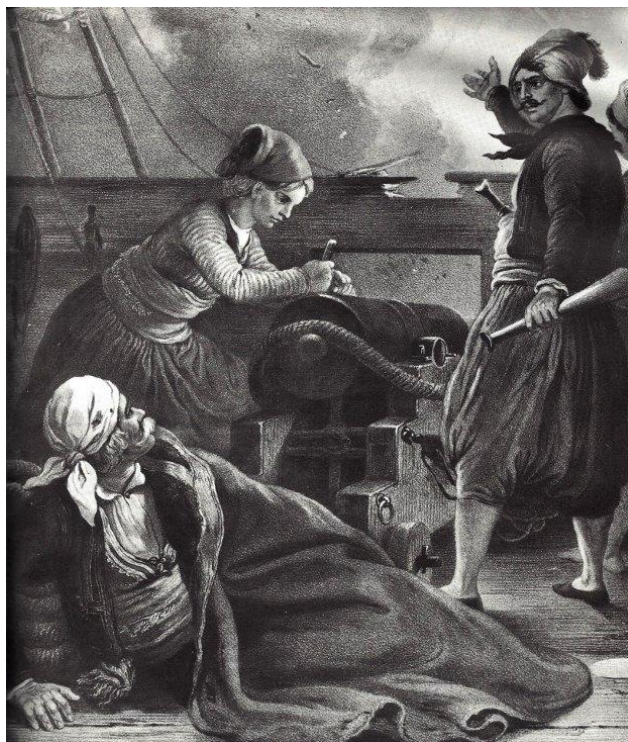

25. Λεβετσοβίτη Μαρία: Σαχτούρης

Ο Γεώργιος Σαχτούρης ήταν υδραίος ναυμάχος του '21, που συνδέθηκε ιδιαίτερα με τα ναυτικά γεγονότα της Επανάστασης από το 1824 έως 1827. Μετά την απελευθέρωση υπηρέτησε στο Πολεμικό Ναυτικό από διάφορες θέσεις. Ο Γεώργιος Σαχτούρης γεννήθηκε στις 13 Μαΐου 1785 στην Ύδρα. Ήταν γιος του Δημητρίου Πολύγκαιρου και της Μαρίας Γκίτζα. Ο πατέρας του ασχολείτο με τη ναυπηγική τέχνη και υπηρέτησε για πολλά χρόνια στην οθωμανική ναυαρχίδα. Είχε κατασκευάσει, πρώτος στην Ύδρα, ένα δίστηλο βάρους 800 κιλών, απομίμηση των ιστιοφόρων που χρησιμοποιούνταν στα ιταλικά παράλια και ονομάζονταν σαχτούρια. Λέγεται ότι από τότε μετονομάστηκε και κράτησε ως επώνυμο το Σαχτούρης.

Ο Γεώργιος από πολύ μικρός υπηρέτησε αρχικά στο πλοίο του θείου του Αντώνη Ηλία, στο λατινάδικο του Κανάκη, όπου του συνέβη ένα ατυχές περιστατικό. Ο ναύκληρος του πλοίου τον έριξε στη θάλασσα και σώθηκε μετά από πολύωρη πάλη με τα κύματα, όταν τον μάζεψε ένα διερχόμενο πλοίο. Στη συνέχεια υπηρέτησε ως ναύτης σε διάφορα υδραίικα πλοία που ανήκαν στον θείο του Γεώργιο Βούλγαρη μέχρι το 1804, όταν ο καπετάν Φραγκίσκος Βούλγαρης (αδελφός του θείου του) αγόρασε ένα σπετσιώτικο πλοίο και τον προσέλαβε ως ναύκληρο. Το 1815 ο Γεώργιος Σαχτούρης ήταν ναύκληρος και πολύ γρήγορα πλοίαρχος ενός καινούργιου τρίστηλου βρικίου που είχε κατασκευάσει ο Βούλγαρης στην Ύδρα.

Λίγες μέρες μετά την ανάληψη της ηγεσίας του Αγώνα στην Ύδρα από τους προκρίτους και τους καπεταναίους, ο Γεώργιος Σαχτούρης με το πλοίο του «Αθηνά» έλαβε μέρος στην επιχείρηση για την απελευθέρωση της Χίου της Σάμου υπό τον Γιακουμάκη Τομπάζη. Στις 28 Απριλίου 1821 συνέλαβε τουρκικό πλοίο, που μετέφερε προσκυνητές στη Μέκκα και πολύτιμα δώρα του σουλτάνου Μαχμούτ Β' προς τον Βαλή της Αιγύπτου Μοχάμετ Άλι, και το λαφυραγώγησε.

Ο Γεώργιος Σαχτούρης στη ναυμαχία της Σάμου (πίνακας του Πέτερ φον Χες)

Διακρίθηκε σε πολλές μάχες στη στεριά και στη θάλασσα.

Ο Γεώργιος Σαχτούρης πέθανε στις 30 Ιανουαρίου 1841 στην Ύδρα σε ηλικία 55 ετών και θάφτηκε στο ναό της Υπαπαντής. Ήταν παντρεμένος με την Πανούργια Γκιώνη, με την οποία απέκτησε επτά παιδιά (6 αγόρια κι ένα κορίτσι). Δύο από τους γιους του, ο Κωνσταντίνος και ο Δημήτριος, ακολούθησαν στρατιωτική καριέρα κι έφθασαν

μέχρι το βαθμό του αντιναυάρχου. Δισέγγονος του Γεωργίου Σαχτούρη ήταν ο ποιητής Μίλτος Σαχτούρης (1919-2005).

Ο Γεώργιος Σαχτούρης περιγράφει τα γεγονότα του ναυτικού αγώνα από το 1824 έως το 1827 σε ημερολόγιο που τηρούσε. Εκδόθηκε το 1892 με τον τίτλο «Ιστορικά ημερολόγια του ναυτικού αγώνος του 1821».

26. Λιγδόπουλος Στέλιος: Μπότσαρης

Ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης από το Σούλι. Έδρασε κυρίως στη Δυτική Στερεά Ελλάδα και χαρακτηρίζεται από τους ιστορικούς ως μία από τις πιο αγνές μορφές του Αγώνα.

Ο Μάρκος Μπότσαρης γεννήθηκε στο Σούλι το 1790 και ήταν ο δευτερότοκος γιος του Κίτσου Μπότσαρη (1754-1813), ηγετικής μορφής της φάρας των Μποτσαραίων. Μετά την κατάληψη του Σουλίου από τον Αλή Πασά το 1803 και τις διώξεις των Σουλιωτών που ακολούθησαν, κατέφυγε με τον πατέρα του και άλλους συμπατριώτες του πρώτα στην Πάργα και στη συνέχεια στην Κέρκυρα. Εκεί εντάχθηκε στο «Αλβανικό Σύνταγμα», που είχαν συγκροτήσει οι Γάλλοι κι έφθασε μέχρι το βαθμό του εκατόνταρχου.

Παρά την περιορισμένη του μόρφωση, συνέγραψε το 1809 το «Λεξικό της Ρωμαϊκών και Αρβανιτικών Απλής», δηλαδή ένα ελληνο-αλβανικό λεξικό, το πρωτότυπο του οποίου βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη των Παρισίων. Το 1810 πήρε διαζύγιο από την πρώτη του γυναίκα, λόγω απιστίας και παντρεύτηκε για δεύτερη φορά, τη Χρυσούλα Καλογήρου, κόρη του αρματολού της Πρέβεζας Χρηστάκη Καλογήρου, η οποία του χάρισε δύο παιδιά, τον Δημήτριο Μπότσαρη (1814-1871), στρατιωτικό και πολιτικό και την Κατερίνα-Ρόζα Μπότσαρη (1820-1872), καλλονή της εποχής της, η οποία διετέλεσε κυρία επί των τιμών της βασίλισσας Αμαλίας.

Μάρκος Μπότσαρης, πίνακας του Θεόφιλου

Το 1813 επέστρεψε στην Ήπειρο και μετά τη δολοφονία του πατέρα του από τον αρματολό Γώγο Μπακόλα τον Ιανουάριο του 1814 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στον Κακόλακκο Πωγωνίου, όπου διορίστηκε αρχηγός της περιοχής από τον Αλή Πασά. Τον ίδιο χρόνο έγινε μέλος της Φιλικής Εταιρίας. Το 1820, μαζί με τον θείο του Νότη και άλλους Σουλιώτες, πολέμησε στο πλευρό των σουλτανικών δυνάμεων, που πολιορκούσαν τον ανυπάκουο Αλή Πασά στα Ιωάννινα, έχοντας λάβει την υπόσχεση ότι θα ξαναγυρνούσαν στην πατρίδα τους.

Βλέποντας ότι οι Τούρκοι αθετούσαν την υπόσχεσή τους, ο Μπότσαρης ήρθε σε συνεννόηση με τον Αλή Πασά και του ζήτησε τον επαναπατρισμό των

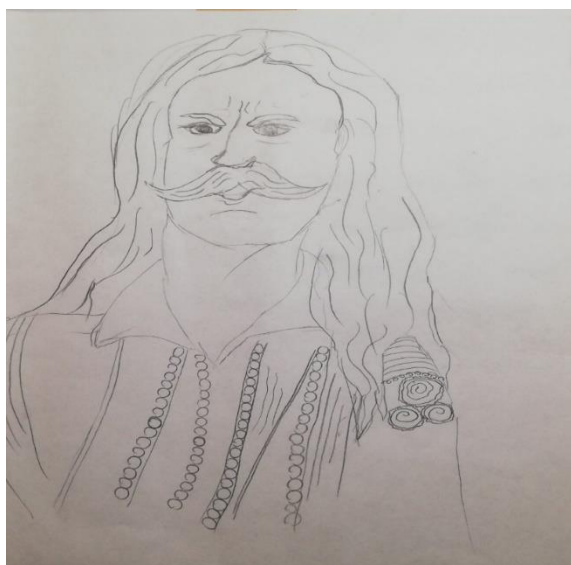
Σουλιωτών, με αντάλλαγμα τη βοήθεια τους στον αγώνα του εναντίον των στρατευμάτων του Σουλτάνου. Η σχετική συμφωνία υπογράφηκε στις 15 Ιανουαρίου 1821. Πρώτη του επιτυχία ήταν η νίκη στους Καμψάδες και στα Πέντε Πηγάδια και η κατάληψη των φρουρίων της Ρηγιάσας και της Ρινιάσας.

Με την έκρηξη της Επανάστασης, ο Μάρκος Μπότσαρης πήρε μέρος στις νικηφόρες μάχες στο Κομπότι της Άρτας (3 Ιουλίου 1821) και στην Πλάκα (Σεπτέμβριος 1821) εναντίον του Τοπάλ Αλί Πασά και στα Δερβιζανά εναντίον του Τουρκομακεδόνων του Καπλάν Μπέη (12 Οκτωβρίου 1822). Στις 12 Νοεμβρίου 1821 συμμετείχε στην πολιορκία και την άλωση της Άρτας (17 Νοεμβρίου 1821).

Στο μεταξύ, οι Οθωμανοί είχαν αιχμαλωτίσει την οικογένειά του, που παρέμενε στον Κακκόλακο. Όταν τον Μάρτιο του 1822 πήγε μαζί με άλλους Σουλιώτες οπλαρχηγούς στην Πελοπόννησο για να ζητήσει βοήθεια από την προσωρινή κυβέρνηση, πέτυχε να απελευθερώσει την οικογένειά του, ανταλλάσσοντάς τη με τα χαρέμια του Χουρσίτ Πασά που είχαν αιχμαλωτισθεί κατά την άλωση της Τριπολιτσάς (23 Σεπτεμβρίου 1821). Την οικογένεια την έστειλε στην Ανκόνα της Ιταλίας και ο ίδιος παρέμεινε στην Πελοπόννησο με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, τον οποίο ακολούθησε στη Δυτική Στερεά Ελλάδα.

Τον Μάιο του 1822 έπεισε τον Μαυροκορδάτο να αναληφθεί εκστρατεία στην Ήπειρο, με σκοπό τη βοήθεια των Σουλιωτών. Στα τέλη Ιουνίου με 1200 αγωνιστές κατευθύνθηκε από το Κομπότι στο Σούλι. Στις 29 Ιουνίου, κοντά στην Πλάκα, αντιμετώπισαν τις υπέρτερες δυνάμεις του Κιουταχί και τράπηκαν σε φυγή. Στις 4 Ιουλίου, με 32 συντρόφους του, πήρε μέρος στην καταστροφική μάχη του Πέτα, που σήμανε την οριστική παράδοση του Σουλίου στους Οθωμανούς.

27. Αντώνης Μαλτέζης :Αθανάσιος Διάκος

Σκίτσο του μαθητή Μαλτέζη

Αθανάσιος Διάκος

Ο Αθανάσιος Διάκος ήταν ηρωικός αγωνιστής και μάρτυρας κι ένας από τους πρωτεργάτες της Επανάστασης του 1821.

Γεννήθηκε γύρω στο 1788. Ο τόπος γέννησης του Αθανάσιου Διάκου, αποτελεί σημείο τριβής και διεκδικείται από δύο χωριά, την Άνω Μουσούνιτσα και την Αρτοτίνα. Και τα δυο, χωριά της Φωκίδος. Το

βέβαιο είναι ότι ο Διάκος έλκει την καταγωγή του και στα δυο χωριά. Ο πατέρας του ήταν από την Μουσούνιτσα και η μητέρα του από την Αρτοτίνα. Σημείο

τριβής, αποτελεί και το πραγματικό επώνυμο του Διάκου. Αναφέρονται τα Μασαβέτας και Γραμματικός.

Οι Τούρκοι συνέλαβαν τον πατέρα του Διάκου να εφοδιάζει τους ξεσηκωμένους Κλέφτες με τρόφιμα. Έτσι οδήγησαν τόσο αυτόν όσο κι έναν εκ των αδερφών του Διάκου, τον Απόστολο, στο Παντρατζίκι Φθιώτιδος, την σημερινή Υπάτη, όπου τους κρέμασαν.

Κατατρομαγμένη η μάνα του Διάκου, πήγε το 12χρονο παιδί της και το εμπιστεύτηκε στους καλόγερους του μοναστηριού του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου κοντά στην Αρτοτίνα. Εκεί ο Διάκος διδάσκεται από κάποιον μοναχό την Οκτώηχο και το Ψαλτήριο. Έγινε μοναχός σε ηλικία δεκαεπτά ετών και, λόγω της αφοσίωσής του στη χριστιανική πίστη και της ιδιοσυγκρασίας του χειροτονήθηκε διάκονος, με το ιερατικό όνομα «Άνθιμος» και κράτησε από τότε για επίθετό του τον ιερατικό του βαθμό (Διάκος).

Ήταν διάκονος ακόμα, όταν κατά τη διάρκεια ενός γάμου στην Αρτοτίνα πυροβόλησε στον αέρα μαζί με άλλους χωρικούς που διασκέδαζαν. Από τους πυροβολισμούς εκείνους σκοτώθηκε ο γιος της Κουτσογιάννενας, από ισχυρή οικογένεια της Κωσταρίτσας, χωριού της Δωρίδας. Για το φόνο εκείνο θεωρήθηκε ένοχος ο Διάκος και καταδιώχτηκε.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, ο Διάκος σ' αυτόν τον γάμο αναγκάστηκε αμυνόμενος να σκοτώσει έναν Τούρκο, όταν αυτός ένωσε προσβεβλημένος που ηττήθηκε απ' τον Διάκο σε επιτόπιο διαγωνισμό σκοποβολής.

Έτσι αναγκάστηκε να φύγει στα κοντινά βουνά και να γίνει Κλέφτης, καταφεύγοντας στο «λημέρι» του ξακουστού στη Δωρίδα Κλέφτη Τσαμ Καλόγερου, ανάμεσα στα Βαρδούσια και την Γκιώνα. Στην μάχη της Ζελίστας, ο Διάκος σκότωσε με ένα κλαδί έναν Τούρκο και του πήρε τον οπλισμό του, κατακτώντας έτσι και τον τίτλο του Κλέφτη.

Το 1814 πήγε στα Ιωάννινα και εντάχθηκε στη σωματοφυλακή του Αλή Πασά της οποίας επικεφαλής ήταν ο Οδυσσέας Ανδρούτσος. Όταν ο Ανδρούτσος διορίστηκε αρχηγός στο αρματολίκι της Λιβαδειάς ο Διάκος τον ακολούθησε.

Τον Οκτώβριο του 1820 μετά την αποχώρηση του Ανδρούτσου ο Διάκος ανακηρύχθηκε καπετάνιος και μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία πιθανότατα από τον Αθανάσιο Ζαρίφη.

Ο Διάκος είχε συγκροτήσει πειθαρχημένο στρατιωτικό σώμα και, «ως αρχηγός των αρμάτων της Λιβαδειάς» είχε δική του σφραγίδα με τον δικέφαλο αετό και γράμματα Ο.Θ.Ν.Κ. (= ο Θεός νικά).

Ο Διάκος κι ένας ντόπιος καπετάνιος και φίλος, ο Βασίλης Μπούσγος, οδήγησαν ένα απόσπασμα μαχητών στη Λιβαδειά με σκοπό την κατάληψή της. Στις 1 Απριλίου του 1821, μετά από τρεις ημέρες άγριας μάχης από σπίτι σε σπίτι, το κάψιμο του σπιτιού του Μιρ Αγά (συμπεριλαμβανομένου του χαρεμιού) και την κατάληψη του κάστρου, η πόλη έπεσε στους Έλληνες. Η Λιβαδειά, ελεύθερη πλέον, σήκωσε την ελληνική σημαία στις 4 Απριλίου.

Μάχη της Αλαμάνας

Ο Χουρσίτ πασάς, εντεταλμένος από τον Σουλτάνο, έστειλε δύο από τους ικανότερους διοικητές του απ' τη Θεσσαλία, τον Ομέρ Βρυώνη που ήταν

ικανότατος στρατηγός και γνώριζε πολύ καλά τα εδάφη και τους Έλληνες οπλαρχηγούς, και τον Κιοσέ-Μεχμέτ πασά, επικεφαλής 8.000 πεζών και 1.000 ιππέων Τούρκων για να καταστείλουν την επανάσταση στη Ρούμελη και μετά να προχωρήσουν στην Πελοπόννησο και να σταματήσουν την πολιορκία της Τριπολιτσάς.

Ο Διάκος και το απόσπασμά του, αποφάσισαν να αποκόψουν την τούρκικη προέλαση στη Ρούμελη με την λήψη αμυντικών θέσεων κοντά στις Θερμοπύλες στη γέφυρα της Αλαμάνας, στον ποταμό Σπερχειό.

Στρατοπεδεύοντας στο Λιανοκλάδι, κοντά στη Λαμία, οι Τούρκοι διαίρεσαν γρήγορα τη δύναμή τους και για τα άλλα δύο αποσπάσματα του θπάρχαν . Η κύρια τούρκικη δύναμη επιτέθηκε στο Διάκο. Όμως έχοντας η πλειοψηφία των Ελλήνων υποχωρήσει, οι Τούρκοι συγκέντρωσαν την επιθετική τους ισχύ ενάντια στη θέση του Διάκου στη γέφυρα της Αλαμάνας. Βλέποντας ότι ήταν θέμα χρόνου προτού κατακλυστούν απ' τον εχθρό, ο Μπούσγος, που πολεμούσε παράλληλα με τον Διάκο, του πρότεινε να υποχωρήσουν. Ο Διάκος επέλεξε να μείνει και να παλέψει μαζί με όσους συμπολεμιστές του θέλουν να μείνουν σε μία απελπισμένη μάχη σώμα με σώμα, λίγες ώρες πριν συντριβούν. "Ο Διάκος δεν φεύγει, ούτε εγκαταλείπει τους συντρόφους του" ήταν η απάντηση και έμεινε με 48 παλικάρια

Κάποια στιγμή σκοτώθηκε ο αδελφός του Διάκου Μήτρος. Ο Διάκος αναγκάστηκε να χρησιμοποιήσει τη σορό του αδελφού του ως πρόχωμα και κατόρθωσε να καταφύγει στα Μανδροστάματα της μονής της Δαμάστας . Εκεί υπήρχαν βράχοι, κατάλληλοι για ταμπούρια.

Είχαν απομείνει όμως μόνο 10 άνδρες έναντι μερικών χιλιάδων. Ο αγώνας ήταν κάτι παραπάνω από άνισος. Ο Διάκος αγωνιζόταν λυσσαλέα. Όμως μια βολίδα κάποια στιγμή τον τραυμάτισε στον δεξί ώμο. Δεν μπορούσε έτσι να χρησιμοποιήσει την πιστόλα του και το σπαθί που κρατούσε στο αριστερό χέρι είχε σπάσει. Αιμόφυρτος έπεσε στα χέρια των Τσάμηδων του Τελεχά Φέζου. Ακόμα και τραυματισμένος ενέπνεε φόβο. Γι' αυτό τον έδεσαν χειροπόδαρα και τον ανέβασαν σ' ένα μουλάρι για να τον οδηγήσουν στους πασάδες.

Στο μεταξύ, οι Καλύβας, Μπακογιάννης και οι άλλοι δύο συμπολεμιστές τους, μην ακούγοντας πλέον πυροβολισμούς, βγήκαν απ' το χάνι για να δουν τι συμβαίνει. Ο Διάκος τους αντιλήφθηκε και τους φώναξε: » Καλύβα, Μπακογιάννη, δέκα χιλιάδες με κρατούν». Οι 4 ηρωικοί άντρες έβγαλαν τα σπαθιά τους και όρμησαν στους εχθρούς. Μετά από σύντομη μάχη έπεσαν όλοι νεκροί. Ο μόνος που γλίτωσε ήταν ο Βασίλης Μπούσγος, ο οποίος συνέχισε να προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στον Αγώνα ως το τέλος.

Ο Διάκος μεταφέρθηκε στο τουρκικό στρατόπεδο στη Λαμία και οδηγήθηκε στη σκηνή του Ομέρ Βρυώνη. Παλιός του γνώριμος εκείνος, τον ρώτησε πώς άφησε να τον πιάσουν αιχμάλωτο. «Αν ήξερα ότι δεν θα σκοτωνόμουν, θα κρατούσα ένα φουσέκι για τον εαυτό μου», απάντησε.

Οι δυο πασάδες θαύμασαν τη γενναιότητά του. Μάλιστα ο Κιοσέ Μεχμέτ του πρότεινε να ενταχθεί στις δυνάμεις του και να τον βοηθήσει στην κατάπνιξη της Επανάστασης.

«Ούτε σε δουλεύω (ενν. δουλεύω για σένα) ούτε σε ωφελώ αν δουλέψω για σένα». Ο Μεχμέτ τον απείλησε ότι θα τον σκοτώσει, έλαβε όμως εκ νέου μια γενναία απάντηση: «Η Ελλάς έχει πολλούς Διάκους». Παρ' όλα αυτά, ο Αθανάσιος Διάκος θα γλίτωνε, καθώς ειδικά ο Ομέρ Βρυώνης τον εκτιμούσε πολύ.

Όμως ένας σημαίνων Τούρκος του Ζητουνίου (Λαμίας), ο Χαλήλ μπέης, που ήταν παρών στις στιχομυθίες, έπεσε στα πόδια του, εκλιπαρώντας τον να σκοτώσει τον επαναστάτη που ευθυνόταν για τον θάνατο πολλών Τούρκων στην περιοχή. Πρότεινε μάλιστα να εκτελεστεί με παραδειγματικό τρόπο. Αποφασίστηκε τότε, να εκτελεστεί με ανασκολοπισμό.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας, οδηγήθηκε σε μια μάντρα, εκεί που σήμερα βρίσκεται το μνημείο του. Με την είσοδο του στο Ζητούνι, δέχτηκε ύβρεις και χλεύη από τους ντόπιους Τούρκους. Του έδωσαν μάλιστα έναν πάσσαλο που προοριζόταν για το μαρτύριό του για να τον μεταφέρει ο ίδιος. Όταν κατάλαβε τον προορισμό του ξύλου, το πέταξε και φώναξε προς τους φρουρούς του: «Δεν βρίσκεται από σας εδώ κανένα παλικάρι να με σκοτώσει με πιστόλι να με γλιτώσει από τους χαλντούπηδες;» Δεν βρέθηκε κανείς και η θανατική ποινή εκτελέστηκε.

Ο Διάκος, σύμφωνα με τοπική παράδοση, ρίχτηκε σε κοντινό χαντάκι. Ήταν ακόμα ζωντανός! Δεν μπορούσε όμως να φύγει καθώς δεν μπορούσε ούτε να συρθεί. Λέγεται ότι έζησε μια-δυο μέρες βογκώντας από τους πόνους και πως τη «χαριστική βολή» του την έδωσε ένας αθίγγανος.

Άλλη παράδοση αναφέρει ότι πέθανε από τη δίψα και την αιμορραγία. Οι Χριστιανοί της πόλης βρήκαν το σώμα του και το έθαψαν. Ο χώρος της ταφής ξεχάστηκε και ανακαλύφθηκε από τον αντισυνταγματάρχη Ρούβαλη το 1881.

Τελευταίες αλλά όχι καταϊδρωμένες με πολύ μεγάλη διάθεση να βρούμε και να μάθουμε και οι δύο εκπαιδευτικοί.

Λένα Βεντούρη:

Μένω Σωτήρος , ανάμεσα στις οδούς Βούλγαρη και Δεληγιώργη!

Δημήτριος (Μήτρος) Δεληγιώργης.

Γεννήθηκε το 1785. Πριν από την Επανάσταση ήταν γραμματέας τού Αλή Πασά. Όταν ξέσπασε ο Αγώνας με χρήματά του συγκρότησε δικό του στρατιωτικό σώμα. Κατά την πολιορκία τού Μεσολογγίου ανέλαβε διοικητής μοίρας πυροβολικού και διορίστηκε φρούραρχος. Συμμετείχε στην Έξοδο

κατά την οποία διασώθηκε και μετέβη στο Ναύπλιο. Ο βασιλιάς Όθωνας τον εκτιμούσε ιδιαιτέρως. Το 1833 ήταν από τα πρώτα στελέχη τής Ελληνικής Χωροφυλακής. Μέλος τής Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας έγινε το 1836. Το 1847 εξελέγη βουλευτής Μεσολογγίου, όμως δεν έγινε υπουργός γιατί εν τω μεταξύ ο γιος του Επαμεινώνδας Δεληγιώργης είχε πάρει καθαρά θέση κατά τού Όθωνα.

Επαμεινώνδας Δεληγιώργης

Οραματιστής, σπουδαίος ρήτορας, κυβέρνησε την Ελλάδα στα 36 του χρόνια και πέθανε νεότερος, στα πενήντα! 10-1-1829, όταν την Ελλάδα κυβερνούσε ο Ιωάννης Καποδίστριας, ερχόταν στον κόσμο ο Επαμεινώνδας Δεληγιώργης, που έγινε πρωθυπουργός σε ηλικία μόλις 36 ετών, ο νεότερος σε ηλικία Έλληνας πρωθυπουργός!

Ήταν μαχητικός και δυναμικός πολιτικός, φιλελευθέρων ιδεών, άκαμπτος αντίπαλος του Όθωνα και αρχηγός μιας επαναστατικής γενιάς. Γεννήθηκε στην Τρίπολη, γιός του Μεσολογγίτη αγωνιστού της Επανάστασης Μήτρου Δεληγιώργη κι εγγονός του αγροτοκτηνοτρόφου Τελή (τρελού) Γιώργη (από όπου και το Δεληγιώργη). Σπούδασε νομικά στην Αθήνα, άσκησε την δικηγορία στο Μεσολόγγι, αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Νομικής Σχολής Αθηνών και χάρις στην ακαταμάχητη ευγλωττία του εξελέγη στις 9-11-1859 βουλευτής, παρά τον φατριασμό, τις ραδιουργίες και τις απειλές που ενεργούσαν στις εκλογές κρατικοί λειτουργοί...Η

Βουλή εκείνη κράτησε μόνο ένα χρόνο και ο Όθωνας προκήρυξε εκλογές στις οποίες, από τις υπερβάσεις και νοθείες ο Δεληγιώργης απέτυχε να εκλεγεί, γιατί ο νομάρχης κάλεσε τους υπαλλήλους να καταβάλουν προσπάθεια ώστε ο Δεληγιώργης να αποτύχει, γιατί είναι εχθρός το θρόνου. Απειλούσαν τους χωρικούς να μη τον ψηφίσουν και το επέτυχαν , αφού πήρε στο Μεσολόγγι 403 ψήφους σε σύνολο 814 και σε όλους τους άλλους δήμους της εκλογικής περιφέρειας πήρε μόνο μια ψήφο σε κάθε εκλογικό τμήμα, δηλαδή την ψήφο των αντιπροσώπων. Ο αποκλεισμός από τη Βουλή δεν μείωσε την αγωνιστική

δραστηριότητα του Δεληγιώργη κατά της Δυναστείας, ενώ ο Θοδωρής Γρίβας τον κατέστησε πληρεξούσιο του στη Δυτική Στερεά Ελλάδα. Όταν εξερράγη η επανάσταση του Ναυπλίου ο Δεληγιώργης συνελήφθη και κλείστηκε στον Μεντρεσέ αλλά αργότερα αποφυλακίσθηκε και εργάστηκε με μεγαλύτερη μανία για την ανατροπή του Όθωνα. Όταν επικράτησε η Επανάσταση, ο Δεληγιώργης συνέταξε το περίφημο ψήφισμα κατάλυσης του απολυταρχικού καθεστώτος στους Στρατώνες, σε φύλλο χάρτου που είχε στηρίξει πάνω σε πολυβόλο. Έγραψε ότι τα δεινά της πατρίδας έπαυσαν, όλες οι επαρχίες συνενώθηκαν με τον Στρατό, κατήργησαν την βασιλεία του Όθωνα και συνιστούν προσωρινή κυβέρνηση, έως τη σύγκληση Εθνικής Συνελεύσεως.

Την επαύριον της Επανάστασεως ο Δεληγιώργης διορίζεται υπουργός Παιδείας σε προσωρινή κυβέρνηση, μετά τετράμηνο απομακρύνεται και αρνείται να μετάσχει στις 8 διαδοχικές κυβερνήσεις που ακολουθούν. Στις 14-10-1865 ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ κάλεσε τον Δημ. Βούλγαρη να σχηματίσει κυβέρνηση, αλλά εκείνος έθεσε ως όρο την απομάκρυνση του δανού συμβούλου του βασιλιά Γουλιέλμου Σπόνεκ, που ανακατευόταν παντού. Ο βασιλιάς είπε ότι δεν είναι σύμβουλός του και μετά την άρνηση του Βούλγαρη ορκίσθηκε πρωθυπουργός ο Δεληγιώργης που θεώρησε ικανοποιητική την βασιλική δήλωση. Στις 20-1-1865, ο Δεληγιώργης ορκίζεται πρωθυπουργός σε ηλικία μόλις 36 ετών, ο νεότερος Έλλην πρωθυπουργός! Αργότερα, όταν στο βασιλικό γεύμα προς τιμήν της κυβερνήσεως κάθισε δεξιά του βασιλιά ο Σπόνεκ και όχι ο πρωθυπουργός, ο Δεληγιώργης παραιτήθηκε δηλώνοντας « ήττήθημεν εν τη αυλή και ουχί εν τη Βουλή»

Σχηματίσθηκαν μετά κυβερνήσεις υπό τον Βούλγαρη και Κουμουνδούρο χωρίς επιτυχία και ήρθε η σειρά του Δεληγιώργη να σχηματίσει κυβέρνηση αφού φρόντισε να απομακρύνει τον Σπόνεκ. Ξανάγινε πρωθυπουργός μετά την ληστεία στο Δήλεσι και την ανατροπή της κυβερνήσεως Ζαΐμη στις 9-6-1870 μετά από αξίωση των Άγγλων. Τότε το άστρο του έλαμψε και στο εξωτερικό, με τις τολμηρές αποφάσεις που πήρε. Μία από αυτές- εκτός από την αποστολή οπλισμού στην Κρήτη, την εκμετάλλευση των ορυχείων του Λαυρίου, κατασκευή σιδηροδρόμων κ.α.- ήταν η αναγνώριση της ανακήρυξης της Γαλλίας σε Δημοκρατία, ακολουθώντας το παράδειγμα των ΗΠΑ, δηλώνοντας « η Ελλάς ως κράτος είναι προϊόν Επανάστασεως και αναγνωρίζουσα αυτή νυν την εκ της Επανάστασεως προελθούσαν κυβέρνηση, ακολουθεί τας ιεροτάτας αυτής παραδόσεις».

Συνολικά ο Δεληγιώργης, έγινε οκτώ φορές πρωθυπουργός και πέθανε σε ηλικία 50 ετών την Δευτέρα 14-5-1879 «εξ οξύτατης νόσου». Ο θάνατος του συγκλόνισε όλη την Ελλάδα. Ο σκληρός αντίπαλος του, Κουμουνδούρος στον επικήδειο που εκφώνησε, αφού είπε ότι έδωσαν σκληρές μάχες ως αντίπαλοι, όμως συνέπρατταν και συνεργάζονταν πάνω σε κρίσιμα εθνικά θέματα, πρόσθεσε: «Ήσο ειλικρινής, ο ιπποτικός χαρακτήρ σου δεν σοι επέτρεπε τας ταπεινάς αντιζηλίας και τας ευτελείς δολιότητας. Είχες διαυγή την διάνοιαν και δια τούτο κατενόεις αμέσως την αλήθειαν των πραγμάτων. Είχες σταθεράς πεποιθήσεις και ενήργεις ειλικρινώς, η δε ειλικρίνεια εις την σύμπραξιν χορηγεί θάρρος και ελευθερίαν». Έτσι, επιγραμματικά, τα είπε όλα.

Δημήτριος Βούλγαρης :ο φαύλος πολιτικός!

Πολιτικός από την Ύδρα, γνωστός και με το προσωνύμιο Τζουμπές, εξαιτίας του ποδήρη μανδύα που φορούσε. Γεννήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου του 1802 και ήταν γιος του κοτζαμπάση του νησιού Γεωργίου Βούλγαρη. Αναμίχθηκε από νεαρά ηλικία στην πολιτική ζωή της Ύδρας κι έλαβε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις του 1821. Υπήρξε πληρεξούσιος της Ύδρας σε όλες τις επαναστατικές εθνικές συνελεύσεις και μετά την απελευθέρωση αντιπολιτεύτηκε σφοδρά τον Καποδίστρια και τις πολιτικές

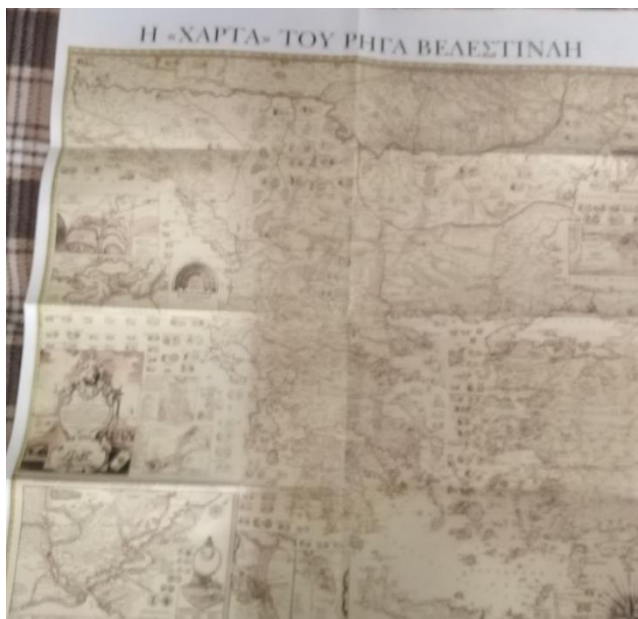
του. Μετά την άφιξη του Όθωνα επέστρεψε στην Ύδρα, όπου διετέλεσε δήμαρχος. Μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 διορίστηκε γεροϋσιαστής και τον Απρίλιο του 1847 ανέλαβε το Υπουργείο Ναυτικών στις κυβερνήσεις Κωλέττη και Τζαβέλα και στη συνέχεια το Υπουργείο Οικονομικών στην κυβέρνηση Κανάρη. Το 1855 έγινε για πρώτη φορά πρωθυπουργός, διαδεχόμενος τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, σε μια κρίσιμη περίοδο για τη διεθνή θέση της χώρας, λόγω του Κριμαϊκού Πολέμου. Κατόρθωσε να παραμείνει στην εξουσία για δύο χρόνια, αφού κέρδισε μια εκλογική αναμέτρηση που χαρακτηρίστηκε για τη νοθεία του λαϊκού φρονήματος. Παραιτήθηκε, όμως, κατόπιν διαφωνίας με τον Όθωνα και υπήρξε από τους πρωταγωνιστές της έξωσής του τον Οκτώβριο του 1862. Ανέλαβε την πρωθυπουργία στην κυβέρνηση που σχηματίστηκε αμέσως μετά με παλαιούς και νέους πολιτικούς. Κατά τη διάρκεια της πρωθυπουργίας του ξέσπασε η Κρητική Επανάσταση το 1866 και διατήρησε την ουδετερότητα. Τον Δεκέμβριο του 1866 η κυβέρνηση Βούλγαρη έχασε την πλειοψηφία και παραιτήθηκε για να επανέλθει δύο χρόνια αργότερα, όπου παρέμεινε στο προσκήνιο της πολιτικής ως το 1874.

Ο Δημήτριος Βούλγαρης, παρά την αναμφισβήτητη ευφυΐα του, δεν άφησε θετικά ίχνη στον κοινοβουλευτικό βίο της χώρας, παρά μόνον φαυλότητα και αντισυνταγματικές πρακτικές. Πολλές φορές ψήφιζε νόμους και τον προϋπολογισμό, χωρίς η Βουλή να βρίσκεται σε απαρτία. Η κοινή γνώμη εξεγέρθηκε και ο Χαρίλαος Τρικούπης δημοσίευσε στην εφημερίδα Καιροί το περίφημο άρθρο του Τις πταίει; το 1875. Οι παραμείναντες βουλευτές κατακρίθηκαν και αποκλήθηκαν «στηλίται», όπως οι στιγματισθέντες, κατά την αρχαιότητα, των οποίων το όνομα αναγραφόταν σε ατιμωτική στήλη. Μπροστά στη γενική κατακραυγή, ο Βασιλιάς Γεώργιος απέλυσε τον Βούλγαρη, η δε Βουλή τον παρέπεμψε στο Ειδικό Δικαστήριο για πλαστογραφία και αντιποίηση αρχής. Δύο από τους υπουργούς του, ο γαμπρός του Νικολόπουλος και ο Βαλασόπουλος, καταδικάστηκαν για δωροληψία. Τα γεγονότα της εποχής αυτής ονομάστηκαν «Στηλιτικά». Όλα αυτά προκάλεσαν κατάθλιψη στον Δημήτριο Βούλγαρη, που πέθανε στις 29 Δεκεμβρίου του 1877.

Από το πορτρέτο του, όπως μας το παραδίδει ο Νικόλαος Λεβίδης στα Απομνημονεύματά του και ο εξής σύντομος χαρακτηρισμός του: «Συνετός

μεν, αλλά και βίαιος και εκδικητικός άμα τοις μεν φίλοις ενδοτικός, τοις δε αντιπάλοις ανένδοτός τε και επικίνδυνος.

Λουίζα Μιχαλακοπούλου.: Ρήγας Φεραίος

Ο δρόμος που μένω και μεγάλωσα. Ο δρόμος, όπου στο πατρικό μου έβλεπα συχνά τον μπαμπά μου να διαβάζει ιστορία ή να μαζεύει ιστορικά στοιχεία, όπως αυτό το αντίγραφο της Χάρτας του Ρήγα. Δεν έχει σημασία τι φαίνεται ...είναι η αύρα, η αίσθηση της οικογένειας. Για πληροφορίες αντικειμενικές αλλού....

<https://sylviaioannoufoundation.org/el/about/stories/rigas-charta/>

Τα πρώτα χρόνια του Ρήγα

Ο Ρήγας γεννήθηκε σ' ένα χωριό της Θεσσαλίας, το Βελεστίνο, ίσως στα 1757. Η σταδιοδρομία του, ύστερα από τα πρώτα παιδικά του χρόνια, είναι η τυπική σταδιοδρομία, την οποία ακολουθούν τα ελληνόπουλα όσα έχουν φιλομάθεια, φιλοδοξία, λαχτάρα της ζωής: σπουδάζει τα πρώτα γράμματα σε ένα γειτονικό χωριό, στην Ζαγορά, που είχε τότε αρκετά καλό σχολείο, περνάει ύστερα στην Πόλη, και κατορθώνει να μπει στο φαναριώτικο περιβάλλον. Έτσι φθάνει στις παρίστριες ηγεμονίες, γύρω στα 1786, όπου συμπληρώνει την μόρφωσή του και συνδυάζει μικρές διοικητικές και άλλες θέσεις κοντά στους ηγεμόνες, με εμπορικές επιχειρήσεις.

Μετανάστευση Ιδεολογικός Προσανατολισμός

Η δεκαετία του 1780 υπήρξε αποφασιστικής σημασίας για τη διαμόρφωση του ιδεολογικού προσανατολισμού του Ρήγα. Οι ιδέες του ωρίμασαν υπό την επίδραση του γαλλικού φιλοσοφικού εγκυκλοπαιδισμού, ο οποίος δέσποζε στην όψιμη φαναριώτικη παιδεία των παραδουνάβιων ηγεμονιών. Στο Βουκουρέστι ο Ρήγας βρέθηκε στην πνευματική τροχιά της φαναριώτικης λογιοσύνης του Δημήτριο Καταρτζή, την πιο επιβλητική πνευματική φυσιογνωμία της εποχής, γνήσιο φορέα του εγκυκλοπαιδισμού.

Στο πνευματικό αυτό περιβάλλον ο Ρήγας φαίνεται ότι συνδέθηκε ιδιαίτερα με τον ριζοσπαστικότερο εκπρόσωπο του Διαφωτισμού στη Βλαχία, τον Ιώσηπο Μοισιόδακα. Γνωρίστηκε επίσης και συνδέθηκε φιλικά με τους πιο αξιόλογους Έλληνες λογίους στον κύκλο του Καταρτζή: τον Γρηγόριο Κωνσταντά και τον Δανιήλ Φιλιππίδη

Ο Ρήγας ανέπτυξε επίσης δεσμούς με φιλελεύθερους Γάλλους διανοούμενους και διπλωμάτες στο Βουκουρέστι. Σ' αυτό το πνευματικό περιβάλλον κατέστρωσε το διαφωτιστικό του πρόγραμμα, το οποίο προσπάθησε να θέσει σε εφαρμογή μέσω των εκδοτικών του δραστηριοτήτων. Κατά τη διάρκεια δύο τουλάχιστον επισκέψεών του στη Βιέννη, στη δεκαετία του 1790, συγκρότησε ένα εντυπωσιακό corpus έργων, που έθεταν το Διαφωτισμό σε πράξη, με την εκλαΐκευση της πνευματικής και ηθικής του φυσιογνωμίας και τη ρητή διατύπωση ριζοσπαστικών πολιτικών αιτημάτων.

Δημοσιεύσεις

Το πρώτο του δημοσίευμα είναι στα 1790, μια μετάφραση, το *Σχολείον των ντελικάτων εραστών, ήτοι βιβλίον ηθικόν περιέχον τα περίεργα συμβεβηκότα των ωραιότερων γυναικών των Παρισίων ακμαζουσών κατά τον παρόντα αιώνα*. Πιθανότατα έχει προηγηθεί ο Ανώνυμος του 1789, από κλίμα οικείο στον Ρήγα. Πάντως το *Σχολείον* προωθεί έντονα την ελληνική παιδεία και ειδικότερα την λογοτεχνία μέσα σε ένα ευρύτερο αναγνωστικό κοινό: ο Ανώνυμος μαρτυρεί τι εσκέπτονταν τότε κάποιες ομάδες λογίων· το *Σχολείον* μάς πληροφορεί τι εδιάβασαν οι χρήστες του ελληνικού βιβλίου. Ως τον χρόνο αυτόν, οι απόπειρες για σύνθεση ή δημοσίευση μυθιστορημάτων στα νεοελληνικά είναι αδέξιες και χωρίς πραγματικό ενδιαφέρον.

Τον ίδιο χρόνο με το *Σχολείον*, το 1790, στη Βιέννη πάντα, εκδίδει ο Ρήγας και ένα εγχειρίδιο φυσικής (*Φυσικής απάνθισμα*), συνεργασμένο από γαλλικά και γερμανικά βιβλία. Αναγγέλλει επίσης ότι θα τυπώσει μια μετάφραση του *Esprit des lois* του Montesquieu. Το πνεύμα του γαλλικού διαφωτισμού και η εκλαϊκευμένη επιστήμη προσφερόμενα στην υπηρεσία του έθνους. Για να κάνει τη συνεισφορά στον διαφωτισμό των συμπατριωτών του πιο αποτελεσματική, συνέθεσε το έργο [*Φυσικής απάνθισμα*] σε μορφή διαλόγου, με συνομιλητές έναν δάσκαλο και έναν μαθητή, ακολουθώντας τη μέθοδο του Fontenelle. Καθώς αναπτυσσόταν ο διάλογος, ο φωτισμένος δάσκαλος αναιρούσε τις πλανημένες και αυθαίρετες δοξασίες του μαθητή του σχετικά με τα φυσικά φαινόμενα και του μετέδιδε τις βασικές γνώσεις της νεότερης επιστήμης. Πρόθεση αυτής της μεθόδου ήταν να ανοίξει τους ορίζοντες της σύγχρονης επιστημονικής γνώσης κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του νέου για τις μαθηματικές επιστήμες, ώστε να τον καταστήσει ικανό να διαβάσει «βαθύτερα βιβλία περί αυτής της επιστήμης». [...] Στόχος του ήταν η σαφήνεια στην έκθεση των πραγμάτων, έτσι ώστε «η ακατάληπτος φυσική» να γίνει κατανοητή σε όλους. Γι' αυτό διάλεξε να γράψει «εις απλούν ύφος», ακολουθώντας και στο ζήτημα της γλώσσας τη διδασκαλία του Μοισιόδακα. [...] Με τις επιλογές αυτές ο Ρήγας, όπως και οι συγγραφείς της *Νεωτερικής Γεωγραφίας*, προανήγγειλε τη στράτευση της τρίτης γενεάς των Ελλήνων «φιλοσόφων» στην υπηρεσία των ιδεών του δημοκρατικού Διαφωτισμού. Η ανεπιφύλακτη προτίμηση για το έργο του Rousseau ήταν αποκαλυπτική του νέου ιδεολογικού κλίματος που είχε αντικαταστήσει τον «αριστοκρατικό» Διαφωτισμό του Βούλγαρη.

Η παράλληλη δημοσίευση επιστημονικών έργων και λογοτεχνικών μεταφράσεων θα εξακολουθήσει και κατά τη δεύτερη παραμονή του Ρήγα στη Βιέννη· μόνο που τώρα θα προστεθούν οι χάρτες και τα επαναστατικά φυλλάδια. Από όλη αυτή τη γόνιμη παραγωγή, ένα έργο πρωτότυπο πρέπει ιδιαίτερα να τραβήξει την προσοχή μας: ο *Θούριος*, η έμμετρη επαναστατική προκήρυξη του Ρήγα:

[...] Ο *Θούριος* είναι μια επαναστατική φωνή, βαλμένη σε μέτρα ποιητικά, φωνή όμως που προδίδει έναν πύρινο ενθουσιασμό και μια ψυχή που πραγματικά φλέγεται. Ποίημα δεν είναι, αλλά και δεν είναι απλό μανιφέστο· [...] Συγκινητικός είναι και ο τρόπος με τον οποίο διαδίδονταν: ο Ρήγας καλούσε τους φίλους του στο δωμάτιό του, τους έπαιζε σε φλογέρα το σκοπό και τους μάθαινε να τον τραγουδούν· ή στη Βιέννη στα καφενεία αποζητούσε τους Έλληνες και τους μοίραζε κρυφά το κείμενο, κι αυτοί, έμποροι οι πιο πολλοί από τη Βιέννη, το Σεμλίνο, το Τριέστι, το διέδιδαν ύστερα στα Εφτάνησα και σ' όλη την Ελλάδα. Ο μαρτυρικός θάνατος του ποιητή έδωσε στο *Θούριο* την καθιέρωση της θυσίας.

Προς τιμήν του ανεγέρθηκαν αγάλματα, πρώτα έξω από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (κατά ειρωνικό τρόπο δίπλα σε άγαλμα του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε', ο οποίος τον είχε αφορίσει αλλά μαρτύρησε με τη σειρά του το 1821), και αργότερα άλλα στο Βελεστίνο, στον Βόλο και στο Βελιγράδι. Παράλληλα ήλθαν στο φως οπτικά κατάλοιπά του: η υπογραφή του στον τοίχο ενός βιεννέζικου καφενείου, καθώς και πολλά πορτραίτα, το πρώτο από τα οποία δημοσιεύθηκε στην Αγγλία το 1859. Περί το 1850 ένας Γάλλος περιηγητής είδε τη *Χάρτα της Ελλάδος* στον τοίχο ενός ελληνικού σχολείου στην Τουρκία [...].

Το όνομα του Ρήγα συμβολίζει για τους φιλελεύθερους Έλληνες την πρωτοκαθεδρία της εκπαίδευσης και της πολιτιστικής χειραφέτησης, καθώς και τη συνταγματική και κοινωνική μεταρρύθμιση. Εκπροσωπεί αυτά τα πράγματα για όλους τους Έλληνες, για ορισμένους όμως από αυτούς εκπροσωπεί και άλλα. Για τους συντηρητικούς είναι ο αυτοδημιούργητος επιχειρηματίας και ταυτόχρονα ο εθνικιστής πατριώτης, ενώ για τους Μαρξιστές αντιπροσωπεύει τον αστικό καπιταλισμό που χαρακτηρίζει την ανάδυση της εθνικής συνείδησης μέσα από τον αριστοκρατικό φεουδαρχισμό. Επιπλέον για εκείνους αποτελεί και τον πρωτοπόρο της υπέρβασης του βαλκανικού εθνικισμού, η οποία κάποια ημέρα μοιραία θα αναδυθεί μέσα από τους εθνικούς σωβινισμούς. Ο ρόλος αυτός συμβολίζεται από το άγαλμα που αναγέρθηκε προς τιμήν του στο Βελιγράδι, μολονότι ο Ρήγας δεν επισκέφθηκε ποτέ αυτή την πόλη παρά μόνο καθ' οδόν προς το μαρτυρικό του θάνατο, τον Ιούνιο του 1798.

Πόσα απ' όλα τα παραπάνω θα τον εξέπλητταν; Ο Ρήγας ήταν ένας άνθρωπος που εκφραζόταν απλά, αλλά και ένας άνθρωπος με ισχυρές πεποιθήσεις. Δύο ρητά του είναι διαφωτιστικά τόσο για την απλότητα όσο και για τη δύναμη αυτών των πεποιθήσεων: το πρώτο, «όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά» —λόγια που διασώζονται με την ιδιόχειρη γραφή του στο χειρόγραφο του *Απανθίσματος Φυσικής*, και το δεύτερο, «εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή, με την οποίαν λάμπουν τα ελεύθερα έθνη» — η δική του προθήκη στο άρθρο 22 των «Δικαίων του Ανθρώπου». Η λέξη «ελεύθερος-ελευθερία» είναι ο σύνδεσμος μεταξύ τους.

4. «Όταν πεθάνουμε θα μας κάνουνε αγάλματα ,πλατείες»: Το Μεγάλο μας Τσίρκο, Ιάκ. Καμπανέλης, μονόλογος του Κολοκοτρώνη. Ποιους ήρωες έκαναν αγάλματα και πλατείες στον Πειραιά;

Π.Π Γερμανός (Λένα/ μπροστά στο σπίτι μου)

Γεννήθηκε στη Δημητσάνα, γιος του Ιωάννη Γκόζια, χρυσοχόου και αγρότη και της Κανέλας Κουκουζή ή Κουκουζοπούλου, ενώ το κοσμικό του όνομα ήταν Γεώργιος. Οι γονείς του ήταν φτωχοί και άσημοι, ώστε δεν είναι με ακρίβεια γνωστό το επώνυμο του πατέρα του, αφού σε διάφορες βιογραφίες έχει εμφανιστεί ως Κοτζάς, ή Κοντζιάς, ή Κόζιας, ή Γκόζιας, ή Κοζής, ενώ ο ίδιος ο πατέρας του υπέγραφε ενίοτε και ως Ιωάννης Δημητρίου. Είχε έναν αδελφό και τέσσερις αδελφές. Η πατρική του οικία ήταν στη θέση "Κάστρο" της Δημητσάνας, λέγεται δε ότι όταν ο Κολοκοτρώνης επισκέφθηκε την Δημητσάνα κατά την εποχή του Όθωνα, επισκέφθηκε και το σπίτι του Γερμανού και ασπασθηκε την εξώπορτα σε ένδειξη σεβασμού.

Φοίτησε αρχικά στη φημισμένη Σχολή Δημητσάνας, στο Άργος και μετέπειτα στη Σχολή της Σμύρνης

Χειροτονήθηκε διάκονος λαμβάνοντας το όνομα *Γερμανός* από τον Μητροπολίτη Άργους και Ναυπλίου Ιάκωβο. Στις αρχές του 1797 μετέβη στη Σμύρνη και υπηρέτησε δίπλα στον μητροπολίτη Γρηγόριο που ήταν συμπατριώτης και θείος του (ο μετέπειτα πατριάρχης Γρηγόριος Ε'), τον οποίον και ακολούθησε στη Κωνσταντινούπολη και στη μετέπειτα εξορία του στο Άγιο Όρος, γενόμενος αρχιδιάκονος του Μητροπολίτη Κυζίκου Ιωακείμ. Την εποχή εκείνη ανέλαβε να διευθετήσει τις διαφορές που υπήρχαν στις σταυροπηγιακές μονές της Πελοποννήσου όπου και έφερε επιτυχώς σε πέρας κερδίζοντας την εμπιστοσύνη του ανώτερου κλήρου σε βαθμό τέτοιο που επί μια επταετία διεκπεραίωνε όλες τις υποθέσεις των απόντων από την Κωνσταντινούπολη Αρχιερέων.

Κατά την παραμονή του στην Κωνσταντινούπολη παρακολούθησε ανώτερα μαθήματα στην περίφημη Πατριαρχική Σχολή Ξηροκρήνης. Το 1804, ο Γερμανός συμμετείχε σε μια ομάδα από καθηγητές και μαθητές της Πατριαρχικής Σχολής Ξηροκρήνης, η οποία επιμελήθηκε και εξέδωσε ελληνικό λεξικό, το οποίο αργότερα χαρακτηρίστηκε ως «Κιβωτός της Ελληνικής Γλώσσας»

Το έγγραφο με τα αγάλματα

Ο ήρωάς μας... ο ήρωας του δρόμου του σχολείου μας έχει γίνει και θεατρικός ήρωας! Ποιος δεν έχει ακούσει τα γεμάτα πικρία λόγια του, σαν άγαλμα που μιλάει στο Ρωμιάκι, σε ένα παιδί, σαν αυτά που μπαίνουν καθημερινά από την πόρτα του σχολείου μας:

«Για ακούτε, βρε τωρινοί Έλληνες, εμείς οι παλαιοί, όσο ζούσαμε, πολλά επικραθήκαμε και αδικηθήκαμε. Μην αφήνετε τους σπεκουλαδόρους να κάνουνε τους πεθαμένους πολεμιστές κάλπικη μονέδα για να σας πουλάν και να σας αγοράζουν. Κι αν θέτε στ' αλήθεια να τιμήσετε εμάς τους παλιούς, μη μας τηράτε πλέον. Κάμετε τον δικό σας δρόμο, πάτε μπροστά και λησμονήστε μας! Μη σας λένε πως εμείς αγράμματοι, μ' ένα ξεροκόμματο και με την πίστη στον Χριστό κάναμε θάματα! Πού 'σαι, ορέ Καραϊσκάκη, να τα πεις καλύτερα! Εμείς επολεμήσαμε για να 'χετε σεις τα γράμματα και το ψωμί που δεν είχαμε και να μη χρειάζεστε θάματα για να ζήσετε ζωή ανθρωπινή... Έι, Παπαφλέσσα, σήκω και έλα βοήθα. Αφήστε τον δικό μας αγώνα και κοιτάτε τον δικό σας... Οι πεθαμένοι με τα πεθαμένα και οι ζωντανοί με τα ζωντανά. Εμείς τι άλλο θέμε;.. Που είσαι Καραϊσκό! ..Φλέσσα!...Ανδρούτσο!».

Αλήθεια πόσο δίκαιο φαίνεται να έχει **ο γέρος του Μοριά!** Και αν όντως το άγαλμά του συνομιλούσε με τα δικά μας, τα Πειραιώτικα αγάλματα τι να έλεγε άραγε;

Πάντως στο έργο του Καμπανέλλη, για το μόνο ήρωα που ρωτάει αν έκαναν άγαλμα ήταν ο Καραϊσκάκης:

- « - Εκείνον τον Καραϊσκάκη τον κάνανε άγαλμα;
- Νομίζω...
- Θα τον κάνανε, δεν μπορεί, όλους θα μας κάνουνε, δεν θα τη γλιτώσει κανένας μας.
- Τον κάνανε, εγώ το έχω δει το άγαλμα...
- Εδώ κοντά είναι;
- Δε θυμάμαι.
- Ε και να μπορούσε να έρθει εδώ πλάι ή να μπορούσα να πάω εγώ κοντά του τι γέλιο θα κάναμε!
- Άκου να δεις. Όσο ζούσαμε δεν μπορώ να πω ότι τα πηγαίναμε τέλεια. Όμως τέτοιον γενναίο και χωρατατζή δεν έχει δεύτερο. Όχι, δεν είχαμε. Κι αν ήμασταν τώρα παρέα εδώ να ,κάτι μπορούσαμε να σκαρώσουμε.
- Να πάω να ψάξω να βρω που είναι;»

Δεν χρειάζεται ,θα μπορούσαμε επεμβαίνοντας στο φανταστικό τους διάλογο να λέγαμε στο Ρωμιάκι. Το άγαλμα του Καραϊσκάκη είναι στο λιμάνι μας. Πόσο μακριά από τον πεζόδρομο απέναντι από το Δημαρχείο που κοσμεί ο Γέρος του Μοριά; Όχι πολύ! Ίσως ο Κολοκοτρώνης είναι στο κέντρο ,γιατί ήταν αδικημένος...Άλλωστε φυλακίστηκε, αν και πήρε χάρη. Έτσι, του δόθηκε μια άλλη θέση. Ο **Καραϊσκάκης** από την άλλη, κοντά στη θάλασσα, μέσα στον άνεμο... Όπως έτρεχε στη μάχη , σαν άνεμος πάνω στο αλογό του.

Κοντά στη θάλασσα , ακριβώς μπροστά από τον Άγιο Σπυρίδωνα , βρίσκεται η προτομή του Υδραίου Καραβοκύρη, του **Ανδρέα Μιαούλη**. Ο καραβοκύρης , κοιτάζει το νησί του...Σκέφτεται τα καράβια που βούλιαξε παλεύοντας για την πατρίδα.

Στην άλλη πλευρά του Πειραιά, στο Πασαλιμάνι , δίπλα στην **πλατεία Κανάρη**, ένας άλλος ήρωας του 1821, ο άνθρωπος που σήκωσε το λάβαρο της ελληνικής επανάστασης στην Αγ. Λαύρα, ο

Π.Π. Γερμανός ,στέκεται αναπολώντας ίσως το πώς και το γιατί...

Μιλήσαμε στην αρχή για το Κολοκοτρώνη και πού βρίσκεται το άγαλμά του. Μάλλον τυχαία αλλά κανείς ποτέ δεν ξέρει, το άγαλμα του Γέρου του Μοριά, βρίσκεται απέναντι από **την πλατεία Κοραή**, όπως λέμε όλοι οι Πειραιώτες την πλατεία μπροστά από το Δημαρχείο και την παλαιά Δημοτική Βιβλιοθήκη του Πειραιά.

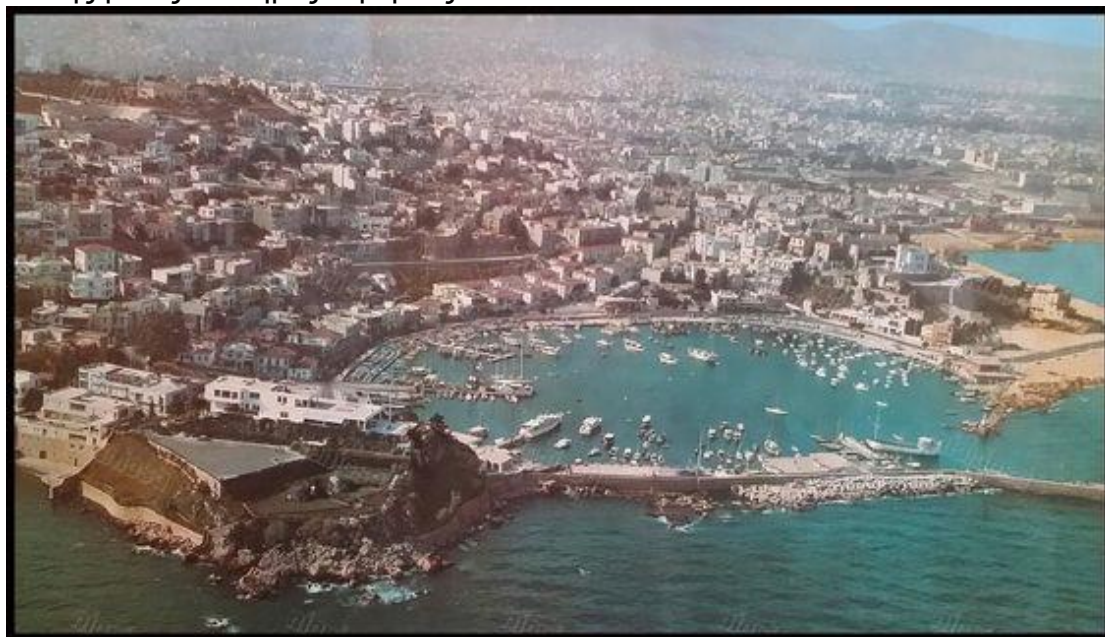

Πλατεία Κοραή 1966

Τέλος , σε ένα άλλο κομβικό σημείο της πόλης μας, μπροστά στο Γηροκομείο, δίπλα στον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας, πέρσι τοποθετήθηκε ο ανδριάντας ενός άλλου ήρωα του 1821, του **Νικηταρά**.

Οι ήρωες δεν λείπουν από περιοχές του Πειραιά. Πάνω από τα «Βοτσαλάκια» μετά την πλατεία Αλεξάνδρας, ο δρόμος λέγεται **Ακτή Κουντουριώτη** , που οδηγεί στο Μικρολίμανο ή αλλιώς **Τουρκολίμανο**, το ωραιότερο θέρετρο της πόλης με τις διάσημες ταβέρνες του.

Τουρκολίμανο 1975

5. Δύο ήρωες που αξίζουν να τους γνωρίσουμε: Κολοκοτρώνης (το σχολείο μας), Καραϊσκάκης (πλατεία, άγαλμα, δρόμος, Γήπεδο)

Μαρία Αθανασοπούλου : Κολοκοτρώνη (όπου βρίσκεται το σχολείο μας)

«Ο Θεός υπέγραψε τη λευτεριά της Ελλάδος και δεν την παίρνει πίσω»

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γεννήθηκε στο Ραμοβούνι της Μεσσηνίας στις 3 Απριλίου το 1770 και πέθανε στην Αθήνα στις 4 Φεβρουαρίου 1843. Ήταν Έλληνας αρχιστράτηγος και ηγετική μορφή της Επανάστασης του 1821, οπλαρχηγός, πληρεξούσιος, Σύμβουλος της Επικρατείας. Απέκτησε το προσωνύμιο Γέρος του Μωριά. Μετά θάνατον τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με τον βαθμό του Στρατάρχη

Ο ανδριάντας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, που είναι τοποθετημένος στη Δραγάση .Ο Καραϊσκάκης και ο Κολοκοτρώνης ήταν αναμφίβολα οι μεγαλύτερες μορφές της επανάστασης και καμιά σύγκριση της προσφοράς τους δεν χωράει, αλλά ο Γ. Καραϊσκάκης, ως γνωστόν, έπεσε στο πεδίο της μάχης (πιθανόν από προδοσία) στο Νέο Φάληρο, αφού προηγουμένως είχε διώξει τους Τούρκους από την ευρύτερη περιοχή του Πειραιά. Αντίθετα ο Θ. Κολοκοτρώνης δεν πέρασε ποτέ από το λιμάνι, αφού πολεμούσε κυρίως στο Μωριά.

Ήταν παντρεμένος από το 1790 με την Αικατερίνη Καρούτσου , κόρη του προεστού Δημητρίου Καρούτσου. Παιδιά του ήταν ο Γενναίος, που έγινε στρατιωτικός και μετά πρωθυπουργός, ο Κωνσταντίνος, ο Πάνος που δολοφονήθηκε το 1824 και η Ελένη, σύζυγος του Νικήτα Δικαίου. Ο

Κολοκοτρώνης είχε ακόμη έναν γιο τον Πάνο, που τον απέκτησε εκτός γάμου με τη Μαργαρίτα Βελισσάρη , που ήταν καλόγρια σε μοναστήρι της Ύδρας.

Ο Κολοκοτρώνης μιλάει για τη ζωή του ...στους μαθητές του Ζαννείου

Ακούγεται το τραγούδι του Λάκη Παππά «Κολοκοτρώνης»

<https://youtu.be/bDhSpgxa3eY>

Οι μαθητές αναδεύονται όταν στη σκηνή της Αίθουσας Εκδηλώσεως του Σχολείου μας «ανεβαίνει »ο Γέρος του Μοριά!

Τα παιδιά κοιτιούνται μεταξύ τους... δηλαδή να σηκωθούν όρθιοι; Γίνονται κάποιες δειλές κινήσεις...

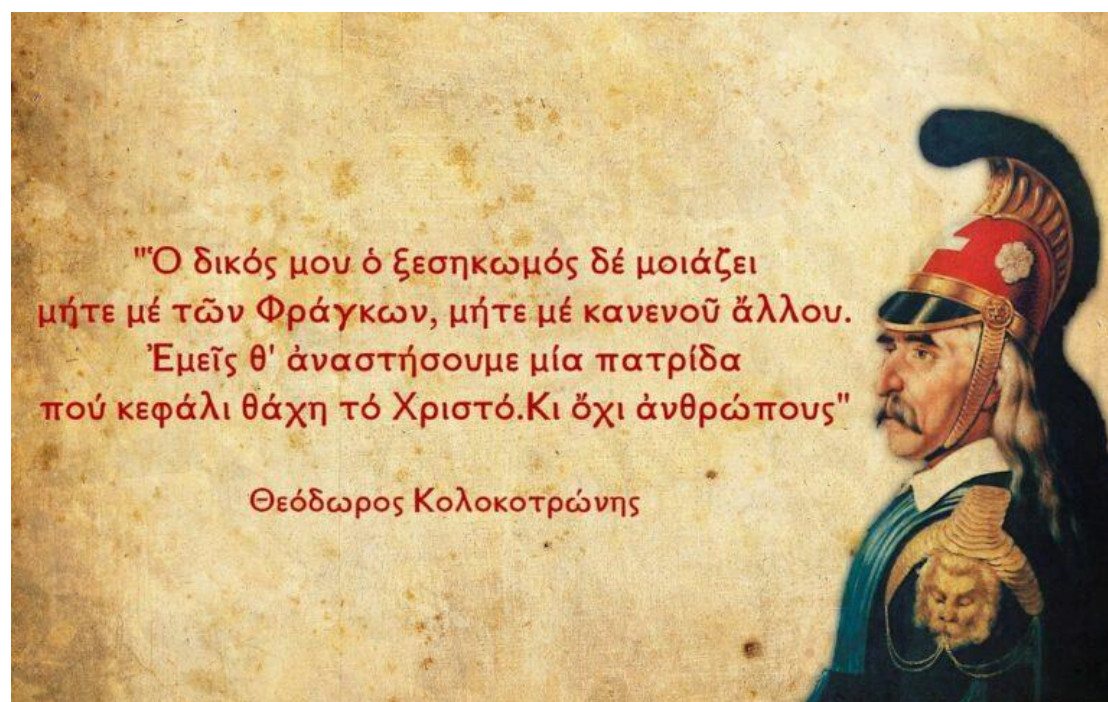
-Όχι ωρέ παιδόπουλα, αναφωνάζει ο Ομιλητής, εγώ πρέπει να σταθώ ορθός μπροστά σας. Όχι γιατί είστε Θεοί αλλά γιατί είστε αυτοί που δεν σκύβουν το κεφάλι και σας αξίζει σεβασμός!

-Το λοιπόν, γεννήθηκα στα 1770,στις 3 του Απρίλη, τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής. Γεννήθηκα , σε ένα βουνό σε ένα δέντρο από κάτω, στην παλαιά Μεσσηνία που ονομάζεται Ραμαβούνι. Ο πατέρας μου ήταν αρχηγός των αρματολών στην Κόρινθο. Έμεινε τέσσερα χρόνια και μετά πήγε στη Μάνη να κυνηγήσει Τούρκους. Στα 79 ήρθε ο Καπετάμπεης και έστειλε μπουγιουρντί, προσκυνοχάρτι να πούμε ,σε όλους στην Πελοπόννησο. Στον πατέρα μου έστειλε ξεχωριστό. Εκείνος δεν το υπόγραψε ,υπόγραψε έτσι το θάνατό του ένα χρόνο μετά. Εγώ , η μάνα μου και η αδερφή μου γλιτώσαμε και μείναμε στη Μάνη, στο θείο μου τον Αναγνώστη. Μεγάλωσα , έγινα 20 χρονών και νυμφεύθηκα, πήρα γυναίκα την κόρη του πρώτου προεστού του Λιονταριού που τον χάλασε ένας Πασάς στ' Ανάπλι. Έκτισα σπίτι, πήρα προικιό ελιές, αμπέλι, έγινα νοικοκύρης, φύλαγα το βιλαέτι. Στεκόμασταν πάντοτε με το ντουφέκι .μας φθονούσαν οι Τούρκοι και ήθελαν να μας σκοτώσουν , δεν μπορούσαν όμως γιατί ο τόπος ήτανε στην άκρη. Προσπάθησαν με τέχνη να μας χαλάσουν...δεν

το πέτυχαν.. γίναμε για δυο χρόνους κλέφτες...είδαν πως δεν μπορούσαν να μας κάνουν τίποτα και μας έκαναν πάλι αρματολούς... είχα το Λεοντάρι και την Καρύταινα .. έκανα πέντε χρόνια αρματολός. Ο Αναγνώστης μεθούσε για να ξεχάσει τα συμβάντα. Στα σαράντα ξεκίνησε, στα πενήντα δύο πέθανε.

Στα 1805 πήγα στη Ζάκυνθο. Ο αυτοκράτορας Αλέξανδρος έστειλε πρόσκληση να γραφθούν οι Έλληνες στα στρατεύματά του. Κάναμε όλοι μια αναφορά, Σουλιώτες, Ρουμελιώτες , Πελοποννήσιοι να βοηθήσει να ελευθερώσουμε τον τόπο μας. Τα λένε του Σουλτάνου και αυτός βγάζει φερμάνι να σκοτώσουν τους κλέφτες και τους αρματολούς γιατί αυτοί κινούν Επανάσταση .Από τότε όλοι μας κυνηγούν. Δεν θα σας πω για τις μάχες που δώσαμε. Ήταν πολλές και τις γράφουν οι φυλλάδες της Ιστορίας που μαθαίνετε. Θα σας πω τι λέγαμε κάθε φορά που ριχνόμαστε στο ασκέρι των Τούρκων ο ένας στον άλλο: «Καλή αντάμωση εις τον κόσμο τον άλλο».

Μπήκα στη Φιλική Εταιρεία . Γράμματα δεν ήξευρα είχα όμως πίστη στο Θεό. Έλεγα συχνά:

Στις 3 του Γενάρη του 1821 γυρνάω στην πατρίδα σαν καλόγερος και μαζί με τον Πετρόμπη Μαυρομιχάλη κοιτάμε την ανάσταση του γένους.

Στις 23 του Μάρτη σηκώνουμε το λάβαρο της Επανάστασης στην Καλαμάτα και απελευθερώνουμε την πόλη. Μάχες πολλές αλλά δυο μένουν στην ψυχή μου : στην Τροπολιτσά και στα Δερβενάκια.

Ψυχή είπα;; Πόσο πόνεσε αλήθεια... Ποτέ δεν πίστεψα τους ξένους.

Συγχώρεσα πολλούς αλλά πώς μπορώ να ξεχάσω τη ζήλεια των δικών μου; Με κατηγορήσαν για εσχάτη προδοσία...ποιον εμένα και τον Πλαπούτα, τον Τζαβέλα , το Νικηταρά...μου έδωσε χάρη ένα σκολιαρούδι από τη Βαυαρία, Όθων ο Βασιλιάς των Ελλήνων. Πέθανα φτωχός γυρνώντας σχεδόν χωρίς να βλέπω. Ευτυχώς είχα το γιο μου , το Γενναίο...

Γιατί σας τα είπα αυτά;; Εγώ γράμματα δεν ξέρω αλλά ξέρω να παλεύω. Παλέψτε λοιπόν...με τους μεγάλους, με την πανδημία, με τις εξετάσεις. Παλέψτε γιατί , το χω ξαναπεί: Το Γένος μας πολλές φορές σταυρώθηκε αλλά ιδού ζώμεν. Ζώμεν.. Ζείτε...και θα ζήσετε...αλλά ζήστε καλά ...

Καλή ζωή! Καλή λευτεριά!

Χειροκροτήματα και αποχώρηση!

Κωνσταντίνα Αμπατζή: Καραϊσκάκης

«Όποιος θέλει να κουμαντάρη τους Έλληνες πρέπει να βαστάη ένα δισάκι γεμάτο, ομπρός το Χριστό, πίσω τους διαόλους και στη μέση το χρυσάφι.»

“Γεώργιος Καραϊσκάκης”

Αναμφίβολα, μια από τις ηγετικές μορφές καθώς και ένας από τους διαπρεπέστερους ήρωες της επανάστασης του 1821 υπήρξε ο Γεώργιος Καραϊσκάκης. Ο Καραϊσκάκης διακρινόταν για την αθυροστομία του, την φιλονικία αλλά και την αδιάλειπτη αφοσίωση του στον αγώνα. Η συμβολή του στην επανάσταση και οι αξιέπαινες νίκες του ενάντια του οθωμανικού στρατού διαδραμάτισαν έναν καθοριστικό ρόλο στην απελευθέρωση της χώρας από την κυριαρχία των Οθωμανών. Την ίδια στιγμή, αποτελούν σημείο αναφοράς για τον εορτασμό της επετείου του 1821. Για τον εξής λόγο, προκειμένου να τιμήσουμε αναλόγως την σπουδαιότητα αυτού του καταξιωμένου αγωνιστή, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε και τις πιο απόκρυφες πτυχές της ζωής του αλλά και τις εμπειρίες οι οποίες διαμορφώσαν τον ασύγκριτο ηρωισμό του.

Από την παιδική του ηλικία, ο Καραϊσκάκης κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις κακουχίες της ζωής, εξαιτίας του οικογενειακού του ιστορικού αλλά και της

έλλειψης οικογενειακής υποστήριξης από τους γονείς του. Αναλυτικότερα, ο Καραϊσκάκης γεννήθηκε στις 23 Ιανουαρίου του 1780/1781 στο Μαυρομάτι της Καρδίτσας και ήταν ο καρπός της σχέσης της μοναχής Ζωή Διμισκή με έναν αρματολό. Η καλόγρια μητέρα του, αδυνατώντας να γεννήσει μέσα στο μοναστήρι, γέννησε το μωρό της σε μία σπηλιά υποβοηθούμενη από τις μοναχές. Ατυχώς, ο πατέρας του αρνήθηκε να αναγνωρίσει τον νόθο γιό του ενώ η μητέρα του τον εγκατέλειψε στη προσπάθεια της να αποφύγει το διασυρμό της παράνομης σχέσης της. Για τον εξής λόγο, τον ανέθρεψαν οι θετοί γονείς του, μια οικογένεια Σαρακατσάνων. Ωστόσο, η ασχολία της μητέρας του είχε ως αποτέλεσμα να του αποδοθεί το περίφημο παρανόμι “ο γιός της καλόγριας”, το οποίο αποτέλεσε πηγή και της παροιμιώδους βωμολοχίας του. Επιπλέον, λόγω της αθυροστομίας που υιοθέτησε από τη μητέρα του και όντας ευτελής και απόκληρο τέκνο, ο Καραϊσκάκης δεχόταν την διαρκή απαξίωση των κατοίκων του χωριού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποτέλεσε πρότυπο προς αποφυγή για τα παιδιά του χωριού των οποίων οι γονείς για να τα επιπλήξουν τα απειλούσαν πως “θα καταντήσουν σαν τον Καραϊσκάκη”.

Εν συνεχεία, σε ηλικία 15 ετών ο Καραϊσκάκης εγκατέλειψε τους θετούς του γονείς και διαμόρφωσε μια κλέφτικη ομάδα με διάφορους συνομηλίκους του. Ύστερα από τρία χρόνια δράσης με την ομάδα, συνελήφθη από τον Αλή Πασά ο οποίος τον υπέβαλε σε απάνθρωπα βασανιστήρια επί δυο χρόνια. Μετά από τα δυο αυτά χρόνια, ο Αλή Πασάς αντιλήφθηκε την δεινότητα του Καραϊσκάκη και τον προσέλαβε στη σωματοφυλακή του. Στην αυλή του Αλή Πασά, διδάχθηκε όχι μόνο τη στρατιωτική τέχνη αλλά και στοιχειώδεις γνώσεις γραμματικής και γλώσσας. Τον ίδιο καιρό, άρχισε να εκδηλώνεται πιο έντονα η φυματίωση του η οποία ήταν άμεση συνέπεια των άθλιων βασανιστηρίων στα οποία υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια της φυλάκισης του.

Παρ' όλα αυτά, γύρω στο 1804 ο Καραϊσκάκης εγκαταλείπει την αυλή του Αλή Πασά για να υπηρετήσει στο σώμα του φημισμένου κλέφτη Κατσαντώνη. Ο Κατσαντώνης ήταν αυτός που του μεταλαμπάδευσε την ηγετικότητα αλλά και καλλιέργησε την στρατιωτική του σκέψη. Κατά την διάρκεια της διαμονής του στο σώμα του Κατσαντώνη Ο Καραϊσκάκης συμμετείχε σε πολλές μάχες εναντίον του πρώην αφεντικού του Αλή Πασά και σύντομα αναδείχθηκε σε πρωτοπαλίκarlo του Κατσαντώνη. Τον ίδιο καιρό, ο Καραϊσκάκης είχε την ευκαιρία να γνωρίσει στη Λευκάδα πολλούς οπλαρχηγούς και τον Καποδίστρια αλλά και τον γνήσιο πατέρα του, τον οποίο αρνήθηκε να αναγνωρίσει. Τον Αύγουστο του 1807, όμως, ο Κατσαντώνης συλλήφθηκε και θανατώθηκε από τον Αλή Πασά. Ύστερα από την συνακόλουθη διάλυση της ομάδας το 1812 ο Καραϊσκάκης επιστρέφει στα Ιωάννινα και την αυλή του Αλή Πασά, όπου γνωρίζει και την δεύτερη σύζυγο του την Γκόλφω Ψαρογιαννοπούλου. Με την Γκόλφω απέκτησε δύο κόρες την Πηνελόπη και την Ελένη ενώ είχε αποκτήσει και τον γιό του Σπυρίδωνα από τον πρώτο γάμο του με την Εγκλιπία Σκυλοδήμου.

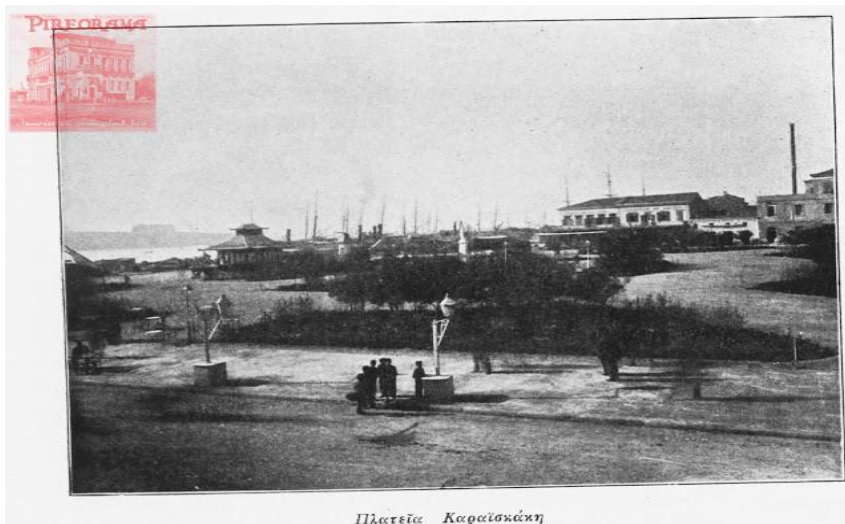
Γύρω στα μέσα του 1820 ο Καραϊσκάκης δηλώνει υποταγή στο Σουλτάνο, ενώ συμμετέχει στην σύσκεψη της Λευκάδας, κατά την οποία αποφασίστηκε να διεξαχθεί η εξέγερση στη Στερεά Ελλάδα, στην οποία συμμετείχε ενεργά. Στην διάρκεια των επομένων χρονών, ο Καραϊσκάκης κέρδισε αμέτρητες μάχες εναντίον των Οθωμανών, εκ των οποίων η σημαντικότερη υπήρξε η μάχη του Σοβολάκου. Ωσπου, κατά τη διάρκεια του πρώτου εμφυλίου πολέμου ο ήρωας κατηγορείται από τον Μαυροκορδάτο

για συνεργασία με τους Τούρκους. Κατά συνέπεια, ενεπλάκη σε μια δίκη για έσχατη προδοσία η οποία είχε ως αποτέλεσμα να στερηθεί όλα τα αξιώματα του, παρά την έλλειψη ενοχοποιητικών πειστηρίων. Ωστόσο, ο αγώνας στη Στερεά Ελλάδα βρέθηκε σε εξαιρετικό κίνδυνο χωρίς την συμμετοχή του. Έτσι, μετά από παράκληση του Κολοκοτρώνη επιστρέφει δριμύτερος στη μάχη στο αξίωμα του αρχιστράτηγου.

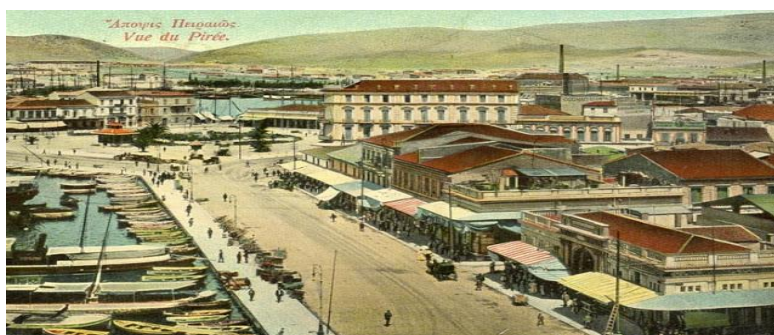
Επιπρόσθετα, η φυματίωση που είχε εκδηλώσει από νεαρή ηλικία δεν έπαψε να τον ταλανίζει κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων. Για τον εξής λόγο, είχε πάντα στο πλευρό μέχρι και την τελευταία στιγμή την έμπιστη νοσοκόμα του την Μαριώ. Μέχρι και σήμερα, η σχέση του Καραϊσκάκη με την Μαριώ δεν έχει αποσαφηνιστεί πλήρως. Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, όμως, η Μαριώ ήταν μια κοπέλα Οθωμανής καταγωγής, την οποία διέσωσε ο ήρωας όταν επισκέφθηκε την Πελοπόννησο. Στη συνέχεια, η Μαριώ βαφτίστηκε χριστιανή Ορθόδοξη και υπήρξε η προσωπική φρουρός του Καραϊσκάκη, συμμετέχοντας στη μάχη με το όνομα Ζαφείρης και ντυμένη με ανδρικές ενδυμασίες. Επιπλέον, η επικρατέστερη άποψη εκείνη την εποχή υποστήριζε πως η Μαριώ ήταν ερωμένη του. Παρ' όλα αυτά, πρόκειται πιθανότερα για απλή φήμη, καθώς η ερωτική αυτή σχέση δεν επιβεβαιώνεται ιστορικά.

Τέλος, οι συνθήκες του θανάτου του αγωνιστή αποτελούν ένα ακόμα σημείο της ζωής του σχετικά με το οποίο οι απόψεις των ιστορικών δίστανται. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Αθήνας ο Καραϊσκάκης παρά το γεγονός ότι είχε αποσυρθεί λόγω της αρρώστιας του, συμμετείχε στη συμπλοκή της 21ης Απριλίου του 1827 κατά τη διάρκεια της οποίας δέχθηκε την θανάσιμη σφαίρα στο υπογάστριο του. Έτσι, παρά τις προσπάθειες των γιατρών, ο περίφημος ήρωας απεβίωσε στις 23 Απριλίου του 1827, ανήμερα της ονομαστικής του εορτής. Ωστόσο, ο δολοφόνος του Καραϊσκάκη αλλά και η καταγωγή του παραμένουν ανεπίλυτα ερωτήματα. Συγχρόνως, εξετάζεται ακόμα το ενδεχόμενο ο θάνατος του Καραϊσκάκη να ήταν προσχεδιασμένη δολοφονία η οποία στηριζόταν στην απρόσμενη συμμετοχή του στη μοιραία σύγκρουση.

Εν κατακλείδι, ύστερα από μια σύντομη εξέταση της ζωής του είναι ξεκάθαρο πως η συνεισφορά του περιβόητου ήρωα υπήρξε καίριας σημασίας για την έκβαση της επανάστασης του 1821. Η απώλεια του από τον αγώνα έγινε άμεσα αισθητή, ενώ καμιά προσπάθεια δεν μπόρεσε να την επανορθώσει. Την ίδια στιγμή, μέσα από τη ζωή του Καραϊσκάκη διαπιστώνουμε τις αρετές που τον διέκριναν από τους υπόλοιπους πολεμιστές της εποχής του και τον ανέδειξαν σε ηγετική μορφή του αγώνα. Σε αυτές τις αρετές εμπεριέχεται η οξυδέρκεια του, η ανθεκτικότητα της θέλησής του αλλά και η αφοσίωση του στην υπεράσπιση της πατρίδας του. Βέβαια, για την ιδιαίτερη προσωπικότητα του οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως όπως επιβεβαίωνε ο ίδιος ήταν “άλλοτε άγγελος και άλλοτε διάβολος”.

Πλατεία Καραϊσκάκη

Και εκτός από δρόμο , πλατεία και αγάλματα, για τους Πειραιώτες το όνομα Καραϊσκάκης συνδέεται εκτός από το «Θρύλο» και τους «γαύρους» και με το γήπεδο!

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ

Το «Γεώργιος Καραϊσκάκης» κατασκευάστηκε το 1895, ως ποδηλατοδρόμιο, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896. Παραχωρήθηκε, ως δωρεά, στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων, από την εταιρεία σιδηροδρόμων.

Το ποδηλατοδρόμιο άρχισε να χρησιμοποιείται και ως ποδοσφαιρικό γήπεδο, τη δεκαετία του 1920, ενώ, μετά από 40 έτη, το 1960 δηλαδή, ανακαινίστηκε πλήρως και μεταμορφώθηκε σε στάδιο (γήπεδο και στίβος). Από τότε άλλαξε και η ονομασία του, σε «Στάδιο Γεώργιος Καραϊσκάκης» προς τιμήν του μμεγάλου Έλληνα αγωνιστή, Γεωργίου Καραϊσκάκη, ο οποίος σκοτώθηκε στην περιοχή πλησίον του γηπέδου, κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821.

Στο Στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης» διεξήχθησαν αγώνες του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Στίβου (1969), τελικοί του Κυπέλλου Ελλάδος και του Κυπέλλου Κυπελλούχων Ευρώπης (1971), έχουν αγωνισθεί οι ομάδες της Προοδευτικής και του Εθνικού, ενώ η ιστορία του Ολυμπιακού γράφτηκε και εξακολουθεί να γράφεται στο, στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης».

Το στάδιο σήμερα:

Το στάδιο παλιά:

6.Και μια που μιλάμε για το γήπεδο, αθλητισμός το 1821. Ομοιότητες και διαφορές. Πίνακες και δημοτικά τραγούδια για αυτόν. Υπήρχε αθλητισμός στην περίοδο της Τουρκοκρατίας;

Απέργης Ηλίας -Βασίλαινα Κυριακή

Η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα είναι θετική !!! Ωστόσο ο αθλητισμός την περίοδο αυτή δεν ήταν οργανωμένος.

«Οι κλέφτες ρίπτουσιν εις το σημάδι και αγωνίζονται εις το σημάδι και αγωνίζονται εις το λιθάρι, όπως οι αρχαίοι κάτοικοι της χώρας εις τη δισκοβολίαν. Το πήδημα, ο δρόμος και η πάλη κεντρίζουσι την υπερηφάνειαν αυτών, ως να τους ανέμενεν ο θαλλός της ελαίας. Τα μυθικά κατορθώματα των αρχαίων ολυμπιονικών ανανεούνται επί του κλασσικού εδάφους και σώματα ευγενώς ησκημένα, αρχαιοπρεπούς καλλονής των διαστάσεων κολοσσιαίων διαπλάσσονται, αναμιμνήσκονται τους ομηρικούς

ήρωας και την οίχομένην δόξα του παλαιού κόσμου».

Η άθληση είχε τις ρίζες της στους τελευταίους αιώνες του Βυζαντίου και χωρίζεται σε δύο είδη, τη «λεβέντικη» και τη «λαϊκή». Η πρώτη, η λεβέντικη, είναι αυτή που ασκούν οι κλέφτες και οι αρματολοί, κυρίως για στρατιωτικούς λόγους, αλλά και για ψυχαγωγία και ενδυνάμωση. Η άλλη μορφή είναι η λαϊκή. Σε αυτήν έχουμε διάφορα παιγνίδια και αγωνίσματα, που τα χρησιμοποιούσε ο λαός για κοινωνικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς. Οι γιορτές και τα πανηγύρια είναι «ευκαιρίες αγώνων» ώστε να συγκεντρωθούν τα παλληκάρια και να αγωνιστούν στο λιθάρι, στο πάλαιμα, στο δοκίμι (σήκωμα βάρους), στη σκοποβολή –σημάδι, στην ιππασία.

«Σήμερα, Δήμο μ', Πασχαλιά, σήμερα πανηγύρι, τα παλληκάρια στο χορό, στο χορό, τα αγόρια στο σημάδινα πίνουν το κρύο το νερό να πέρνουν τον αγέρα και να γιορτάσουν τ' Άη Γιωργιού, να ρίξουν στο σημάδι».

Στους κλέφτες και στους αρματολούς η άσκηση ήταν απαραίτητη. Ειδικότερα για τους κλέφτες η σωματική δύναμη, η αντοχή, η ταχύτητα ήταν χαρακτηριστικά που έπρεπε να έχουν για να επιζήσουν στα βουνά. Ας δούμε τα αθλήματα με τα οποία ασχολούνταν.

ΣΗΜΑΔΙ: *«Τουφέκι μου περήφανο, σπαθί μου παινεμένο και το καριοφιλάκι μου σαν κόρη φυλαγμένο...»*. Το δημοφιλέστερο «σπορ» των Κλεφταρματολών. Ένας στόχος, σημάδεμα και βόλι, καρυοφύλλι και

κουμπούρα. Μαρτυρείται κι «εναλλακτικά»: πετούσε κάποιος στον αέρα ένα δακτυλίδι και ο σκοπευτής προσπαθούσε να περάσει το βόλι από μέσα!

ΠΗΔΗΜΑ: Σε τρεις μορφές: άλμα μ' ένα βήμα («τσμια»), δύο («τσδυο»), τρία («τστρεις»). «Εις μήκος» (πάνω από ρυάκια, θάμνους, βράχους), αλλά και σε «εις ύψος».

ΠΑΛΕΜΑ: Κληρονομιά αιώνων. Σταθερό θέαμα και των τοπικών γιορτών, «μπροστά στα μάτια της πανέμορφης κοπελιάς, της τσούπας», κατά την παρατήρηση του Βασίλη Βυτίναρου («Αθλητική Ηχώ», φ. 25/3/1987). Ο Βρατσάνος («Αθλητικά Χρονικά», φ. 20/4/1932) αναφέρει ότι στα Ψαρά, σε σχόλες και γιορτές, «μερικοί εγυμνώνοντο, αλείφαν το κορμί τους με λάδι και εκγυμνάζονται στην τούρκικη πάλη».

ΛΙΘΑΡΙ: *«Εκατό οργιές το πήδημα, εξήντα το λιθάρι...»*. Εξίσου δημοφιλές, «προγονάκι» της σφαιροβολίας. Μια πέτρα (λιθάρι) ακανόνιστου σχήματος και βάρους και... όποιος της πετάξει πιο μακριά. Παραμονές του '21, ο Didot το «αποκάλυπτε» και σε μορφή... δισκοβολίας: *«Το ρίξιμο του μαρμαρένιου δίσκου διατηρείται ακόμη σε μερικά νησιά...»*.

ΔΡΟΜΟΙ: «Τρέξιμο», «πηλάλα» ή «γλάκιο» (ανάλογα τον τόπο), ποιος θα πάει γρηγορότερα ως την πηγή, το λόφο απέναντι, τον πλάτανο. Στη λαϊκή του εκδοχή, απαντάται και μετ' εμποδίων (φυσικά για τους «λημερίτες», τεχνητά ή φυσικά για τους «πανηγυρτζήδες»), σε ανηφοριά ή αυτό: «το κυνήγι του λαγού»! Έπρεπε, λέει, να τον πιάσουν, δίχως να χρησιμοποιήσουν άλογο ή όπλα. Με τα χέρια...

ΙΠΠΑΣΙΑ: Ο καλός αγωνιστής ήταν, εξ ορισμού, και έξοχος αναβάτης. Πέραν της ένοπλης ιππικής επιδεξιότητας, αγώνες ταχύτητας ή υπερπήδησης εμποδίων γίνονταν συνέχεια. Συν κάτι πολύ πιο σύνθετο: αναβάσεις και

καταβάσεις, ενώ ο ίππος κάλπαζε, έχοντας αναπτύξει μέγιστη ταχύτητα! Ο απλός λαός το ασκούσε σπανιότερα. Αναγκαστικά. Τα άλογα τους τα 'παιρναν οι Τούρκοι...

ΔΟΚΙΜΙ: Άρση (βαρών) ογκώδους λίθου ή μαρμάρου, είτε μ' ένα, είτε με τα δύο χέρια – ανάλογα του βάρους. «Όταν δε είναι πολύ, μέχρι του ώμου και εκείθεν προς τα οπίσω “του νώμου των”» (λεξικό Παντελίδη). Κι ενίοτε, στην πλάτη. Οι ρίζες του χάνονται στα ακριτικά χρόνια (Διγενής).

Σύμφωνα με τον Γιαννάκη (1990) οι αγωνιστικοί χώροι ήταν το ταμπούρι, το κονάκι, η ρεματιά το ποτάμι, η πλατεία του χωριού, το προαύλιο των εκκλησιών, ο περίχωρος του πηγαδιού, της βρύσης και τα χρυσά και «μαρμαρένια» αλώνια.....

Στην περίοδο αυτή ο αθλητισμός δεν ήταν συνειδητός αλλά αυθόρμητος και ερχόταν αντιμέτωπος με τα δεινά της κατάκτησης και αφύπνιζε το άτομο από τις καταπιέσεις. Εκείνος όμως που πιστεύει στον σκοπό και τον στόχο που έχει η άθληση για τα παλικάρια είναι ο Κολοκοτρώνης. **«Το Έθνος χρειάζεται γερά κορμιά για να εξασφαλίσει τη νίκη στον άνισο αγώνων κατά των Οθωμανών».**

7.2021:πανδημία covid -19 . Τρεις ήρωες «συνομιλούν» μαζί μας , εμψυχώνοντας μας μέσα από τις εμπειρίες τους.

Τρεις προτροπές από «ψηλά» για την πανδημία!

Ζώντας σε μια εποχή , που το μόνο που νιώθουμε είναι ο φόβος για τη ζωή , σε ένα φανταστικό πλαίσιο, ζητήσαμε βοήθεια. Όχι από ειδικούς λοιμοξιολόγους , από γιατρούς, από ιερείς ή από σύγχρονους πολιτικούς. Αποκλείσαμε όλους τους πανικόβλητους αλλά και τους αρνητές του ιού! Ζητήσαμε βοήθεια στη σκέψη μας, στη γνώση μας , στο ένστικτό μας. Και αποφασίσαμε να «ακούσουμε» τι θα μας έλεγαν τρεις εκπρόσωποι του απελευθερωτικού αγώνα του 1821: ένας Άγγλος Φιλέλληνας, ένας Ρώσος πρίγκηπας και μία Ελληνίδα αγωνίστρια.

Λόρδος Μπάυρον

«Έλληνες αγαπημένοι, μη φοβάστε! Τίποτα δεν είναι αξεπέραστο, τίποτα δεν είναι πιο σημαντικό από το φόβο. Τίποτα πιο απρόοπτο από την ίδια την πραγματικότητα. Ήμουν μωρό, μέσα στις αριστοκρατικές δαντέλες μου όταν στη Γαλλία έγινε η Επανάσταση. Στη δικιά μου όμως αριστοκρατική πατρίδα, η ζωή δεν άλλαξε. Σπούδασα στα καλύτερα σχολεία, έμαθα ελληνικά, ήθελα πολλά αλλά η ζωή μου ήταν προσχεδιασμένη! Έγινα βουλευτής στα 21 ! Τι πιο ασφαλές; Τι πιο σίγουρο; Και όμως η ψυχή μου μου έλεγε ότι η χαρά , η ολοκλήρωση δεν είναι σε αυτά που όλοι πίστευαν πως έπρεπε να απολαμβάνω! Έτσι, ήρθα στην Ελλάδα και ένιωσα την πληρότητα. Στη φτωχή σκλάβια Ελλάδα! Ως βουλευτή με φιλοξένησε ο Αλή Πασάς αλλά εγώ θέλω να δω τα Γιάννενα , την Άρτα. Δεν υπήρχε τότε ο φόβος του θανάτου; Δεν υπήρχε αναγκαστικός περιορισμός; Προφανώς και μάλιστα ένας φόβος που

συνοδευόταν από βέβαιο θάνατο. Και όμως εγώ δεν φοβόμουν...Μόνο ένα με πλήγωνε , μόνο ένα με σκότωσε...η μεταξύ σας γκρίνια...η φαγωμάρα... ποιος φταίει; Τι θα κάνουμε; Ποιος θα πάρει την εξουσία; ποιος λέει την αλήθεια; Ποιος ψέματα; Δεν βλέπετε ότι και σήμερα έχετε την ίδια στάση; Δεν βλέπετε τον εχθρό; Δεν είναι μόνο και απλά ο κορονοϊός. Είναι η δικιά σας εμμονή ότι αυτό που ξέρετε, που νομίζετε, που ακούσατε είναι το σωστό! Μην φοβάστε αλλά μάθετε να ακούτε . Λειτουργήστε ενωμένοι . Σεβαστείτε τον συνάνθρωπο. Και όλα θα πάνε καλά! Θα αργήσετε πολύ να με δείτε! Και εγώ θα χαμογελώ από ψηλά! Θα ξαναζήσω!»

Δημήτριος Υψηλάντης

«Αξιότιμοι Έλληνες! Θυμάστε τις σας έλεγα το 1826; «Τα μεγάλα έθνη και οί καλοί πατριώται φαίνονται εις τας κρισίμους περιστάσεις της πατρίδος των. Δούλος είνε εύκολον να γείνη τις όταν θέλη, αυθέντης είνε δύσκολον. Επιθυμούμεν ειρήνην, ας τρέξωμεν εις τα όπλα». Το ίδιο θα σας πω και τώρα! Κρίσιμη η περίοδος της πατρίδας σας! Δύσκολο είναι να μη γίνετε δούλοι του ιού! Μία είναι η λύση! Να πάρετε τα όπλα! Και όπλο είναι ο σεβασμός, η υπακοή , το εμβόλιο , η μάσκα, η απόσταση, η καθαριότητα! Το όπλο μας είναι η ψυχική σας δύναμη! Έχετε πόλεμο! Θα έχετε θύματα! Το θέμα δεν είναι ποιος θα νικήσει τις περιστασιακές μάχες! Το θέμα είναι ποιος θα κερδίσει τον πόλεμο! Κερδίστε τον πόλεμο! Μπορείτε! »

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

«Πατριώτες! Έλληνες! Σηκώστε το κεφάλι! Μη σκύβετε χαμηλά! Σηκωθείτε! Ο πόλεμος θα νικηθεί! Χρειάζονται χρήματα; Σαφώς! Όσοι έχουν να δώσουν! Είτε είναι το κράτος, είτε οι οικονομικά ισχυροί! Είτε είναι η ιδιωτική πρωτοβουλία, είτε είναι η δημόσια! Όποιος έχει πρέπει να δώσει! Αγώνας είναι! Και μάλιστα ένας αγώνας δίκαιος, όπως και ο αγώνας που δώσαμε τότε παλιά εμείς! Και εσείς μάχεστε! Και ο εχθρός είναι δυνατός! Είναι σκληρός! Είναι εδώ! Πολεμήστε με το κεφάλι ψηλά! Και θα νικήσετε , όπως και τότε! Σηκώσαμε το κεφάλι στον Οθωμανό! Μια χούφτα Έλληνες νίκησε έναν δυνάστη, μια αυτοκρατορία! Τώρα οι δυνατοί είσατε οι άνθρωποι! Τώρα οι πολλοί είστε οι άνθρωποι! Θα τον νικήσετε τον ιό! Είναι το δίκαιο! Το σωστό! Το λογικό! Το αναμενόμενο! Αυτό θα γίνει! Καλή λευτεριά!»

8.Ως γνήσιοι απόγονοι των ηρώων του 1821 θέτουμε ρητορικά ερωτήματα της καθημερινότητάς μας σε αυτούς:

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ (Δαμίγου Μαρίτα)

1)Είστε αρνητική /θετική με τη χρήση μάσκας;

«Προσωπικά πιστεύω πως με το να κάνουμε χρήση μάσκας, πέρα από το γεγονός του ότι δείχνουμε πως νοιαζόμαστε για την υγεία, εμάς αλλά και του συνόλου, προστατεύουμε παράλληλα και τους συνανθρώπους μας».

2)Πως θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Μετά από τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που κατέβαλαν οι ειδικοί για να φτάσει σε εμάς σήμερα ο σωτήρας μας, το εμβόλιο δηλαδή, το λιγότερο που θα μπορούσαμε να κάνουμε είναι να το προμηθευτούμε και να έχουμε έστω και μια στοιχειώδη ανοσία. Θα παρότρυνα τον κάθε συμπολίτη μου να πράξει με υπευθυνότητα, άλλωστε μην ξεχνάτε αδέρφια, για να πετύχουμε την ανεξαρτησία μας χρειάζεται να πατάμε στα πόδια μας, να είμαστε υγιείς».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

«Κατ'εμε ο κατ'οίκον εγκλεισμός συνδέεται άμεσα με τη φυλάκιση, καθώς μας απαγορεύεται η ελευθερία μετακίνησης και επικοινωνίας με τους κοντινούς μας ανθρώπους. Με θλίβει πραγματικά η κατάσταση αυτή, όμως οφείλω να συμμορφωθώ και να παραμείνω μέσα».

4) Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Είμαι διατεθειμένη να προσφέρω βοήθεια και «προμήθειες» σε οποιοδήποτε άπορο συνάνθρωπο μου, διότι όλοι αξίζουμε μια ευκαιρία στο να προστατευτούμε από αυτόν τον αόρατο εχθρό».

5) Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Θα μπορούσα άνετα να ηγηθώ της χώρας μου σε αυτές τις δύσκολες εποχές και αυτό το λέω επειδή θεωρώ τον εαυτό μου ικανό να εμπυχώσει, να καθησυχάσει αλλά και να ενδυναμώσει το λαό, γιατί αυτό χρειάζονται όλοι αυτή τη δεδομένη στιγμή».

6) Πως θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσουν τα μέτρα;

«Με το να τονίζουμε επανειλημμένα τις συνέπειες που θα έχει η ασυνέπεια μερικών ελαφρόμυαλων στο σύνολο, λογικό το θεωρώ να αρχίζουν να αλλοιώνονται αυτά τα περιστατικά».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριεστε;

«Προσπαθώ να ξεχνιέμαι διαβάζοντας βιβλία, μαθαίνοντας για τον κόσμο και δοκιμάζοντας νέες ασχολίες έτσι ώστε να εντοπίσω κρυμμένα ταλέντα».

8) Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση;

«Η κρίση αυτή με έχει επηρεάσει περισσότερο ψυχολογικά, καθώς συχνά πιάνω τον εαυτό μου να αναλογίζεται παλιές συμπεριφορές, σχέσεις και πράξεις μου. Ακόμα, νοσταλγώ καθημερινά την παλιά μου ρουτίνα, τις βόλτες, τα τοπία και τις υπέροχες συζητήσεις που κάνω με τους άλλους πρόσωπο με πρόσωπο».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Ο έγκυρος εμβολιασμός, η συχνή ενημέρωση τόσο των μέτρων αλλά και της κατάστασης της πανδημίας είναι μέτρα τα οποία χρειάζεται να ληφθούν για τη σωστή αντιμετώπιση του ιού».

10) Πως πιστεύετε ότι έχει επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία;

«Οι μαθητές πρέπει να έχουν επηρεαστεί περισσότερο από όλες τις ηλικιακές ομάδες, για το λόγο του ότι η καθημερινή επαφή με δραστηριότητες, φίλους και δασκάλους είναι αναγκαία και αποτελεί μεγάλο κομμάτι της ζωής τους. Χρειάζονται ένα διάλειμμα από τα διαβάσματα για να διασκεδάσουν, συνεπώς

κλείνοντας τους μέσα τους κόβουμε τον αέρα που αναπνέουν, βάζουμε παύση στις κοινωνικές τους συναναστροφές και τους φυλακίζουμε στις σκέψεις τους».

ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ (Μαλτέζης Αντώνης)

1)Είστε αρνητικός/θετικός με τη χρήση μάσκας;

«Εγώ αν μπορούσα να εκφραστώ στη σημερινή εποχή, θα τους έλεγα πως η χρήση της μάσκας είναι υποχρεωτική, επειδή τόσοι άνθρωποι έχουν πεθάνει από αυτή τη φοβερή ασθένεια, που πλήττει όλο τον κόσμο, όπως και την Ελλάδα».

2)Πώς θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Θα έλεγα στους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο, γιατί με αυτή μας την συνεισφορά στην κοινωνία, θα μπορούσαμε να νικήσουμε την αρρώστια αυτή, να βγούμε και εμείς από τα σπίτια μας, όπως τα αηδόνια όταν ελευθερώνονται από τα κλουβιά».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

«Παρόλο που θα με πονούσε αβάσταχτα να εγκλωβιστώ στον χώρο του σπιτιού μου, θα το έκανα, γιατί θα είναι για το καλό της Ελλάδας η ακόμα και για το καλό της Ευρώπης. Θα άφηνα τη φαντασία μου να ταξιδεύει σε μέρη που θα ήθελα να βρίσκομαι και θα παρηγορούμουνά έτσι».

4)Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Θα πουλούσα την μεγάλη μου συλλογή από ποιήματα και μετά τα χρήματα που θα εισέπραττα από τις πωλήσεις τους, θα τα ξόδευα σε μάσκες και σε είδη υγιεινής όπως αντισηπτικά, σαπούνι κτλ».

5)Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Όχι δεν το φαντάζομαι ηγέτη, γιατί πολύ απλά δεν θα ήμουν καλός, δεν έχω αυτό το κύρος που έχουν οι σημερινοί πολιτικοί ή άλλα άτομα της εποχής μου, όπως η κυρία Μπουμπουλίνα ή ο κύριος Κολοκοτρώνης».

6)Πώς θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσει τα μέτρα;

«Θα έκανα αυτό που ξέρω καλύτερα, θα έγραφα ποιήματα. Έτσι ώστε να τους τονίσω το ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση της πανδημίας και την σωτηρία πολλών άλλων ανθρώπων από ένα βάσανο από το οποίο δεν ξέρουν αν θα καταφέρουν να βγουν ζωντανοί».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριέστε;

«Περνώ τον χρόνο μου γράφοντας ποιήματα και διηγήματα. Διαβάζοντας βιβλία και κάνοντας μικρές βόλτες στη γειτονιά».

8)Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Η πανδημία εμένα με έχει επηρεάσει πολύ, νοιώθω πως είμαι εγκλωβισμένος μέσα σε 4 μεγάλα πέτρινα τείχη, χωρίς να μπορώ να νοιώσω το φως του ήλιου, νοιώθω σαν κάποιος μου έχει δέσει τα χέρια και ενώ η πόρτα είναι ανοιχτή να μη με αφήνει να βγω έξω».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Τα μέτρα που θα έπρεπε να πάρει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας είναι όλοι οι άνθρωποι, όσο και με πονάει που το λέω, να μείνουν

μέσα στα σπίτια τους, γιατί αυτή η κατάσταση που περνάμε, είναι εξαιρετικά δύσκολη και πάνω από όλα απρόβλεπτη».

10) Πως επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Οι μαθητές, όσο και να μην το δείχνουν, πλήττονται περισσότερο από τους ενήλικες, γιατί τα σχολεία τους είναι κλειστά και γίνονται ηλεκτρονικά όλα τα μαθήματα. Πιστεύω πως αυτό τους επηρεάζει αρνητικά γιατί και δεν έχουν την πρόποσα επαφή με τα μαθήματά τους, και απομονώνονται από τους φίλους τους και το κοινωνικό σύνολο».

Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ (Αθανασοπούλου Μαρία)

1)Είστε αρνητικός/θετικός με τη χρήση μάσκας;

«Είμαι υπέρ της χρήσης της μάσκας μιας και μας προστατεύει από τους ιούς».

2)Πώς θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Γυρίζοντας από τόπο σε τόπο και (δεν καταλαβαίνω τι γράφει) τηρώντας τα μέτρα ασφαλείας».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

«φυσικά και θα τηρήσουμε τον κατ'οίκον περιορισμό, ερχόμενοι σε επαφή μόνο με όσους μένουν στο ίδιο σπίτι».

4)Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Προμηθεύοντάς τους μάσκες αντισηπτικά και σαπούνια».

5)Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Ναι, βέβαια, αφού παίρνω πρωτοβουλίες και ενδιαφέρομαι για το κοινωνικό σύνολο».

6)Πώς θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσει τα μέτρα;

«Υπενθυμίζοντας συνέχεια τα μέτρα».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριέστε;

«Βρίσκομαι στο σπίτι μου και ενημερώνομαι για τα μέτρα καθημερινά και βγαίνω μια φορά την ημέρα για άσκηση».

8)Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Σχετικά με άλλους συμπολίτες μου, έχω να πω πως δεν με έχει επηρεάσει αρνητικά, αλλά περιμένω υπομονετικά για καλύτερα νέα».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Τη διάθεση των εμβολίων σε όλο τον πληθυσμό».

10) Πως επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Τους αφαιρεί τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή».

9.Μουσουλμανικό νεκροταφείο: οι Τούρκοι δεν άφησαν μόνο Έλληνες νεκρούς στην πόλη μας.

Το μουσουλμανικό νεκροταφείο του Πειραιά έχει έκταση 2.700 τετραγωνικά μέτρα στη θέση περιβόλια η οποία παραχωρήθηκε από το Ελληνικό κράτος το 1859 για τον ενταφιασμό των Μουσουλμάνων Τούρκων που απεβίωσαν στα νοσοκομεία του Πειραιά. Επιπλέον το νεκροταφείο δεν είναι ανοιχτό προς το κοινό και ούτε έχει κάποια σχετική ενημερωτική πινακίδα με τις ώρες επισκέψεως. Τέλος στη Κυρία είσοδο υπάρχει ένα μνημείο με μια επιγραφή γραμμένη στην τουρκική γλώσσα, πάνω από την οποία υπάρχει η τουρκική σημαία .Το τουρκικό στρατιωτικό νεκροταφείο βρίσκεται σε ένα τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου το οποίο ορίζεται από τις

οδούς Δομοκού, Καρδίτσης, Λέρου και Αγίων Αναργύρων στη συνοικία της Παλαιάς Κοκκινιάς, στον Πειραιά. Ο περιποιημένος χώρος με τον καταπράσινο καλοδιατηρημένο κήπο δεν είναι ανοιχτός προς το ευρύ κοινό και ούτε υφίσταται ενημερωτική πινακίδα με ώρες επίσκεψης. Στο τέλος του κεντρικού πλακόστρωτου διαδρόμου που ξεκινά από την κυρία είσοδο υφίσταται ένα μνημείο με μια επιγραφή και στα αριστερά της εισόδου υφίσταται μια επιγραφή η οποία αναφέρει ότι το πρώτο μουσουλμανικό νεκροταφείο στον Πειραιά πρώτο λειτούργησε το 1859 για τον ενταφιασμό των Μουσουλμάνων Τούρκων που πέθαιναν στα νοσοκομεία της Αθήνας και του Πειραιά». **Ιορδάνου Α. -Λιγδόπουλος Σ.**

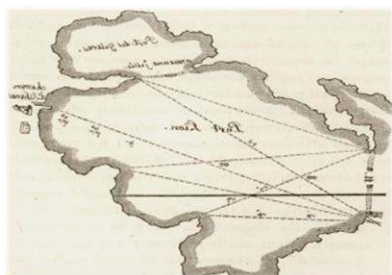
10.Πώς ήταν η πόλη του Πειραιά στα παλαιότερα χρόνια; Μια προσέγγιση μέσα από το χαρτογραφημένο υλικό του Ιδρύματος της Αικατερίνης Λασκαρίδου.

Η χαρτογράφηση του Πειραιά και της ακτής γύρω από αυτόν ξεκινά με μία έκδοση (1687) του V.M. **Coronelli**.

Χάρτης της ακτής της Αττικής με την Αθήνα, τον Πειραιά και τα νησιά του Αργοσαρωνικού Κόλπου (1687)

Στο έργο του L.Em.S.J. Marquis de **Laborde** ωστόσο γίνεται αναφορά για ένα πρωιμότερο χάρτη του 1685.

Χάρτης του Πειραιά, στα 1685.

Αν και ο Γάλλος αρχιτέκτονας D. **Le Roy** το 1770 έρχεται στην Αθήνα για να αποτυπώσει τις αρχαιότητες, στο έργο του περιλαμβάνεται ένας χάρτης του λιμανιού λόγω της σημαντικότητας του.

Χάρτης του λιμένα του Πειραιά της Μουνηχίας(σημερινό Μικρολίμανο)και του Φαλήρου

Αντίστοιχο ενδιαφέρον υπάρχει και στα έργα των Άγγλων αρχαιολόγων: R. **Chandler** (1776) J. **Stuart** / **N. Revett**(1794)

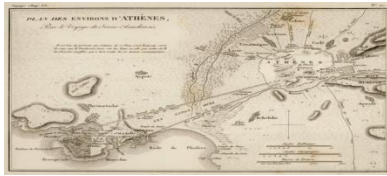

Επιγραφή σε θρόνο που παρήγγειλε ο απελεύθερος Σάγαρις, θησαυροφύλακας της επαρχίας της Αχαΐας στη μνήμη του παιδαγωγού Κόιντου Τουράνιου Μάξιμου. Βρισκόταν στον Άγιο Σπυρίδωνα του Πειραιά.

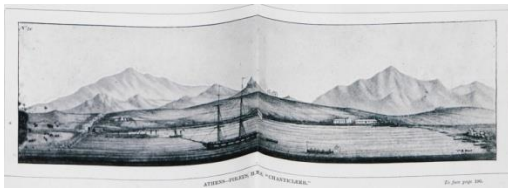
Χάρτης της περιοχής του Πειραιά(1794)

Το 1794 κυκλοφορεί και ο «Άτλας» με χάρτες του B. de Bocage, που συνοδεύει την πολύ πετυχημένη έκδοση του Abbé J.J. **Barthélemy**, με την μυθιστορηματική ανάπλαση του αρχαίου κόσμου (εδώ σε επανέκδοση του 1832), όπου δημοσιεύεται χάρτης της περιοχής όπως αυτή θα ήταν περίπου την περίοδο του 5ου π. Χ. αιώνα.

Χάρτης της αρχαίας Αθήνας και του Πειραιά

Το έργο του W. **Black** (1900) αποτελεί πολύτιμη πηγή για την ιστορία του τόπου, καθώς είναι από τα ελάχιστα έργα που χρονολογούνται την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης.

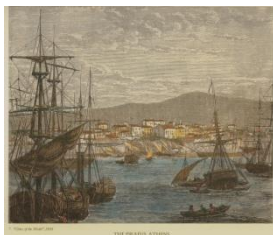
Το βρετανικό σκάφος "Chanticleer" στον Πειραιά.

Οι αρχαιότητες στην περιοχή του Πειραιά σχεδιάστηκαν ή και αποτυπώθηκαν ήδη από τον 18ο αιώνα στα έργα των A. de **La Mottraye** στα 1727, J. **Stuart** / N. **Revett** στα 1794, Ed. **Dodwell**, 1819 και Ed. **Dodwell**, 1819 S. **Pomardi**, 1820, Et. **Rey**, 1867 και Chr. **Wordsworth** 1841.

Αρχαίος τάφος στον Πειραιά.
Κτερίσματα από τάφους του Πειραιά.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα, σε συνάρτηση με την ανάπτυξη της Αθήνας, πρωτεύουσας του Ελληνικού Κράτους, ο Πειραιάς αναδεικνύεται σε σημαντικό εμπορικό και οικονομικό λιμάνι.

Από το Λεύκωμα **Piraeus and Ports**, έργο του A. **Schweiger Lerchenfeld** στα 1887.

Πηγή: <https://el.travelogues.gr/topoi.php>

11. Πώς η πόλη μας και το σχολείο μας τιμά φέτος το 1821.

Ο Δήμος Πειραιά τιμά με λαμπρότητα την εθνική εορτή και την επέτειο των 200 ετών από την Επανάσταση του 1821, μέσα από σειρά συμβολικών δράσεων τιμής και μνήμης, προσαρμοσμένες στα μέτρα για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού, χωρίς την παρουσία κοινού.

- Η Ελληνική σημαία κυματίζει στη θάλασσα του Πειραιά

Την παραμονή της επετείου, Τετάρτη 24 Μαρτίου, ο Δήμος Πειραιά θα τοποθετήσει μια μεγάλη Ελληνική σημαία στην επιφάνεια της θάλασσας, στην Πειραική, τιμώντας με αυτόν τον τρόπο τα 200 χρόνια από την επανάσταση και τις ηρωικές μάχες των Ελλήνων στη θάλασσα.

Έτσι, ο Πειραιάς τίμησε τα 200 χρόνια της εθνικής επετείου συνδέοντας το απελευθερωτικό σύμβολο της Ελλάδας, τη σημαία της, με το βασικό στοιχείο που σηματοδοτεί τόσο τη χώρα μας όσο και την πόλη μας: τη θάλασσα. Η γαλανόλευκη κυματίζει στα νερά της Πειραιϊκής γεμίζοντας συναισθήματα υπερηφάνειας τις ψυχές των Πειραιωτών

- Στα γαλανόλευκα το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά (3d projection mapping)

Το βράδυ της ίδιας ημέρας, το εμβληματικό Δημοτικό Θέατρο του Πειραιά, ντύνεται με τα χρώματα της γαλανόλευκης. Με τη βοήθεια της 3d projection τεχνολογίας η ελληνική σημαία θα κυματίζει στην πρόσοψη του ιστορικού κτηρίου,

χαρίζοντας ένα μοναδικό θέαμα. Η ίδια σημαία καλύπτει εικονικά και το Δημοτικό Θέατρο του Πειραιά, σημείο αναφοράς για τον πολιτισμό και την ιστορία της πόλης μας.

- Σημαίες και λάβαρα της Επανάστασης στον προαύλιο χώρο του Δ.Θ.Π.

Την Πέμπτη 25^η Μαρτίου, οι σημαίες και τα λάβαρα της επανάστασης, των φορέων, τοπικών πολιτιστικών συλλόγων και σωματείων -που υπό κανονικές συνθήκες θα μετείχαν στην παρέλαση στην πόλη μας- θα κυματίζουν στον προαύλιο χώρο του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά σε ένα «μωσαϊκό» τιμής και μνήμης των ηρωικών αγώνων για την απελευθέρωση του Έθνους.

- Σημαιοστολισμός και φωταγώγηση τοπόσημων του Πειραιά

Παράλληλα, ο Δήμος Πειραιά σημαιοστολίζει και φωταγωγεί τοπόσημα της πόλης μας και μνημεία των Ηρώων του 1821 (Άγαλμα Καραϊσκάκη, Κολοκοτρώνη, Νικηταρά κ.τ.λ.) δημόσια κτήρια, πλατείες, καθώς και παραδοσιακά καΐκια στον Όρμο της Αφροδίτης και στο Μικρολίμανο.

Στο ίδιο πνεύμα και ο Σταυρός της Πειραιϊκής....

Και το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας τιμά το 1821...

– Στον εορτασμό συμμετέχει και η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Δήμου Πειραιά, η οποία θα επενδύσει μουσικά τις δράσεις, στο πνεύμα της Εθνικής μας Επετείου.

Τα 200 χρόνια τίμησε και το σχολείο μας με διάφορες εκδηλώσεις

Ας ξεκινήσουμε με το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο σχολείο και στην πόλη μας. Ο καθηγητής *Παναγιώτης Χαρατζόπουλος*, εκτός από τις εξειδικευμένες γνώσεις του πάνω στη φυσική ενδιαφέρεται και για την Ιστορία. Έτσι, με έναν διπλό τρόπο τίμησε την Επανάσταση.

Α. Συμμετέχοντας στο ραδιοφωνικό σταθμό της Ιεράς Μητρόπολης Πειραιά, παρουσίασε τις εξής εκπομπές σχετικά με το 1821:

- Καποδίστριας (14/1)
- Αφιέρωμα στον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη (4/2)
- Έναρξη Ελληνικής Επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες (25/2)
- Συμβολή του Μικρασιατικού Ελληνισμού στον Αγώνα του 21 (18/3)
- Έξοδος Μεσολογγίου (8/4)
- Μάχη του Πειραιά (Μακρυγιάννης-Καραϊσκάκης) (22/4)
- Πυρπόληση του τουρκικού δίκροτου στο λιμάνι της Ερεσού (Παπανικολής 27/5/1821)- Το πρώτο και μεγαλύτερο ναυτικό γεγονός του 1821 (27/5)

Β. Συμμετείχε στο 3^ο Μαθητικό Συνέδριο Έρευνας και Επιστήμης στο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε «Δημόκριτος» για την επέτειο των 200 χρόνων με θέμα: «Οι φυσικές επιστήμες στην Ελλάδα κατά την Τουρκοκρατία»

Εκτός από τη συγκεκριμένη εκδήλωση και το τρέχον πρόγραμμα, στο Ζάννειο ασχοληθήκαμε και με τους αφανείς ήρωες του 1821, αντλώντας στοιχεία, τόσο από πρωτογενείς πηγές (Απομνημονεύματα Κασομούλη, Μακρυγιάννη, Φωτάκου και Κολοκοτρώνη) όσο και από διαδικτυακές πηγές. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπονήθηκε από τον κ. Κουγιουμτζή Γ. και την κ. Βεντούρη Ελένη.

Η επέτειος τιμήθηκε και από άλλους συναδέρφους:

- Ο κ. *Μαυρομάτης Γ.* παρουσίασε την ενσωμάτωση των ιδεών του Διαφωτισμού στο έργο του Κ. Κούμα.
- Ο κ. *Μπέλσης Κ.* παρουσίασε τη σημασία του 1821 αφορμώμενος από τα πολιτικά κόμματα της Ιστορίας προσανατολισμού , οδηγώντας τους μαθητές του σε μία ιστορική εμβάθυνση.
- Το σχολείο μας δημιούργησε μία «εφημερίδα» όπου η κ. *Μιχαλακοπούλου*, η κ. *Βεντούρη*, ο κ. *Κουγιουμτζής* και ο κ. *Κονταρίνης* ένωσαν σκέψεις και προβληματισμούς και διαμόρφωσαν τα *Ζαννειογραφήματα*.
- Η κ. *Παππά Σ.* τίμησε την επέτειο με αναφορά στους Έλληνες Μαθηματικούς την περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Αν σε αυτές προσθέσουμε και τις εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια της εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου 1821, μπορούμε χωρίς καμία διάθεση κομπορρημοσύνης να επιβεβαιώσουμε αυτό , που διαχρονικά υποστηρίζουμε για το σχολείο μας: οι μαθητές μαθαίνουν όχι μόνο από τα επιβαλλόμενα ως διδασκόμενα μαθήματα αλλά και μέσα από την προσωπική τους εμπλοκή σε προαιρετικές δράσεις που καθοδηγούνται από ενεργητικούς εκπαιδευτικούς.

12.Περιήγηση στην πόλη του Πειραιά.

Το σχολείο μας στην οδό Κολοκοτρώνη 6

Στην οδό Κολοκοτρώνη και στην
οδό Τζαβέλα

Περάσαμε και από την οδό Δεληγιώργη

Συνάντηση στην οδό ...Τσαμαδου, Καραϊσκου και Υψηλάντου

Στην οδό Ανδρούτσου

και στην Κουντουριώτου

Περάσαμε και από την Εκκλησία της Ευαγγελίστριας

Η προτομή του Νικητάρá στον προαύλιο χώρο του γηροκομείου.

Όταν η τέχνη του δρόμου..... συναντά την ιστορία

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος μάθαμε πολλά για το 1821 που μπορεί στο μέλλον να μην τα θυμόμαστε όλαδεν θα ξεχάσουμε όμως τη σημασία που έχει η ομαδική δουλειά, γιατί όταν ενώνουμε τις δυνάμεις μας ο κόσμος σίγουρα γίνεται καλύτερος !!!!!

B1

Ζάννιο Πρότυπο ΓΕΛ Πειραιά, 2020-2021